AROGYA SENA

(HEALTH ARMY)

Our Mentor

Loknete Bhai Vaidya

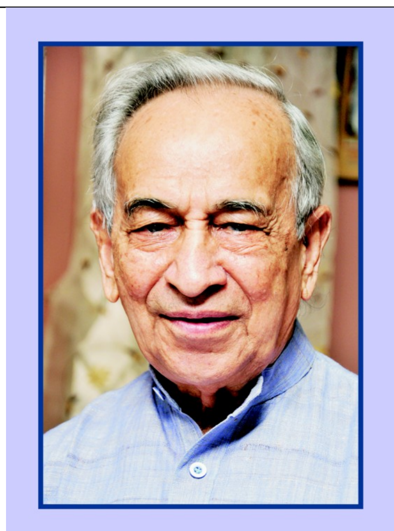

With Ex PM of India Hon Chandrashekharji

With Vice President of India Hon Krishnakantji

With Hon Sharad Pawar & Hon Sharad Yadav

Arogya Sena Central Committee:

Founder National Chief : Dr. Abhijit Vaidya, M.D., I.P.T. – Cardiology

National General Secretary: Laxmikant Mundada, B.Com

Treasurer: Ashish Ajgaonkar, B.Sc.

Members: Dr. Nitin Ketkar, M.D.

Prof. Dr. Geetanjali Vaidya, M.E; PhD, D.B.M.

Kamlesh Hajare, B.Sc.

Prof. Pramod Dalvi, M.Sc.

Varsha Gupte

Prof. Dr. Mrunal Ketkar, M.S.

Prakash Deshpande, M.Com.

Arogya Sena Foundation Day	Arogya Sena Pune Inaugural at the hands of Veteran Actor Thinker Dr Shriram Lagoo and Bhai Vaidya	Arogya Sena Anneversery Ex Central Minister Hon Madhu Dandavate

Arogya Sena National Headquarters :

- Sanas Plaza, Bajirao Road, Pune 411002

  Tel: 9120 4473028, 919011059060
- Arogya Sena 2nd office and Prabodhan Sabhagriha

  Hamal Nagar, Market Yard, Pune 411037

  arogyasena@yahoo.co.in

  www.arogyasena.in

  fb: Arogya Sena

Arogya Sena Organization works under the auspices of:

S. M. Joshi Memorial Medical Association

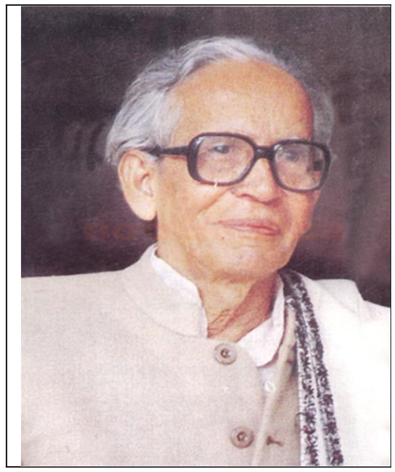

Public Charitable Trust Reg. No. F/14415/Pune

Income Tax Exemption No. 80 G No PN/CIT-III/Tech/80G/235/2008-09/2614

Board of Trustees:

Founder Chairman & Medical Director : Dr. Abhijit Vaidya, M.D., I.P.T. – Cardiology

Secretary: Dr. Nitin Ketkar M.D.

Treasurer: Laxmikant Mundada Director Phoenix

Trustees: Dr. Baba Adhav, Chairman Hamal Mathadi Board

Prof. Dr. Ram Takvale, Ex VC, Pune University

Shri. Pannalal Surana, National President, Socialist Party (India)

Prof. Dr. Geetanjali Vaidya, Ex Chairman Board of Studies, Pune University

Ashish Ajgaonkar, Director Matrix

Varsha Gupte National President Socialist Mahila Sabha

An eye opener ….

Dr. Abhijit Vaidya, a renowned Cardiologist, founded 'Bharat Yatra Arogya Chikitsa Kendra,' a Rural Medical Referral Centre (RMRC) on 30th Dec. 1990, at a small village, Parandawadi near Pune. Novel idea of RMRC came to his mind during his participation in a historical walkathon 'Bharat Yatra', undertook by Shri. Chandrasekhar, former Prime Minister of India and Shri. Bhai Vaidya, a veteran socialist leader, Ex Home Minister, Maharshtra in 1983 from Gandhi Mandapam, Kanyakumari to Rajghat, Delhi, which he had joined as a doctor and got unique opportunity to see real Bharat and miseries of rural India. It was during this 'Bharat Yatra' he realized that rural India certainly lacked primary health care but secondary and tertiary medical care was non existent. To meet this challenge he put forward the idea of RMRC, a specialist diagnostic centre run on weekly basis by practicing specialists from nearby town or city. The RMRC at Parandawadi provided highly specialized services of 25 medical specialists to rural folk from nearly 240 villages for eight years. During this period he also felt need of an organization which would take up various public health issues and fight for health rights of the common man.

An Idea is Born…

Latur and Usmanabad from Maharashtra were hit by a massive earthquake in 1993 causing unprecedented devastation and around ten thousand deaths. Dr. Vaidya immediately reached Latur with a medical team. This team treated hundreds of patients from nearly ten villages.
Medial relief work during Latur earthquake was an eye opening experience. Due to lack of medical knowledge survivors could not help the victims and unfortunately government medical help reached very late. So if common man was given the knowledge of 'Disaster Management and Medical Relief Work' it would change the face of Disaster Management in our country, Dr. Vaidya thought. After coming back from Latur he put forward the idea of training common man in 'Disaster Management and Medical Relief Work' and organizing them into a national organization which he named 'Arogya Sena' (Health Army). The soldiers of this Health Army would rush in the events of disasters natural as well as man–made and would also take up various public health and social issues. This is how the idea of Arogya Sena (Health Army) was born!

Organization is formed …..

After working on this idea for nearly two years Dr. Vaidya founded 'Arogya Sena' (Health Army) on 12th March, 1995 at Bedse, a tiny village from Tal. Maval, Dist. Pune, Maharashtra State, along with handful of people. Since then he is been traveling extensively with a team of highly educated and dedicated doctors and volunteers, training people in 'Disaster Management and Medical Relief Work', binding them into a network of nationwide organization, motivating them to rush in the events of any disaster and fight for health rights of our people.

Disaster medical relief work …

Since then Arogya Sena has treated around 98000 people across India and Nepal with medicines worth of Rs 97 lacs., all this Free of Cost. Apart from this hundreds of ECG's, Blood Sugar Tests, Haemoglobin Tests were done Free.
During recent Covid Pandemic Arogya Sena has provided free meals to around 85000 poor people across 5 states of India.
Apart from rushing to the rescue of the victims of disasters, our Arogya Sainiks are influencing

‘Planning for Disaster Management’ in their own states, districts, talukas, towns, cities and even villages.
Dr. Vaidya has proposed formation of Apatti Vyvsthapan Panchyats at village level.

Fight for public health rights…

Apart from working in an organized and disciplined fashion with the help of knowledge given to them, Arogya Sainiks (Health Soldiers), are expected to take up various health issues concerning common man. Up till now Arogya Sena has taken up issues like pesticides and dirt in soft drinks, worms in Cadbury chocolates, safety of swimming pools, water sports, tourist spots and roads, commercialization of medical education and profession, privatization of goverment hospitals, pollution and biomedical waste, sanitation of slums and meager provision for health in state and national budget. Many local branches of Arogya Sena have taken up many local issues like conditions of government dispensaries and hospitals, hazardous electrical poles, improper waste disposal and have been instrumental in forcing government machinery to act promptly. Branches of Arogya Sena have become powerful weapons of social change in the health field.

The movement spreads…

Over a period of 25 years Arogya Sena has around 14000 trained volunteers across 7 states of India.

Arogya Adalat A Forum for common man to raise various issues …

Arogya Adalat is another novel venture started by Dr. Vaidya. Arogya Adalat (Health Court) conducted at Pune, on 2nd Sunday of every month, chaired by Dr. Vaidya, has provided a platform for the people to raise various public health, social and political issues and get organizational support to strengthen their voice. Arogya Sena has issue based committees, 4 members in each committee, for the redressal of the grievances. This activity has become popular in a very short time and given a new dimension to the image of Arogya Sena. Many issues presented in this Adalat were latter taken up by Arogya Sena became Mass Agitations.

Varoius Activities

Arogya Sena has established a chain of Generic Medical shpos, Janlok Medicals, across Maharashtra to make available standard cheaper medicines to all.
Arogya Sena has established Janlok Diagnostic Center at Pune which provides ultra modern diagnostic facilities to all at subsidized rate.
Arogya Sena runs a Rugnopayogi Sahityaalay which gives many patient care equipments on rent at nominal cost.
Arogya Sena has published many booklets for public education.
A monthly magazine Purogami Jangarjana (Roaring voice of progressives) is published regularly since last 7 years.
Smita Patil International Film Festival (SPIFF) is organized since last 8 years at Pune dedicated to Shorts.

ACTIVITIES OF AROGYA SENA AT A GLANCE

I. Training in Disaster Management and Medical Relief Work

II. Medical Services during major natural disasters :-

- Earthquake (India - Maharashtra , Kashmir) (International - Nepal)
- Tsunami (Tamilnadu, Kerala)
- Drought (Maharashtra)
- Floods (Maharashtra, Bihar, Orissa, Tamilnadu, Kashmir, Kerala),
- Cloud burst (Leh – Ladakh, Uttaranchal, Uttarakhand)
- Cyclone (Tamilnadu)
- Epidemics (Maharashtra and Kerala Pandemic)

III. Services during major mishaps / accidents

IV. Sahriday – Public Forum For Prevention of Heart Diseases

V. Publications

- For Mass Education : – SARS, Dengue, Swine Flu, Disaster Management and Medical Relief Work,
- Purogami Jangarjana : - Monthly Magazine, Editor Dr Abhijit Vaidya

VI. Public Talks - Nuclear Warfare , SARS, Dengue, Disaster Management, Swine Flu, Public Health

VII. Distribution of First -Aid Kits

VIII. Arogya Adalat – Open forum for public health issues

IX. Issue Based Committees.

X. Public-health issues raised by Arogya Sena

XI. Social-health issues raised by Arogya Sena

XII. Arogya Sena Janlok Diagnostic Centre – Ultramodern subsidized diagnostic facilities

XIII. Arogya Seneche Janlok Medical (8 branches) – Cheaper high quality generic medicines for all

XIV. Rugnopayogi Sahityalay – Patient care equipment subsidized rental cell

XV. Smita Patil International Film Festival (Short Films & Documentaries) SPIFF

XVI. Dr Babasaheb Ambedkar Annachatra (Free dinner for students from drought affected rural area, Free lunch for Corona Pandemic Affected Laborers)

XVII. Christmas, Diwali and Ester Feast Week

I. Training in Disaster Management and Medical Relief Work

A. Long Course

Arogya Sena Branch	Date	Training hours	No. of trainees
1. MAHARASHTRA STATE BRANCH			
1. PUNE DISTRICT Trained at Parandwadi :– Taluka Maval, 27 villages. 2 to 4 villages at a time.	April 1995 – April 1998.	30hrs , 2½ hrs.per month, 12 months	250
Trained at Pune Dist.Pune (Pune, 9 Talukas, 13 Villages) Dist. Nagar (1 Taluka – 1 Village) Dist. Raigad (1 Taluka – 4 Villages)	June 2001 to May 2004	------ 8 hrs -----	498

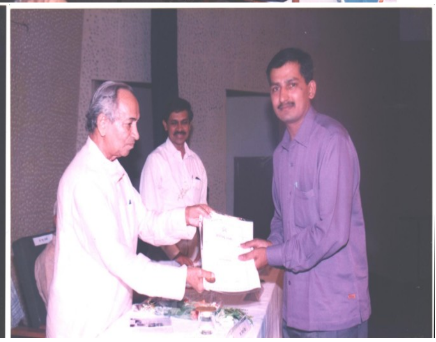

Trained at Pune :-			
1. Members of Lohiyanagar Branch.	14th March 2004	------- 8 hrs. ------	105
Members of Civil Security Service	10th October 2004	------- 8 hrs. ------	59
2. Members of 4 new branches Vitthalnagar,Satavwadi, Dattanagar – Ambegaon.	24th October 2004	------- 8 hrs. ------	125
3. UG & PG Students of Y.B.Chavan Open University,Rashtra Seva Dal.	25th Feb. 2005	------- 8 hrs. ------	115
4. Dighee Branch – Dighi.	13th March 2005	------- 6 hrs. ------	169
5. S.M.Joshi Foundation Full timers, Samajwadi Mahila Sabha , Dighi Branch.	28th Aug 2012		142
		-------- 4 hrs ------	50
6. Bhosari Branch.			
7. Lavale branch			
8. Lokayat members			

2. AHMEDNAGAR DISTRICT Nagar City and 3 Talukas , 19 villages Shrirampur Branch Inauguration Nagar City	Aug. Sept. Oct 2003 19th March 2005	18hrs. 6hrs.per month. ----- 4 hrs --------- ----- 4 hrs ---------	129 200 200

3. RAIGAD DISTRICT Mahad City and 22 villages, Taluka – Mangaon. Raigad District Branch, Indapur.	15th June 2003 1st January 2006	------- 8 hrs. ------- ------- 6 hrs. -------	76 107
4. THANE DISTRICT Trained at Masvan Tal. Palghar, 22 Villages.	29th March 2004	------- 8 hrs. -------	117
5. SATARA DISTRICT Satara City Branch Satara MIDC Branch	13th January 2005 3rd April 2005	------- 8 hrs. ------- ------- 8 hrs. -------	111 138

सकाळ

सातारा जिल्हा परिसर

सातारा, सोमवार, २४ जानेवारी २००

'प्रथमोपचाराची माहिती असणे खरे धर्मपालन'

आरोग्य सेनेच्या सातारा शाखेचे उद्या उद्घाटन

सातारा ■ आपत्कालीन परिस्थितीत प्रभावीपणे मदत कार्य करू शकतील, अशा कार्यकर्त्यांचे प्रशिक्षण आणि आरोग्य सेनेच्या सातारा शाखेचे उद्घाटन रविवार दि. २३ जानेवारी सकाळी १० वाजता होणार आहे, अशी माहिती सातारा शाखा प्रमुख श्रीकांत शेटे यांनी दिली आहे.

पुणे येथे प्रशिक्षित अशा स्त्री-पुरुष कार्यकर्त्यांची संघटना 'आरोग्य सेने'ची स्थापना १९९५मध्ये अभिजीत वैद्य यांच्या नेतृत्वाखाली झाली आहे. आपत्कालीन परिस्थितीत प्रशिक्षित कार्यकर्ते उपलब्ध झाले तर मदतकार्य प्रभावी करू शकतो. या उद्देशाने ही संस्था स्थापन झाली आहे. सध्या पुणे, अहमदनगर, रायगड, ठाणे, सोलापूर या जिल्ह्यात ११०० पूर्ण प्रशिक्षित, ४००० लघुप्रशिक्षित आरोग्य सैनिक २२ तालुके, ५ शहरे आणि ११४ खेड्यात कार्यरत आहेत.

प्रशिक्षित कार्यकर्ते बनवण्याच्या हेतूने आरोग्य सेनेची शाखा सुरू करण्यात येत आहे. जिल्हाधिकारी सुभाष पाटील, पोलीस अधीक्षक चंद्रकांत कुंभार, जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. जगदीश पाटील, जिल्हा शल्यचिकित्सक डॉ. यादव, मासचे अध्यक्ष युवराज पवार यांच्या उपस्थितीत शेटे चौकातील मंगलप्रभा येथे सातारा शाखेचे उद्घाटन होणार आहे.

या उद्घाटनानंतर विविध क्षेत्रातील, विविध प्रभागातील, सामाजिक कार्याची आवड असणाऱ्या कार्यकर्त्यांना प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे. सकाळी १०.३० ते ५.३० या वेळेत होणाऱ्या या प्रशिक्षण कार्यक्रमात डॉ. अभिजीत वैद्य, डॉ. विजय सेटिया, डॉ. सौ. मृणाल केतकर, डॉ. नितीन केतकर आदी तज्ज्ञ मार्गदर्शन करणार आहेत. प्राथमिक तपासणी, मूलभूत जीवनाधार मदत, नैसर्गिक आपत्ती, अपघात अशावेळी काय करायचे? स्लाईडशो व माहितीपटाद्वारे मदत कार्याबाबत मार्गदर्शन करण्यात येणार आहे.

एकमेकांच्या व समाजाच्या आरोग्यासाठी एकत्रितपणे आपल्या कुवतीप्रमाणे सक्रिय सहभाग घेतल्यास व्यक्तीगत, सामाजिक संकटाच्यावेळी हे प्रशिक्षण उपयुक्त ठरणार आहे. असे काम करू इच्छिणाऱ्या कार्यकर्त्यांनी श्रीकांत शेटे सातारा फोन नं. २३९२३२ येथे संपर्क साधावा. तसेच या कार्यक्रमात सहभागी होऊन विधायक चळवळीला ताकद द्यावी, असे आवाहन संयोजकांनी केले आहे.

दै. पुढारी २०।१।०५

आरोग्य सेना संकल्पना महत्त्वाची : चंद्रकांत कुंभार

सातारा (प्रतिनिधी): वारंवार होणारे अपघात व नैसर्गिक आपत्ती यांना यशस्वीपणे तोंड देण्यासाठी आरोग्य सेना ही संकल्पना महत्त्वाची ठरणार आहे, असे उद्गार जिल्हा पोलिस प्रमुख चंद्रकांत कुंभार यांनी काढले.

'मंगलप्रभा' शेटे चौक येथे आरोग्य सेना सातारा शाखेचे उद्घाटन व प्रशिक्षण शिबिर संपन्न झाले. याप्रसंगी चंद्रकांत कुंभार बोलत होते. प्रमुख पाहुणे पुणे येथील आरोग्य सेना प्रमुख डॉ.अभिजीत वैद्य, डॉ.जय जाधव, डॉ.नरेंद्र दाभोलकर, डॉ.पु.बा.खुटाळे, आसचे अध्यक्ष युवराज पवार होते.

साताऱ्यात ज्या व्यापक उद्देशाने या सेनेची शाखा सुरू होत आहे तो उद्देश सफल होईल. सामाजिक कार्यात हिरीरीने सतत सहभागी होणाऱ्या श्रीकांत शेटे यांच्यासारख्या योग्य व्यक्तीच्या निवडीमुळे संस्थेची जोमाने वाढ होईल, असे चंद्रकांत कुंभार म्हणाले.

आरोग्यविषयक जाणीवा सक्षम करण्याचे अधिकार शासनासमोर मांडण्याचे काम आरोग्य सेनेने करावे. स्वयंसेवी पद्धतीने आरोग्य सेनेची सातारा शाखा सुरू होत आहे हे स्तुत्य आहे, असे मत डॉ.नरेंद्र दाभोलकर यांनी व्यक्त केले.

औद्योगिक वसाहतीमध्ये वारंवार वेगवेगळे अपघात होत असतात. त्यासाठी औद्योगिक वसाहतीतील कारखानदारांना तसेच तेथील कामगारांना या प्रशिक्षणाची खरी गरज आहे. येथील लोकांना दुर्घटना व्यवस्थापन व प्रथमोपचाराचे शिक्षण घेणे गरजेचे आहे. आरोग्य सेना, सातारा शाखेच्या सहाय्याने औद्योगिक वसाहतीतही शाखा सुरू करावी व सर्वांना त्यामार्फत प्रशिक्षण द्यावे, असे युवराज पवार म्हणाले.

आपल्या देशात आपत्कालीन दुर्घटनेच्या वेळचे व्यवस्थापन व प्रशिक्षित असे कार्यकर्ते यांचा अभाव असल्याने पुण्यातील काही सामाजिक कार्यकर्ते, डॉक्टरांनी एकत्र येऊन पुणे येथील एस.एम.जोशी मेमोरिअल मेडिकल असोसिएशन संचलित आरोग्य सेनेची स्थापना केल्याचे डॉ.वैद्य यांनी सांगितले.

एखाद्या दुर्घटनेच्यावेळी आपण मदतीसाठी धावून जातो, परंतु मदत कशाप्रकारे करावी याचे आपल्या योग्य ज्ञान नसते. त्यामुळे अशा प्रशिक्षित कार्यकर्त्यांचे एक संघटन असावे या उदात्त हेतूने सामाजिक कार्याची आवड असणारे पक्षविरहित कार्यकर्ते एकत्र येऊन डॉ.अभिजीत वैद्य संचलित कार्यरत असलेल्या आरोग्य सेनेची सातारा शाखा सुरू करीत आहोत, असे सातारा शाखा प्रमुख श्रीकांत शेटे यांनी सांगितले.

उद्घाटन कार्यक्रमानंतर प्रथमोपचार, दुर्घटना व्यवस्थापन मार्गदर्शन शिबिर झाले. शिबिरास ११४ स्त्री-पुरुष प्रशिक्षणार्थी उपस्थित होते.

प्रशिक्षणार्थींना डॉ.वैद्य, डॉ.विजय सेठिया, डॉ.नितीन केतकर, डॉ.मृणाल केतकर यांनी मार्गदर्शन केले. डॉ.जय जाधव, डॉ.पु.बा.खुटाळे, डॉ.अच्युत गोडबोले, सुधीर घुमाळ, जयेंद्र चव्हाण, डॉ.गिरीश पेंढारकर, एम.आय.डी.सी. मधील कारखानदार, प्रतिष्ठित नागरिक उपस्थित होते. सूत्रसंचालन रमण वेलणकर यांनी केले. शितल शेटे यांनी पसायदान सादर केले.

आरोग्य सेना शाखेच्या उद्घाटनप्रसंगी बोलताना चंद्रकांत कुंभार, शेजारी डॉ.खुटाळे, डॉ.अजय जाधव, डॉ.वैद्य, डॉ.दाभोलकर, युवराज पवार, श्रीकांत शेटे

महिलेचा विनयभंग केल्याने गुन्हा दाखल

सातारा (प्रतिनिधी) : कुमठे, धारनाथनगर ता. कोरेगाव येथील महिलेचा विनयभंग केल्याप्रकरणी परशुराम गोपाळ गवळी याच्याविरुद्ध कोरेगाव पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल झाला आहे.

याबाबत पोलिसांनी दिलेली अधिक माहिती अशी, कुमठे- धारनाथ येथील परशुराम गवळी वय ३८ याने दि. २७ डिसेंबर रोजी व १९ जानेवारी रोजी सायंकाळी संबंधित महिला शौचास गेली असता विनयभंग केल्याची फिर्याद कोरेगाव पोलिस ठाण्यात दाखल झाली असून संशयित आरोपी गवळी याच्याविरुद्ध कोरेगाव पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल झाला आहे. अधिक तपास हे.कॉ. साळुंखे करीत आहेत.

6. RATNAGIRI DISTRICT BRANCH Trained at Devrukh	17th April 2005	------- 8 hrs. -------	100
7. BHANDARA DISTRICT BRANCH Trained at Bhandara	20th November 2005	------- 6 hrs. -------	320
8. YAVATMAL DISTRICT BRANCH Trained at Yavatmal	5th February 2006	------- 6 hrs. -------	134
9. SOLAPUR DISTRICT BRANCH Trained at Sheth Walchand College, Solapur Trained at Tembhurni	29th February 2004 6th September 2015	------- 8 hrs. ------- ------- 3 hrs --------	116 92

10. NAGPUR BRANCH Trained at Umred		------- 6 hrs --------	200

2. TAMILNADU STATE BRANCH

Trained at Nagapattinam Representatives of 40 NGO'S from 29 Districts	24th April 2005	------ 8 hrs ------	108

Trained at Chennai	16th October 2011	------ 3 hrs ------	50

3. JAMMU & KASHMIR STATE BRANCH

Trained at Jammu	2nd October 2005	-------- 6 hrs-----	127

Trained at Srinagar	1st July 2007	------- 6 hrs -----	100

MAHARASHTRA
The HERALD

Maharashtra Herald, Monday, July 9, 2007

The forming of the Kashmir Arogya Sena

BY A STAFF REPORTER
reporters@sakalherald.com

NAVI PETH: It started with one young boy who approached Dr Abhijit Vaidya after seeing his team's work during the earthquake in Kashmir in 2005.

Dr Tarun Bhat approached Vaidya and said he was interested in opening an Arogya Sena (Health Army) branch in Srinagar. "He gathered around 36 young qualified boys from his area and assured me that he would work as per the Sena rules," Vaidya, founder of the Arogya Sena Abhijit Vaidya, to the *Herald*.

"There were 36 registrations with us till the inauguration day (July 1, 2007) and on that day 100 well-educated youngsters came to join the Sena. This was the impact of the our work done in 2005 and the will of the youngsters work for society," he added.

There are different issues that the Sena would have to face in Kashmir unlike other parts of the country like terrorist attacks, landslides, drug addiction, blood pressure, heart attack, psychological problems, as they are under threat always.

Arogya Sena imparted one-day training to all who were present. They were trained to motivate the people to form the organisation and work as a unit. They were taught how to do disaster management and given medical training.

Abhijit Vaidya and his Sena members met on July 8 at the S M Joshi Hall for their monthly Arogya Adalat.

५

लोकमत

पुणे
मंगळवार,
१० जुलै
२००७

पुणे शहर

'आरोग्य सेने'ची दौड काश्मीरमध्येही

दीपक दराडे

पुणे, दि. ९ : मानवी आरोग्याच्या हक्कांसाठी लढणारी आणि आपत्तीकाळात वैद्यकीय मदत करणाऱ्या आरोग्य सेनेने महाराष्ट्रात दहा जिल्ह्यांत विस्तार केला आहे. इतकेच नव्हे, तर तिची दौड जोरात सुरू असून, या संस्थेने आता काश्मीरमध्येही पाय रोवायला सुरवात केली आहे.

आरोग्य सेनेचे संस्थापक डॉ. अभिजित वैद्य यांनी ही माहिती दिली. ते म्हणाले, ''काश्मीरमध्ये झालेल्या भूकंपानंतर आरोग्य सेनेने तेथे केलेल्या वैद्यकीय मदतीच्या कामामुळे तेथील सामाजिक कार्यकर्त्यांनी सेनेची शाखा सुरू करण्याचा आग्रह धरला. दि. १ जुलै २००७ ला डॉ. तन्वीर भट यांच्या अध्यक्षतेखाली ही शाखा सुरू करण्यात आली. जम्मूमध्ये दि. २ ऑक्टोबर २००५ ला प्रा. के. सी. सिंग यांच्या नेतृत्वाखाली शाखा सुरू करण्यात आली. त्याच वेळी काश्मीरला शाखा सुरू करण्याचा मनोदय तेथील कार्यकर्त्यांनी बोलून दाखविला होता.''

आरोग्य सेनेच्या स्थापनेमागील प्रेरणा सांगताना डॉ. वैद्य म्हणतात, ''लातूरचा भूकंप आणि माजी पंतप्रधान चंद्रशेखर यांच्या 'भारत यात्रे'मध्ये आरोग्याचे हक्क आणि आपत्तीमध्ये होणारी मनुष्यहानी, वैद्यकीय मदतीची गरज यांची जाणीव झाली. त्या जाणिवेतून दि. १२ मार्च १९९५ ला आरोग्य सेनेची पहिली शाखा सुरू झाली. सध्या महाराष्ट्रासह जम्मू-काश्मीर, तामिळनाडूमध्ये शाखा सुरू झाल्या आहेत. केरळमध्ये जूनमध्ये शाखा सुरू करण्याबाबत घोषणा झाली. सेनेतर्फे आतापर्यंत त्सुनामी, केरळमधील चिकुन गुनियाची साथ यासह अनेक आपत्तींच्यावेळी देशातील विविध ठिकाणी वैद्यकीय मदत केली आहे.''

आरोग्य सेनेचे सरचिटणीस सत्यजित वैद्य म्हणाले, ''पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, नगर, ठाणे, रायगड, सिंधुदुर्ग, यवतमाळ व भंडारा या दहा जिल्ह्यांत आरोग्य सेनेच्या २२ शाखा आहेत. देशभरातील शाखांमधील प्रशिक्षित

शाखा सुरू करण्याबाबत...

''आरोग्य सेनेची शाखा सुरू करण्यासाठी किमान शंभरं सदस्यांची आवश्यकता असते. त्यांना सर्वप्रथम आपत्तीकाळातील वैद्यकीय मदत आणि मानवी सार्वजनिक आरोग्याचे मूलभूत हक्क याबाबत प्रशिक्षण दिले जाते. सेनेमध्ये कोणीही व्यक्ती सहभागी होऊ शकते. नागरिकांच्या सार्वजनिक आरोग्याच्या प्रश्नांसाठी आणि आपत्तीच्या काळात वैद्यकीय मदतीसाठी आरोग्य सेना कायमस्वरूपी कार्यशील असते. प्रत्येक महिन्याला 'आरोग्य अदालत' होते. त्यामध्ये नागरिकांच्या आरोग्यसंबंधित प्रश्नांवर मार्ग काढण्याचा प्रयत्न होतो,'' असे डॉ. वैद्य म्हणाले.

The Indian EXPRESS
www.expressindia.com
PUNE | TUESDAY | JULY 24 | 2007

SOS | Health army trained 12,000 persons and set up branches

Commoners trained in disaster management

ANURADHA MASCARENHAS
PUNE, JULY 23

WHEN sociology professor Tanveer Ahmed Butt heard about how a team from Pune braved the weather conditions in Kashmir and helped locate the victims of the earthquake that hit J&K two years ago, he simply had to meet them.

The meeting was crucial as it led to the setting up of a unique health army in the strife-torn state. It aims at training the common man in disaster management.

The Kashmir branch of the Arogya Sena was set up on July 1 and already 100 youngsters have been been given a crash course in disaster management. But for city-based cardiologist Abhijit Vaidya, the medical relief work during the 1993 Latur earthquake was the eye-opener.

"Due to lack of medical knowledge, survivors could not help victims and aid reached late," says Vaidya, who floated the idea of training the common man in disaster management and medical relief work.

His health army and his team have trained 12,000 persons and set up branches in Tamil Nadu, Kerala, Maharashtra, Jammu and the latest in Kashmir. Srinagar-based Gurcharan Singh is the general secretary of the Kashmir branch. He said: "The greatest damage occurred along the LoC near Uri in the Neelum/Kishanganga valley. Villages like Tangdhar were heavily damaged. Landslides cut off the region from the state for several days. Uri suffered extensive damage. A landslide swept away a passenger bus into a gorge nearby."

The Jammu branch of the Arogya Sena was set up just days before the earthquake. Its volunteers put in whole-hearted efforts into rescuing the victims and offering medical aid, recalls Singh. Vaidya and his team rushed to the quake-hit state, braved the difficult terrain, walked more than 10 km and helped in the rescue efforts.

News about the relief work travelled fast and soon locals from Kashmir — Dr. Tanveer Butt, Singh, Barkhat Ali and Lakhbeer Singh — called on Vaidya to start a Kashmir branch. The 100-strong group has students, professors, doctors and engineers, says Dr.Singh.

Trainers training at Srinagar	27th July 2009	-------- 3hrs-------	15

4. KERALA STATE BRANCH

Trained at Koruthodu, Dist.Kottayam	20th January 2008	------- 8 hrs. --------	100

5. BIHAR STATE BRANCH

Trained at Patna	6th July 2009	------ 4hrs.--------	100

6. GUJRAT STATE BRANCH

Trained at Ahmedabad	15th December 2010	------ 4hrs.--------	120

7. UTTAR PRADESH STATE BRANCH

Trained at Lucknow	01.10.2011	------ 4hrs.--------	140

8. WEST BENGAL

Founded in May 2020 Worked during Corona Pandemic Training awaited

B. Short Courses (3 hours)

Sr.No.	DATE	Venue	No. of Participants.
1.	13.05.2001	Pune Tilak Smarak Mandir	550
2.	17.06.2002	Pune Shranik Patrakar Bhavan	250
3.	02.12.2001	Pune Yashwantrao Chavan Natyagruha	650
4.	01.09.2001	Wagholi (District - Pune) Bharatiya Jain Sanghatana Jr.College.	250
5.	02.10.2001	Wagholi (District - Pune) Bharatiya Jain Sanghatana Jr.College.	300
6.	26.2.2002	Sangamner – Ashwinkumar Medical College	250
7.	01.12.2002	Mahad (Dist. – Raigad)	80
8.	16.3.2003	Dighi (Dist. – Pune)	50
9.	21.9.2003	Dighi (Dist. – Pune) Sayajirao Maharaj High School, Perugate, Pune.	300
10.	16.11.2003	Bhave High school, Perugate , Pune.	200
11.	01.02.2004	Indian Medical Association, Kopargaon.	400
		TOTAL	3,280

C. Crash courses (1-2 hours)

Sr.No	Date	Venue	Subject	Speaker	Audience	No
YEAR 2003						
1.	04.12.2003	Centre For Disaster Management (CDM) Yashwantrao Chavan Academy of development administration ,Pune	Medical Preparations for disasters.	Dr.Abhijit Vaidya.	Scout guide trainers from all over Maharashtra.	40
2.	29.12.2003	"	Earthquake & Disaster Management.	Dr.Abhijit Vaidya.	Deputy Collectors Chief. Health Care Officers	40
YEAR 2004						
3.	09.07.2004	"	Medical Preparation for Disaster.	Dr.Abhijit Vaidya.	Deputy Collectors BDO'S	30
4.	09.08.2004	"	Management of Epidemics	Dr.Abhijit Vaida.	Tahasildars , Block Development, Officers & Senior Medical officers	30
YEAR 2005						
5.	03.01.2005	Gadima Sabhagriha, Vidya Pratishthan, Baramati.	Disaster Medical Management and Arogya Sena	Dr.Abhijit Vaidya.	State Conference NSS,Higher education Dept.Mantralay a & Pune University	2000
6.	07.03.2005	Tilak Ayurved Mahavidyalaya Pune.	Disaster Medical Management and Arogya Sena	Dr.Abhijit Vaidya	Tilak Ayurved Mahavidyalaya, National Service Scheme (N.S.S.)	175
7.	17.05.2005	CDM, Yashada, Pune	MCI & Medical Team.	Dr.Abhijit Vaidya Dr.Mrunal Ketkar. Dr.Vijay Setiya.	N.S.S.Trainers Maharashtra	80
	02.06.2005	"	"	"	"	30
	07.06.2005	"	"	"	"	30
	11.06.2005	"	"	"	"	30
	14.06.2005	"	"	"	"	30
	26.07.2005	"	"	"	"	55
	19.08.2005	"	"	"	"	40
	26.08.2005	"	"	"	"	40
	05.01.2008	Wade Bolai Village Panchayat, Dist.Pune	Public health & Arogya Sena	Dr.Abhijit Vadiya	NSS students of Ness Wadia College,Pune & Locals	200

8.	29.06.2005	CDM,Yashada , Pune	Search and Rescue in Disaster	Dr.Abhijit Vaidya.	Deputy Collectors	25
9.	27.11.2005	MASTICON 05 , Mahabaleshwar	Disaster Management and MCI	Dr.Abhijit Vaidya.	Members of Indian Medical Association , Maharashtra.	200
YEAR 2006						
10.	08.04.06.	CDM, Yashada, Pune	Triage	Dr.Abhijit Vaidya.	Civil Surgeons and Senior Health Officers	15
11.	10.05.2006	CDM, Yashada, Pune	Triage	Dr.Abhijit Vaidya.	District level Govt.Officers	40
12	13.08.2006	Raigad Medical Association, Mahad.	Monsoon Epidemic Fevers	Dr.Abhijit Vaidya.	Medical Practitioners Raigad District	150
13	15.08.2006	Hatti Ganpati Mandal.	Ganeshotsav Aapatti Vyavasthapan	Dr.Abhijit Vaidya.	Volunters of Hatti Ganpati Mandal.	100
YEAR 2007						
14.	13.04.2007	University of Pune Board of Student's Welfare	Disaster Management and Medical Relief Work.	Dr.Abhijit Vaidya.	Professors from Pune District.	50
15.	11.08.2007	Lions Clubs International District Management 323-D2	Disaster Management and Medical Relief Work.	Dr.Abhijit Vaidya.		200

YEAR 2008

16.	05.01.2008	Wade Bolai Village Panchayat, Dist.Pune	Public health & Arogya Sena	Dr.Abhijit Vadiya	NSS students of Ness Wadia College, Pune & Locals	200
17.	20.12.2008	Sathe Trust, Pune.	Disaster Managememt	Dr.Abhijit Vaidya	Members from all over India.	200
18	24.12.2008	Chaitanya Hasyayog Mandal	Disaster Managememt	Dr.Abhijit Vaidya		100

YEAR 2009

19	16/02/09	Mamasaheb Mohol Girl's College	Disaster Management	Dr.(Mrs) Mrunal Ketkar	students	55

YEAR 2010

20	05/01/10	COEP, Pune	Disaster Management & Medical Relief Work	Dr.Abhijit Vaidya	FYBE, NSS	500

YEAR 2011						
21	23.12.2011	Naygaon, Dist.- Pune	Disaster Management & Medical Relief Work	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya	NSS students	87
YEAR 2012						
22	29.8.12	Rotary Club, Damle Hall, Pune	Disaster Management & Medical Relief Work	Dr.(Mrs) Mrunal Ketkar		
YEAR 2013						
23	11.01.2013	NSS camp, Dhole Patil College of Engineering, Wagholi	Disaster Management & Medical Relief Work	Dr.Abhijit Vaidya	Students	200
YEAR 2014						
24	22.1.2014	HHCP High School Huzurpaga, Pune	Disaster Management	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya	Students	200
YEAR 2015						
25	15.12.2015	Shri Chatrapati Shivajiraje College of Engineering, Dhangawadi, Naygaon	Disaster Management	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya	Students	115
YEAR 2018						
26	19.12.2018	Shri Chatrapati Shivajiraje College of Engineering, Dhangawadi, Naygaon	Disaster Management	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya	Students	
YEAR 2019						
27	10.08.2019	Pune Vidyarthi Griha's College of Engineering & Technology, Pune	Disaster Management	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya	Students	250
YEAR 2021						
28	5.02. 2021	Pune Vidyarthi Griha's College of Engineering & Technology and G.K. Pate (Wani) Institute of Management, Pune	Disaster Management	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya	Youtube online 1000 views	250
					TOTAL	**4485**

Glimpses of training sessions

II. Medical Services during major natural disasters:-

> 97300 patients treated with medicines worth Rs 98 lacs, distributed free

❖ **Earthquake**

- National

Maharashtra - Latur, 30th Sept.1993

A team of 5 members reached earthquake hit areas within 24 hours and provided emergency medical services to around 500 people from nearly 10 villages with medicines worth Rs 1 lac.

Arogya Sena's Mission Kashmir Earthquake – 8th October 2005

A team of 11 members headed by Dr.Abhijit Vaidya, was the only medical team outside J & K , worked from 12th to 16th October 2005 provided medical services to 2000 people from very remote villages almost near LOC and distributed medicines worth Rs. 3 lacks.

- International

Arogya Sena's Medical Relief Mission Nepal Earthquake - 6th - 12th May 2015

A team of 5 members Dr Abhijit Vaidya, Dr Nitin Ketkar, Laxmikant Mundada, Ashish Ajgaonkar, Prof Pramod Dalvi treated around 2000 patients with medicines worth Rs 3 lacs,from Dolakha, Charikot, Sundravati, Sunkheni, Nailebhara, Sindhupalkchauk. This was the only medical team visiting villages at 7000 ft.

PUNE LENDS A HAND TO NEPAL

'People back on their feet, handling it with dignity'

A team of city doctors provided aid to the worst-hit Dholka district; they distributed medicines worth Rs 4 lakh

ANURADHA MASCARENHAS
PUNE, MAY 14

Dr Abhijit Vaidya and his team at Dholka district in Nepal

"THE PEOPLE of Nepal are back on their feet and what is admirable is the way in which they handled the disaster with such dignity," says Dr Pushkar Bhide – among the first orthopaedic doctors from Pune, who rushed to Kathmandu after a massive quake hit the Himalayan region on April 25. While Bhide returned after an 11-day stay, another team of doctors led by cardiologist Dr Abhijit Vaidya provided aid to the worst affected Dholka district.

"I had just appeared for my last exam for an MS degree in orthopaedics from Chennai when the quake occurred. My mother, who was in Nepal at the time, described the sheer frenzy and panic among people. There were desperate calls for orthopaedics. I knew I had to go," Bhide told *Pune Newsline*.

The team of eight people from Himalayan disaster and relief organisation, including Bhide, soon realised that medical care was needed in remote villages and this resident orthopaedic doctor was among the first such doctors to reach remote areas and provide aid. "The people there are amazing. They have already started rebuilding their lives. At one place, near the mountain top, we attended a call to treat a small child and were surprised to see that some of them had started potato farming," Bhide recalled.

Bhide, who returned to Chennai on May 12, said a majority of the survivors had blunt injuries and he was involved in washing a lot of wounds. "We helped evacuate several people, including a pregnant woman who had a premature delivery, where she lost her baby," Bhide said.

For the other team of doctors and non medicos at Aarogya Sena led by cardiologist Dr Vaidya, it was important to reach out to people in the worst-affected districts. Vaidya, along with Dr Nitin Ketkar, Laxmikant Mundada, Ashish Azgaonkar and Prof Pramod Dalvi, went to Sankhu town, which was severely damaged by the quake. "Houses are in shambles. Barring minor fractures and wounds, we treated a lot of cases of fever, body ache and diarrhoea," Vaidya said.

The team, which also felt tremors while visiting villages in Dholka district, however, were impressed by the manner in which the Nepalese Army reached the remotest corner and distributed relief material. "We had carried medicines worth Rs 4 lakh and they helped distribute it," the team members said. Even as the situation is still quite bad, Vaidya said people were extremely composed.

❖ Tsunami

➢ Tamilnadu (26th Dec 2004 onwards)

i. A team of 9 members headed by Dr.Abhijit Vaidya was one of the first medical teams to reach from Maharashtra. Medical aid was provided to around 3000 people, around 300 received surgical care for their wounds and medicines worth Rs. 2.25 lac were distributed. This relief work was conducted in coastal areas of Chennai (Marina beach) and 12 villages from Kancheepuram, Cudallure districts and Pondicherry territory spanning across 300 kms.

प्रासंगिक/ डॉ. अभिजित वैद्य

सुनामीग्रस्तांच्या मदतीसाठी धावले महाराष्ट्रातील तरुण

सुनामी प्रलयातून वाचलेल्यांसाठी आधी गरज होती ती वैद्यकीय मदतीची! मदतीला धावून जाणं ही महाराष्ट्राची परंपराच. बी.जे. आणि धोंडूमामा साठे वैद्यकीय महाविद्यालयांचे विद्यार्थी, 'इंडियन रेडक्रॉस सोसायटी'च्या पुणे शाखेतर्फे गेलेले डॉक्टर्स, 'मेळघाट मित्र'चे कार्यकर्ते आणि आरोग्यसेनेचं पथक, असे कितीतरी गट तिकडे धावून गेले. उद्ध्वस्त गावं, उघड्यावर पडलेली कुटुंबं, सैरभैर जखमी माणसं, असं चित्र सगळीकडेच होतं. तिथं दिसलेलं प्रातिनिधिक चित्र म्हणून 'आरोग्यसेने'चा अनुभव इथं देत आहोत. चटका लावतील, सामान्य माणसातल्या धीराचं दर्शन घडवतील, असेच हे प्रसंग आहेत. सुनामीनंतर आपत्ती व्यवस्थापनाबद्दलही बरीच चर्चा चालू झाली. हे आपत्ती व्यवस्थापन प्रभावी करायचं असेल तर स्थानिक लोकांच्या सहभागातून याविषयी दिशा देणारा संकल्प आकाराला येऊ शकतो का?

"सुमात्राजवळ समुद्राच्या तळाशी सुमारे ८.९ रिश्टर स्केल क्षमतेचा भूकंप आज सकाळी ६ वाजता झाला आणि या भूकंपाचे धक्के इंडोनेशिया, थायलंड, मलेशिया, श्रीलंक मालदीव या देशांबरोबर भारताच्या अंदमान व निकोबार बेटांना बसले." २६ डिसेंबर २०० च्या रविवारी दुपारी १२ च्या सुमारास ही बातमी मी सर्वप्रथम दूरचित्रवाणीवर ऐकली. या भूकंपाचा 'रिश्टर स्केल' हा खूपच असला तरी तो समुद्राच्या तळाशी झाला असल्यानं मानवी जीविताची हानी फारशी होणार नाही, असंच प्रथमदर्शनी वाटून गेलं. या बातमीनंतर अंदमान बेटांवरील एका महिला डॉक्टरनं

८ ■ साप्ताहिक सकाळ / २२ जानेवारी २००५

ii. Nagapattinam (18th January 2005)
FACE – Costal Relief Task Force (TN), a forum of 12 NGOS from TN involved in
Tsunami relief work invited Dr. Abhijit Vaidya to address the meet on 'Health And
Environmental Issues and Planning'.

➢ Kerala – (20th to 27th January 2005)

Another team of 9 members headed by Mr.Mundada and Mrs.Gupte along with 3 doctors provided medical treatment to around 1200 patients from Kollam and Alappuzha districts and distributed medicines worth Rs.2 lacs.

❖ Drought

Free Medical Aid for farmers at Fodder Camps from drought hit villages:

YEAR 2004						
Sr.	**Date**	**Place**	**Team**	**Blood Sugar Checked**	**Total No. of patients seen**	**Medicines Distribution**
1.	22.2.2004	Khathgaon Tal :Takali , Dist:Nagar	30	75	500	Rs.30,000/-
2.	16.5.2004	Bopgaon, Tal:Purandhar Dist : Pune	44	150	607	Rs.40,000/-

YEAR 2013						
1.	10.3.2013	Tal. : Khatav Dist : Satara	32	150	2100	Rs, 2,00,000/-

नगर केसरी, ७ मे २०१३ / ३

आष्टी तालुक्यातील धानोरे येथील छावणीत आरोग्यसेनेतर्फे शेतकऱ्यांसाठी मोफत वैद्यकीय सेवा पुरविण्यात आली. याप्रसंगी सेनेचे राष्ट्रीय प्रमुख डॉ. अभिजीत वैद्य, छावणी चालक परमेश्वर शेळके, डॉ. कळकर, डॉ. प्रिती दिघे उपस्थित होते. (छाया : सय्यद बबलू)

आरोग्यसेनेचा उपक्रम

पशुपालकांची तपासणी व दोन लाखाच्या औषधांचे वाटप

आष्टी (वार्ताहर) : पुणे येथील आरोग्यसेना व सोशॅलिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया यांच्यावतीने आष्टी तालुक्यातील दुष्काळी भागातील ६ जनावरांच्या छावण्यांना भेटी देऊन वेगवेगळ्या २ वैद्यकीय पथकांनी २ हजार पशुपालकांची वैद्यकीय तपासणी करून सुमारे २ लाख रुपयांची औषधे वाटली.

दिवसेंदिवस आष्टी तालुक्यातील दुष्काळाची स्थिती भीषण होत चालली आहे. जनावरांच्या चाऱ्याचा व पाण्याचा प्रश्नही गंभीर बनला आहे. दुष्काळाचे चटके सहन करणाऱ्या या बांधवांना सामाजिक बांधिलकी म्हणून आतापर्यंत पुणे येथील अनेक दानशुरांनी विविध रुपयाने दान केले आहे.

त्सुनामी, भूकंप, दुष्काळ अशा नैसर्गिक आपत्तीग्रस्तांना नेहमीच मदत करणारे पुणे येथील आरोग्यसेना व सोशॅलिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया यांनीही आष्टी तालुक्यातील दुष्काळग्रस्तांसाठी वैद्यकीय मदत केली आहे.

आरोग्यसेनेचे राष्ट्रीय प्रमुख डॉ. अभिजीत वैद्य, डॉ. नितीन केतकर, दिघे, डॉ. योगेश गाडेकर तसेच महिलाप्रमुख वर्षाताई भुक्ते ॲड. म्हस्के, प्रा. दळवी व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी मिळून २ पथके तयार केली. त्यांनी धानोरे, हिवरा, कडा, देवी निमगाव, टाकळी व इतर अशा ६ छावण्यांना भेटी देऊन तेथील पशुपालकांनी वैद्यकीय तपासणी करून त्यांनाव औषधांचे वाटप केले.

यामध्ये रक्तदाब, मधुमेह, हृदयविकार, कान, डोळे, सांधेदुखी व इतर आजारांवर सुमारे २ लाख रुपयांच्या औषधांचे वाटप करण्यात आले.

६ छावण्यांतील २ हजारावर पशुपालकांना याचा लाभ झाला. धानोरे येथील छावणीतील शेतकऱ्यांच्या वैद्यकीय तपासणीप्रसंगी छावणीचालक परमेश्वर शेळके व इतर उपस्थित होते. आरोग्यसेनेने गेल्या १८ वर्षापासून नैसर्गिक आपत्तीग्रस्त वैद्यकीय मदत करीत असल्याचे वर्षाताई भुक्ते यांनी सांगितले.

2	14.4.2013	Dist. : Sangali	20	150	1300	Rs. 1,75,000/-

.						

❖ Floods

Sr.No	Date	Place	Team	Blood Sugar Checked	Total No. of patient's seen
YEAR 2004					
1.	04.08.2004	Slum, 806 Kamgar Putala, Shivajinagar , Pune 5.	15	750	Rs. 25,000/-
YEAR 2005					
Arogya Sena's Mission Mega Flood Maharashtra					
1.	15th to 18th July 2005	Digraj & surrounding villages , Dist: Yavatmal	08	800	Rs.65,000/-
2.	31.7.2005	Mahad to Indapur, Dist: Raigad.	50	850	Rs.70,000/-
3.	31.7.2005	Chiplun, Dist : Ratnagiri	16	400	Rs.35,000/-
4.	01.08.2005	Mahad , Indapur, Mangaon , Dasgaon	45		
5.	01.08.2005	Mangaon , Dist : Raigad	34		
6.	07.08.2005	Haripur, Sangalwadi. Dist: Sangali.	13	750	Rs.70,000/-
7.	07.08.2005	Panvel to Pen,Dist:Raigad	08	550	Rs.50,000/-
8.	07.08.2005	Badalapur belt Dist: Thane.	08	400	Rs.40,000/-
9.	14.08.2005	Tal:Shirol;Dist : Kolhapur	12	1350	Rs.90,000/-
10.	14.08.2005	Tal:Mangaon;Dist:Raigad	09	750	Rs.40,000/-
11.	21.08.2005	Patil Estate Slum Wakdewadi , Pune.	15	1375	
12.	21.08.2005	Adarsh Nagar Slum Bopodi , Pune.	10	425	
13.	21.08.2005	Pimpri riverside Slums District : Pune	19	2350	Rs.1,40,000/- (Sr.No 11+12+13)
			Total	10,750	Rs.6,00000/-

Arogya Sena
Health Army

आरोग्य सेना

आरोग्य सेना

रायगड जिल्हा
वैद्यकीय मदत पथक

आरोग्य सेना

आरोग्य सेना
ठाणे जिल्ह्यासाठी
वैद्यकीय मदत पथक

आरोग्य सेना

तरुण भारत

बुधवार, १० ऑगस्ट २००५

आरोग्य सेनेमार्फत पूरग्रस्तांवर उपचार

सांगली / प्रतिनिधी ■

पुण्यातील एस. एम. जोशी मेमोरियल असोसिएशन संचलित आरोग्य सेनेच्या आपतकालीन मदत पथकाने सांगलीवाडी आणि हरिपुरातील ७५० पूरग्रस्तांना वैद्यकीय सेवा पुरविली. आरोग्यसेना राष्ट्रीय प्रमुख डॉ. अभिजीत वैद्य यांच्या नेतृत्वाखाली चार डॉक्टर आणि नऊ आरोग्य सैनिकांचे पथक रविवारी सांगलीत आले. इंडियन नेव्हीच्या यांत्रिक बोटीतून हे पथक हरिपुरात पोहोचले. ३५० पूरग्रस्तांची तपासणी करून मोफत औषधे देण्यात आली.

तसेच सांगलीवाडीमध्ये ४५० जणांवर उपचार करून मेडिक्लोर बाटल्यांचे वाटप करण्यात आले. कोणत्याही शासकीय मदतीशिवाय केवळ जनाधारावर आरोग्यसेनेचे कार्य सुरू आहे. आजपर्यंत लातूर भूकंप, केरळच्या सुनामी लाटा, महाड आणि मुंबईतील पूरग्रस्तांना वैद्यकीय सेवा देण्याचे महत्वपूर्ण काम केल्याची माहिती डॉ. वैद्य यांनी दिली.

सकाळ ■ कोल्हापूर

गुरुवार ■ ११ ऑगस्ट २००५

पुणे येथील एस. एम. जोशी मेमोरियल संचालित आरोग्य सेनेच्या आपत्कालीन वैद्यकीय मदत पथकाने हरिपूर व सांगलीवाडीतील पूरग्रस्तांना वैद्यकीय सेवा पुरविली. सत्तर हजार रुपयांचे औषध मोफत वाटप केले. डॉ. अभिजित वैद्य, डॉ. महानंद होवाळ, डॉ. अस्लम शिवाणी, डॉ. जतीश शहा, सत्यजित वैद्य, वर्षाताई गुप्ते, आशिष आजगावकर, सत्यवान मुंगसे, अतुल रुणवाल, राहुल थोरात, जोती शिंदे यांनी सहकार्य केले.

दक्षिण महाराष्ट्र केसरी, ९ आगस्ट २००५/७

आरोग्य सेनेची पूरग्रस्तांना वैद्यकीय मदत; सत्तर हजाराच्या औषधांचे मोफत वाटप

सांगली : एस. एम. जोशी मेमोरियल असोसिएशन पुणे संचलित आरोग्य सेनेच्या आपत्कालीन वैद्यकीय मदत पथकाने रविवारी हरिपूर व सांगलीवाडीतील ७५० पूरग्रस्तांना वैद्यकीय सेवा पुरविली व आपल्याकडील ७० हजार रुपये किंमतीच्या औषधांचे मोफत वाटप केले.

पुणे येथून आरोग्य सेनेचे आपत्कालीन वैद्यकीय मदत पथक राष्ट्रीय आरोग्य सेनाप्रमुख डॉ. अभिजीत वैद्य यांच्या नेतृत्वाखाली चार डॉक्टर आणि नऊ आरोग्य सैनिकांसह रविवारी सांगलीत दाखल झाले. महापौर किशोर शहा यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीनुसार हरिपूर येथील पूरग्रस्तांना गेले आठ दिवस कोणतीहि वैद्यकीय मदत पोहोचली नव्हती. म्हणून या ठिकाणी या पथकाने जायचे असे ठरविले. हरिपूर येथे पोहोचण्यासाठी इंडियन नेव्हीच्या यांत्रिक बोटीची व्यवस्था पोलिस निरीक्षक उस्मान सय्यद यांनी करून दिली. इंडियन नेव्हीच्या यांत्रिक बोटीतून हे पथक हरिपूर येथे पोहोचले. प्रथमतः वैद्यकीय पथक हरिपूर येथे दाखल होताच गावकऱ्यांना दिलासा मिळाला. या पथकाने लगेच कार्य सुरू करून जवळ जवळ साडे तीनशे पूरग्रस्तांची वैद्यकीय तपासणी केली. आपल्या सोबत आणलेल्या औषधांचे मोफत वाटप केले.

त्यानंतर आरोग्य सेनेचे पथक सांगलीवाडी या गावामध्ये दाखल झाले. तेथे जवळ जवळ चारशे पूरग्रस्तांची वैद्यकीय तपासणी करून मोफत औषधोपचार केला. त्याचबरोबर पाणी शुद्धिकरणासाठी मेडिक्लोरच्या बाटल्यांचेहि मोफत वाटप करण्यात आले. पूरग्रस्तांना पुराच्या पाण्यामुळे झालेल्या जुलाब, ताप, पायांची खरुज (चिखल्या), सर्दी आणि साथीच्या आजरावर या पथकाने मोफत उपचार केले.

आरोग्य सेनेच्या या पथकाबरोबर डॉ. अभिजीत वैद्य (राष्ट्रीय आरोग्य सेना प्रमुख), डॉ. महानंद होवाळ, डॉ. अस्लम शिवाणी, डॉ. जतीश शहा, त्याचबरोबर सत्यजित वैद्य, वर्षाताई गुपते, आशिष आजगावकर, सत्यवान मुंगसे, अतुल रुणवाल, राहुल थोरात, दर्शन गादिया, अशोक घोरपडे व ज्योती शिंदे हे आरोग्य सैनिक सहभागी झाले होते. (अधिक माहितीसाठी : सत्यजित वैद्य, राष्ट्रीय सरचिटणीस आरोग्य सेना. मोबा. नं, ९८५०५८८००८)

YEAR 2006					
1.	13.08.2006	Pandharpur,Dist:Solapur	08	300	Rs.30,000/-

महाराष्ट्र टाइम्स, मुंबई ३

१४ ऑगस्ट २००६

थोडक्यात

पंढरपूरला आरोग्य सेनेचे मदतपथक

म. टा. प्रतिनिधी

आरोग्य सेनेच्या वतीने पंढरपूर येथील पूरग्रस्तांच्या मदतीसाठी आरोग्यपथक पाठविण्यात आले आहे. या पथकाचे नेतृत्व डॉ. नितीन केतकर करणार आहेत. तसेच येत्या मंगळवारी दुसरे पथक कोपरगाव येथे जाणार असून या पथकाचे नेतृत्व डॉ अभिजीत वैद्य करणार आहेत.

2.	Aug 2006 Aug 2006	Yavatmal Dist. Bhandara Dist.	Arogya Sena teams rescued around 500 villagers.

पुणे TODAY ४ सकाळ मंगळवार।१९।०९।२००६

पूरग्रस्तांना वाचवणाऱ्यांचे आरोग्य सेनेतर्फे अभिनंदन

पुणे, ता. १८ : धोका पत्करून पूरग्रस्तांचे प्राण वाचवल्याबद्दल; तसेच पाचशे पूरग्रस्तांना ट्रॅक्टरच्या साह्याने सुरक्षित ठिकाणी हलविल्याबद्दल आरोग्य सेनेचे भंडारा जिल्हा शाखाप्रमुख प्रा. वामन तुरिले व यवतमाळ जिल्हा शाखाप्रमुख श्याम बंदुके यांचे संघटनेचे प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य यांनी अभिनंदन केले आहे.

YEAR 2008

Arogya Sena's Bihar Kosi Floods Medical Relief Mission

Sr.	Date	Place	Team	Total No. of patient's seen
Team 1	09.09.08 to 15.09.08	8 districts covered by 3 teams	4 + 25 (local)	4000 Medicines Rs 3 lacs
Team 2	23.09.08 to 27.09.08		3 + 15 (local)	4000 Medicines Rs 4 lacs
Team 3	9.10.08 to 15.10.08		4 + 20 (local)	3200 Medicines Rs 25 lacs. provision of medicines for ongoing work
Local branch team	20.11.08		14	2000
			Total	13200 Medicines Rs 32 lacs

Local Branch Members treated around 7000 patients over next 1 month

Arogya Sena's Orissa Floods Medical Relief Mission

Team 1	01.10.2008 to 06.10.2008	3 blocks	3 + 10	3000 3 lacs

Arogya Sena's Tamilnadu Floods Medical Relief Mission

Local Team	04.12.08 onwards for 1 month			5000 Medicines worth 4 lacs

YEAR 2014

Arogya Sena's Kashmir Floods Medical Relief Mission

Team 1	14.9.2014 to 18.9.2014	10 Villages	10	3 lacs
Team 2	9.10.2014 to 15.10.2014	5 Villages	08	2 lacs

YEAR 2015

Arogya Sena's Chennai-Cuddalore Floods Medical Relief Mission

Team 1 AS TN Branch	5.12.2015 to 12.12.2015				Supply of food to 10 villages
Team 2 Central	10.12.2015 to 12.12.2015	2 blocks	4 + 25	2400	3.5 lacs

YEAR 2018

Arogya Sena's Kerala Floods Medical Relief Mission

Team 1	29.8.2018 to 6.9.2018	8 camps	21	1100	4 Lacs

<table>
<tr><td colspan="6">YEAR 2018</td></tr>
<tr><td colspan="6">Arogya Sena’s Pune Dandekar Bridge Floods Medical Relief Mission</td></tr>
<tr><td>Team 1</td><td>28.9.2018
29.9.2018</td><td>2 camps</td><td>25</td><td>450</td><td>1.5 Lacs</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="6">YEAR 2019</td></tr>
<tr><td colspan="6">Arogya Sena’s Maharashtra Floods Medical Relief Mission 2019</td></tr>
<tr><td>Team 1</td><td>15.8.2019</td><td rowspan="6">Sangali 7
Kolhapur
11
Villages</td><td rowspan="6">Total 100
volunteers</td><td rowspan="6">Total
10700
patients
treated</td><td rowspan="3">Rs 8 lacs</td></tr>
<tr><td>Team 2</td><td>17.8.2019</td></tr>
<tr><td>Team 3</td><td>18.8.2019</td></tr>
<tr><td>Team 4</td><td>25.8.2019</td><td rowspan="3">Rs 7.5
lacs</td></tr>
<tr><td>Team 5</td><td>25.8.2019</td></tr>
<tr><td>Team 6</td><td>25.8.2019</td></tr>
</table>

बाबा स्विटस्
आईस्क्रीम & कोल्ड्रींक्स
सकाळ रिलीफ फंड व आरोग्य सेना यांचे संयुक्त
आरोग्य सेनेचे महाराष्ट्र फ्लड मेडिकल रिलीफ
मिशन २०१९

❖ Cloud Burst

YEAR 2010

Leh – Ladakh Cloud burst

Team 1	17.09.10 to 23.09.10	11 Villages	5	715	2.5 lacs

YEAR 2010

Arogya Sena Uttaranchal Cloud burst Medical Relief Mission

Team 1	10.10.10 to 16.10.10	14 Villages	5 + 5	750 +	1.5 lacs

YEAR 2013

Arogya Sena Uttarakhand Cloud burst Medical Relief Mission

Team 1	26.6.2013 to 1.7.2013	10 Villages	16	1050 +	3 lacs

❖ Cyclone

YEAR 2012					
'Thane' Cyclone – Tamilnadu (Dist. – Cudallure)					
Team 1	18.01.12 to 23.01.12	30 Villages	7	2250	2.15 lacs

❖ Epidemics – SARS , Dengue , Gastro, Chikungunya, Swine Flu, Corona

- Gastro (October 2003) **-** Team of nearly 15 Arogya Sainiks worked under leadership of Rajesh Kulkarni , Chief. Mangaon Taluka, Dist.:Raigad , in 5 villages during outbreak of deadly epidemic of gastroenteritis.

- SARS (November 2003) **-** Arogya Sena was first to conduct a widespread public education campaign
and give full medical support to the hospital In Pune which diagnosed first 3 cases of SARS.

- Dengue (July 2004, December 2005, November 2006 and 2014)- Arogya Sena was first to publish a book on Dengue and organized a massive public education campaign at Pune,Pimpri – Chinchwad ,Bhosari, Saswad, Nagar during deadly outbreak of Deng

पुण्यनगरी २

पुणे शनिवार, ८ नोव्हेंबर २०१४

'डेंगीची दहशत' या पुस्तिकेच्या प्रतींचे वाटप

पुणे : प्रतिनिधी

डेंग्यूबाबत जास्तीत जास्त जनजागृती व्हावी, या उद्देशाने डॉ. अभिजित वैद्यलिखित 'डेंगीची दहशत' या लोकशिक्षणात्मक पुस्तिकेचे आरोग्यसेनेच्या वतीने मोफत वाटप करण्यात आले.

आरोग्यसेनेच्या वतीने डेंग्यू साथीबद्दल महापालिकेच्या मंडई येथील टिळक पुतळा येथे निषेध करण्यात आला. यावेळी येथे पुस्तिकेच्या सुमारे पाचशे प्रतींचे वाटप करण्यात आले. यावेळी डॉ. अभिजित वैद्य, डॉ. नितीन केतकर, लक्ष्मीकांत मुंदडा, आशिष आजगावकर, प्रमोद दळवी, वर्षा गुप्ते, अतुल रुणवाल, संतोष जाधव, संध्या बहिरट, रमाकांत सोनवणी, शरद बेनुस्कर, डॉ. पंडित बोबडे, डॉ. नितीन नलावडे, दर्शन गादिया, वरदेंद्र कट्टी उपस्थित होते.

डेंग्यूबाबत पहिला धोक्याचा इशारा आरोग्यसेनेने १० वर्षांपूर्वी दिला होता. या इशाऱ्याकडे मनपा प्रशासनाने दुर्लक्ष केले होते, त्यामुळे मृत्यूचा आकडा वाढला आहे. डेंग्यूने आणखी किती बळी गेल्यावर सरकारला जाग येणार आहे, असा प्रश्न वैद्य यांनी उपस्थित केला आहे.

- **Chikungunya (June 2007) -** Dr. Vaidya lead a team of 5 members to Dist.Kottayam, Kerala, which treated 1500 patients from Koruthodu ,Chennapara and Kannamala.

(January 2008) – Dr.Vaidya treated 100 relapsing patients at Koruthodu.

- **Swine Flu (since May 09) –**

- Arogya Adalat on Swine Flu, chaired by Dr.Vaidya on 20th April 2009, first public warning by Dr.Vaidya.

- Booklet 'Swine Flu che Sawat' in Marathi written by Dr.Vaidya, published by AS on 21st May 2009.

Booklet put on Aroygya Sena's world wide web weekly Janagarjana for free circulation 28th May 2009.

- 30th July Arogya Sena Started massive public awareness drive in Pune city, Dighi, Alandi, Mahad, Nagpur,
Bhandara by distributing Pamphlets (1 Lakh)

- 9th August 2009 2nd Arogya Adalat on 'Swine Flu & Govt. Apathy

- Street play on Swine Flu enacted by Arogya Sainik's from 10th August 2009 onwards.

- Public speech 12/8/09 by Dr.Vaidya, Santosh Hall, Sinhagad Road, Pune.

Corona (since 2nd April 2020 onwards)

Arogya Sena's Mission Corona Pandemic 2020 2nd April till today
Mission at a glance (85000 poor from 4 states provided food through daily kitchens)

1. Donation to Dr. Baba Adhav's Rashtriya Ekatmata Samiti for Grocery of laborers - Rs 25,000/-

2. Community Kitchen for free lunch run by Arogya Sena from 2nd April , Death Anniversary of Loknete Bhai Vaidya till 14th April Dr Babasaheb Ambedkar Birth Anniversary at Janata Vasahat Slum, Parvati Payatha, Pune, catered lunch to approximately 50,000/- slum dwellers.

3. Arogya Sena Tembhurni Branch donated Covid Lockdown affected family survival kit for 15 days to 10 stranded laborers families.

4. Donation of Rs 25,000/- Sai Guru Seva Sanstha, Narhe and Louis Brail School, Wagholi .(Blind Schools)

5. Covid Lockdown affected family survival kit for 15 days to180 tribal laborers families from Mulashi (Rs 20265 donation)

6. One week's dinner to resident girls of Sarvesham Seva Sangh, Vadgaon

7. Arogya Sena Utter Pradesh and Bal Kalyan avam Shodh Sansthan Covid Lockdown affected family survival kit for 15 days to 100 laborers families from Prayagraj, Kanpur.(Rs 25000 donation)

आरोग्य सेना राष्ट्र सेवा दल असहाय में वितरित किया राशन किट

कोरांव प्रयागराज। सोमवार को कोरोना वैश्विक महामारी में दिहाड़ी मजदूरों को आरोग्य सेना व राष्ट्र सेवा दल उत्तर प्रदेश के सहयोग से बाल कल्याण एवं शोध संस्थान के द्वारा कुल 21 निराश्रित खेतिहर महिला मजदूरों एवं दिहाड़ी मजदूर महिलाओं को राशन किट वितरित किया गया। उक्त किट में 5 किलो आटा, 2 किलो दाल, आधा किलो सरसों का तेल, आधा किलो नमक, एक पैकेट सोयाबीन बरी, एक पैकेट हल्दी, एक पैकेट डेटॉल साबुन शामिल रहा। उक्त कार्यक्रम के संयोजक अरुण शर्मा, शुभम शर्मा, सुरेंद्र निषाद ,रवि गौतम, शेषमणि पटेल नीरज आदि गणमान्य लोग उपस्थित रहे। इस दौरान अरुण शर्मा ने कहा कि दिहाड़ी महिला मजदूरों को भूखा न रहना पड़े। इसके लिए बाल कल्याण एवं शोध संस्थान सदैव गरीबों असहायों में राहत सामग्री वितरित करने का कार्य कर रहा है।

8. Stranded laborer families from Karnataka given family survival kit for 15 days, at Morevasti, Chikhali Courtesy : Atul Runwal, Pune Arogya Sena Branch Chief

9. Hand Wash 100 bottles to Pune Police Courtesy: Dr Nitin Ketkar, Central Committee Member, Arogya Sena

10. Covid Lockdown family survival kit for 15 days to 18 laborers from Pune.

11. Arogya Sena Bihar along with SYS (Donation Rs 35000/-) kitchen for laborers meals to 15000

12. Arogya Sena West Bengal along with SYS (Donation of Rs 30,000) kitchen for laborers meals to 10,000

13. Sanitizer bottles (100) to Police on Covid duty (Prabhat Road Police Station)

14. Arogya Sena, Kashmir (Donation of Rs. 20000) family survival kits to labourers

III. Services during major mishaps and accidents.

- ## Stampade

  - Mandhardevi Fare, Satara – 25th Jan 2005 (259 deaths). A team of 10 Arogya Sainiks of Satara branch of Arogya Sena reached the accident site within 2hrs.and extended services past midnight till Central Committee team reached from Pune.

  - Ayyapan Temple, Kerala – 14th Jan 2011 Arogya Sena's team from Kerala branch immediately rushed to the disaster site and helped in rescue work.

- **Bus accident at Mandhardevi Ghat** – 27th Jan 2005 (15 deaths) same team reached the site immediately and extended services.

पमधाल रामचंद्र शंकर तारू (रा. शिरवळ) यांचा मृत्यू झाल्याचे
न ३३) हे काल मुंबईहून यात्रेसाठी आले होते. दुर्घटनेत नितीन व
खमी असूनही श्री. जयगडकर त्यांचा शोध घेत होते.

आक्रोश सुरू व्हायचा. रात्री उशिरापर्यंत रुग्णालयाच्या परिसरात असलेले हे वातावरण सर्वांना सुन्न करणारे होते.

वाई रुग्णालयातील जखमींना आरोग्यसेनेची मोलाची मदत

सातारा, ता. २५ : मांढरदेव दुर्घटनेच्या वेळी शासकीय यंत्रणेने बघ्याची भूमिका घेतलेली असताना वाईच्या रुग्णालयातील जखमींना आरोग्य सेनेच्या सातारा शाखेने मोलाची मदत केली.

आपत्कालीन परिस्थिती व दुर्घटना घडल्यास जखमींना तातडीची मदत देण्यासाठी या सेनेची स्थापना करण्यात आली आहे. दोन दिवसांपूर्वी सातारा शाखा सुरू झाली. उद्घाटन समारंभातच सदस्यांना प्राथमिक उपचारासंदर्भात मार्गदर्शन करण्यात आले. त्यानंतर हेच मार्गदर्शन आज उपयोगी ठरले. मांढरदेव यात्रेत झालेल्या दुर्घटनेतील जखमींना वाईच्या ग्रामीण रुग्णालय व मिशन हॉस्पिटलमध्ये दाखल करण्यात आले आहे. या घटनेची माहिती मिळाल्यानंतर आरोग्यसेनेच्या सातारा शाखेचे प्रमुख श्रीकांत शेटे यांच्यासह दहा जणांचे पथक तातडीने वाईला गेले. संजू पुराणिक, नारायण खरे, मनोज ओसवाल, जवानमल जैन यांच्यासह पथकातील इतर सदस्यांनी रात्री उशिरापर्यंत थांबून जखमींना व त्यांच्या नातेवाईकांना मोलाची मदत केली. हे सदस्य जखमींना चहा, बिस्किटे व पाण्याच्या बाटल्या देत होते. मृत व जखमींबाबत नातेवाईकांना माहिती देण्यासाठीही या पथकाने सहकार्य केले. अनेक नातेवाईकांना आपल्या आप्तेष्टांशी त्यांनी भेट घडवून आणली. रात्री उशिरापर्यंत हे कार्य सुरू होते.

- Fire at Kasewadi slums, Pune - 25th Feb. 05 Members of Central, Pune district and Lohiyanagar committee conducted rescue work.

- Fire at Ambedkar Nagar Slum, Market Yard, Pune – Arogya Sena conducted a free medical relief camp on 13th May 2010 in which 645 slum dwellers were examined and medicines worth Rs.65,000 /- were given.

- Fire at Birajdarnagar Slum , Vaidu Wadi, Hadapsar, Pune – 3 Chadars and 2 shawls were given to each of the 25 affected families on 7th June 2010

- Fire at Patil Estate Slum 30th Dec 2018 Family Kit given to 100 families

IV. SAHRIDAY

- SAHRIDAY - Arogya Sena conducts medical camps during disasters. But Arogya Sena has always supported its sub-organization, Sahriday, which conducts free heart check-up camps in slums & rural areas. Sahriday has treated more than 5000 patients till today, this include Cardiac Risk Profiling of all, ECG's, Blood Sugar levels, HB and medicines for 15 to 30 days.

Maharashtra Herald, Thursday, May 19, 2005 | CITY 4 | A5

Sahriday leads the way in heart care

BY A STAFF REPORTER
reporters@sakalherald.com

KAMALA NEHRU PARK: With the coronary heart diseases projected to rise by an alarming 100 per cent by 2010, the SM Joshi Memorial Medical Association is launching an organisation called Sahriday to spread awareness on the prevention of the disease before it is too late.

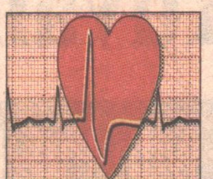

HEARTY NEWS

To be launched in the coming month, the main initiator behind this project, Dr Abhijit Vaidya, consultant physician and cardiologist, who is also the founder of Arogya Sena explains that this will be unique in the sense that it will focus on the young generation being a part of this organisation.

"We will be having college students as our members to help out other high risk heart disease patients. As they would be our volunteers, the onus of responsibility would be on them to spread the message on how to keep heart diseases at bay," says Vaidya of this unique concept.

The focus will be on the youngsters as more and more youngsters falling prey to heart disease. "According to available statistics, 3-25 per cent are less than 40 years of age which is alarming," states Vaidya. Prevention is better than cure will be this group's motto. As Vaidya states, "Before things go out of hand, we need to take note of the same and act accordingly."

With an alarming nine-fold increase in coronary heart disease in urban population and over two-fold increase among the rural population, these measures definitely are the need of the hour.

CARDIAC CONCERNS

- It has been noticed that coronary heart disease is now setting among the population who are less than 40 years of age
- Indians in the age group of 30-39 years have 10 times greater risk
- High prevalence of metabolic and dietary risk factors even among school-going adolescent children
- Combination of abdominal obesity, impaired glucose tolerance, hyperinsulinaemia, hypertension constitutes a potential risk for coronary heart disease ailments
- Abstain from alcohol, tobacco and smoking is the key to keep heart diseases at bay

पिंपरी-चिंचवड

गुरुवार १३ एप्रिल २००६

समाचार

हृदयविकाराचे आव्हान पेलण्यासाठी हृदयरोग प्रतिबंध जनचळवळ बनावी : डॉ.अभिजित वैद्य

पुणे, दि. १३ : आपल्या देशवासियांवर पुढील दशकात हृदयविकाराचे येऊ घातलेले संकट पेलण्यासाठी हृदयरोग प्रतिबंध ही जनचळवळ बनायला हवी आणि त्यासाठी 'सहृदय' कटिबद्ध राहील,' असा विश्वास प्रसिद्ध हृदयरोगतज्ज्ञ आणि सहृदयचे संस्थापक अध्यक्ष डॉ.अभिजित वैद्य यांनी सहृदय या हृदयरोग प्रतिबंध प्रतिष्ठानचे उद्‌घाटन करताना व्यक्त केला. याप्रसंगी त्यांनी 'सहृदय'सारख्या व्यासपीठाची गरज आणि 'सहृदय'चे भविष्यातील संकल्प विषद केले. 'सहृदय'च्या निर्मितीमागील भूमिका मांडताना ते म्हणाले, 'आज आपल्या देशात होणाऱ्या मृत्यूंपैकी २५% मृत्यू हे एकट्या हृदयरोहिणी विकारामुळे होतात. पुढील दहा वर्षांत हे प्रमाण १०० टक्क्यांनी वाढणार आहे, ही चिंतेची बाब आहे. त्याचबरोबर हृदयरोहिणी विकारामुळे बळी पडणाऱ्यांमध्ये तरुणांची संख्या मोठी राहणार आहे, ही बाब महासत्ता बनण्याची स्वप्नं पाहणाऱ्या आपल्या देशाच्या दृष्टीने अधिक चिंतेची आहे. याला भारतीयांच्या जनुकांबरोबर चुकीची जीवनशैली कारणीभूत आहे आणि जीवनशैलीतील योग्य बदल हृदयरोहिणीविकाराचा निश्चित प्रतिबंध करू शकतात. याचबरोबर हृदयाच्या झडपा निकामी करणाऱ्या 'हृदयझडपघात' (ऱ्हुमॅटिक हार्ट डिसीज) या आजाराचाही लवकर निदान केल्यास प्रतिबंध करता येतो.

याप्रसंगी 'सहृदय हृदयरोग प्रतिबंध प्रकाशनमाले'तील डॉ.वैद्यलिखित 'उच्चरक्तदाब' या पहिल्या पुस्तिकेचे प्रकाशन प्रसिद्ध हृदयरोग तज्ज्ञ डॉ.सुनिल साठे यांच्या हस्ते करण्यात आले. याप्रसंगी डॉ.सुनिल साठे यांचे 'उच्चरक्तदाब व हृदयरोग' या विषयावर व्याख्यान झाले. आपल्या व्याख्यानात डॉ.साठे म्हणाले, 'उच्चरक्तदाब का होतो याच्या क्लिष्ट कारणांत न जाता रुग्णांनी तो कायमचा बदल म्हणून स्विकारावा. तो नियंत्रणात आणण्यासाठी जीवनशैलीत कायमचे बदल करावेत आणि योग्य ती औषधे तज्ज्ञांच्या सल्ल्यानुसार घ्यावीत. यासाठी आहारातील बदल साऱ्या कुटुंबाने केले तर रुग्णास मानसिक बळ मिळते. व्यायामाबरोबर योग, प्राणायाम

(पान ४ वर)

'सहृदय' : हृदयरोग प्रतिबंध प्रतिष्ठानचे उद्‌घायन करताना डॉ.अभिजित वैद्य (संस्थापक, अध्यक्ष सहृदय). यावेळी डावीकडून सत्यजित वैद्य, लक्ष्मीकांत मुंदडा, डॉ.सुनील साठे, डॉ.नितीन केतकर आणि इतर सदस्य.

बुधवार, ९ मे २००७ पुण्यनगरी सोलापूर

सोलापूर सोलापूर प

करमाळा येथे 'सहृदय'चे मोफत निदान शिबीर

करमाळा, दि. ८ (प्रतिनिधी) - एस.एम. जोशी मेमोरियल मेडिकल असोसिएशन पुणे संचलित देशातील पहिले सामाजिक हृदयरोग प्रतिबंध प्रतिष्ठान 'सहृदय'च्या वतीने पुणे येथील प्रसिध्द हृदयरोगतज्ज्ञ, 'सहृदय'चे संस्थापक अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य एम.डी. (मुंबई) यांच्या मार्गदर्शनाखाली संजीवनी क्लिनिक वेताळ पेठ करमाळा येथे यशस्वीरीत्या संपन्न झाले. या शिबिराचा दोनशे गरजू रुग्णांनी लाभ घेतला.

या शिबिरात सर्व रुग्णांचे वजन, उंची, बी.एम.आय., वेस्ट हिप रॅशो व रक्तदाब तपासणी करून आवश्यक त्या रुग्णांचे मोफत कार्डिओग्राम व रक्तातील साखरेची तपासणी करण्यात आली. ही तपासणी डॉ. नितीन केतकर एम.डी. (मुंबई), डॉ. धनंजय देशमुख, डॉ. पंडित बोबडे, डॉ. सुहास कुलकर्णी, डॉ. वैशाली कुलकर्णी, डॉ. महेश वीर आणि डॉ. अपेक्षा संचेती यांनी केली. यामध्ये प्राथमिक हृदयरोगाची शक्यता वाटलेल्या शंभर रुग्णांना स्वत: डॉ. अभिजित वैद्य यांनी मार्गदर्शन केले. या शिबिरात सुमारे शंभर रुग्णांचे कार्डिओग्राम मोफत काढून सुमारे ८० रुग्णांची रक्तातील साखरेची तपासणी मोफत करण्यात आली. आवश्यकतेप्रमाणे रुग्णांना किमान १५ दिवसांची औषधे मोफत देण्यात आली. तसेच गरजू रुग्णांना स्ट्रेस टेस्ट कार्डिॲक कलर डॉपलर व इतर तपासण्या सवलतीच्या दरात पुण्यातून उपलब्ध करून दिल्या जाणार आहेत.

या शिबिरास सचिव लक्ष्मीकांत मुंदडा, वर्षा गुप्ते, आशीष आजगावकर, कमलेश हजारे हे 'सहृदय'चे पदाधिकारी उपस्थित होते. हे शिबीर यशस्वी करण्यासाठी करमाळा अर्बन बँकेचे माजी उपाध्यक्ष रामदास जाधव, महेश राजोपाध्ये, मिथिल राजोपाध्ये, रवि कुलकर्णी, उदय देशपांडे, प्रदीप बदलोटा, विजय साळुंके आणि नीलेश कटारिया यांनी परिश्रम घेतले.

दैनिक लोकमत

रविवार, दि. ४ मार्च २००७

डॉ. अभिजीत वैद्य यांचे हृदयरोगावर व्याख्यान

स्व. डॉ. आर.एस. सारडा स्मृतिदिनाचे औचित्य

लातूर, दि. ३ (जिल्हा प्रतिनिधी) - वैद्यकीय क्षेत्रात स्वतःची नाममुद्रा उमटविणारे लातूर येथील स्व. आर.एस. सारडा यांच्या स्मृतिदिनानिमित्त येत्या रविवारी ४ मार्च रोजी पुणे येथील 'सहृदय प्रतिष्ठान'चे संस्थापक आणि हृदयविकारशास्त्रातील तज्ज्ञ डॉ. अभिजीत वैद्य यांचे 'हृदयरोग प्रतिबंध : जीवनशैलीतील बदल' या विषयावर अभ्यासपूर्ण व्याख्यान आयोजिण्यात आले आहे.

४ मार्च रोजी सकाळी १० वा. येथील दयानंद महाविद्यालयाच्या नवीन सभागृहात आयोजिण्यात आलेल्या या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाराष्ट्र प्रदेश युवक काँग्रेसचे उपाध्यक्ष अमित देशमुख हे राहणार आहेत. स्व. डॉ. सारडा यांच्या स्मृतिदिनी आजवर मिरजचे डॉ. कामत (तणावरहित

जीवन), पुण्याचे डॉ. राजीव शारंगपाणी (फिटनेस व्यायाम) यांची अभ्यासपूर्ण व्याख्याने झाली आहेत. दोन वर्षे सलग स्मृतिदिनानिमित्त हृदयविकार, दमा व टी.बी. विषयक शिबिरे घेण्यात आली, तर एकावर्षी गुजरात भूकंपग्रस्त निधी देण्यात आला होता.

यंदाचे व्याख्याते डॉ. अभिजीत वैद्य यांनी इस्त्रायलमध्ये पदव्युत्तर हृदयविकारशास्त्रातील विशेष प्रशिक्षण घेतले असून, पुण्याच्या बी.जे. मेडिकल कॉलेज व ससून हॉस्पिटलमध्ये मानद प्राध्यापक म्हणून ते काम पाहतात. हृदयरोग प्रतिबंधासाठी लोकशिक्षणामध्ये त्यांना विशेष रस असून, जनजागृती तसेच प्रतिबंधात्मक उपाय याविषयी त्यांनी अनेक व्याख्यानमाला व चर्चासत्रांत भाग घेतला आहे. या संदर्भातील त्यांच्या पुस्तिकांचे प्रकाशनही यापूर्वी झाले आहे. राष्ट्र सेवा दल, एस.एम.जोशी मेमोरियल मेडिकल असोसिएशन, आरोग्य सेना या विविध संस्थांमध्ये ते सक्रीय असून, पुणे येथे 'सहृदय प्रतिष्ठान'ची त्यांनी स्थापना केली आहे. या माध्यमातून प्रत्येक वर्षी साधारणपणे दहा लाखांचा निधी गरजू रुग्णांना देता यावा, यासाठी ते प्रयत्नशील असतात.

डॉ. वैद्य यांच्या या उपयुक्त व्याख्यानाचा पुरुषांसह महिलांनीही मोठ्या प्रमाणात लाभ घेण्याचे आवाहन डॉ. चेतन सारडा यांनी केले आहे.

दैनिक लोकमत
हॅलो लातूर
सोमवार, दि. ५ मार्च २००७

डॉ.आर.एस. सारडा स्मृतिदिनानिमित्त 'हृदयरोग' या विषयावर पुणे येथील डॉ. अभिजित वैद्य यांचे व्याख्यान झाले. याप्रसंगी दिवंगत डॉ.आर.एस. सारडा यांच्या प्रतिमेस अभिवादन करून दीपप्रज्वलन करताना अमित देशमुख, नगराध्यक्ष अॅड. व्यंकट बेद्रे, उपनगराध्यक्ष मोईजभाई शेख, डॉ. चेतन सारडा आदी. (छाया : भागवत जोशी)

भारतातील पंचवीस टक्के मृत्यू हृदयरोगामुळे : डॉ. अभिजीत वैद्य

- *कमीत-कमी दीड लाखांचे पॅकेजही गरिबांना कसे परवडेल ?
- *वेगाने वाढणाऱ्या हृदयरोगाकडे सरकारचेही दुर्लक्ष
- *वयाचेही बंधन राहिले नाही

डॉ. आर.एस. सारडा स्मृतिदिन

लातूर, दि. ४ (प्रतिनिधी) - शहरी व श्रीमंत वर्गाचाच आजार म्हणून ख्याती असलेला हृदयरोग आता गरीब व ग्रामीण भागातही गतीने वाढतो आहे. त्याला वयाचेही बंधन राहिले नाही. अशावेळी न डगमगता धकाधकीच्या जीवनातही शांतता, विश्वास व प्रेमाची ज्योत सतत प्रज्वलित ठेवण्यासाठी आशावादी राहिला पाहिजे, असे मत प्रसिध्द हृदयरोग तज्ज्ञ डॉ. अभिजीत वैद्य यांनी आज येथे व्यक्त केले.

लातूरच्या वैद्यकीय क्षेत्रात गरीबांचा डॉक्टर म्हणून किर्ती मिळविलेले दिवंगत आर.एस. सारडा यांच्या स्मृतिदिनानिमित्त रविवारी पुणे येथील 'सहृदय प्रतिष्ठान'चे संस्थापक आणि हृदयविकार शास्त्रातील तज्ज्ञ डॉ. अभिजित वैद्य यांचे 'हृदयरोग प्रतिबंध : जीवनशैलीतील बदल'या विषयावर व्याख्यान आयोजिण्यात आले होते. दयानंद महाविद्यालयाच्या सभागृहात आयोजिलेल्या या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाराष्ट्र प्रदेश युवक काँग्रेसचे उपाध्यक्ष अमित देशमुख होते. मंचावर नगराध्यक्ष अॅड. व्यंकट बेद्रे, उपनगराध्यक्ष मोईज शेख, रामपाल सारडा, डॉ. चेतन सारडा यांची उपस्थिती होती.

यावेळी बोलताना डॉ. वैद्य म्हणाले, २०१० नंतर हृदयरोग शंभर टक्क्यांनी वाढला असेल. आज पंचवीस टक्के मृत्यू हृदयरोगामुळे होत आहेत. शिवाय, त्याच्यावरील उपचारासाठी कमीत-कमी दीड लाखांचे पॅकेज गरिबांना कसे काय परवडेल, हा मोठा प्रश्न आहे. विशेष म्हणजे सर्व सामान्य माणसांना वा तरुणांनाही ग्रासणाऱ्या हृदयरोगाला थोपविण्यासाठी सरकारी उपाययोजनाही नाहीत. त्याविषयी दुर्लक्षच दिसते. (पान २ वर)

ऐसा हृदयरोग व्हावा...

व्याख्यानाच्या प्रारंभी अमित देशमुख म्हणाले, हृदयरोगाला आता वयाचे बंधन राहिले नाही. मात्र, तरुण वयात भलताच 'हृदय'रोग होतो. एवढे सांगत त्यांनी, आम्हाला तो झाला नाही, असा लागलीच खुलासा करताच सभागृहात हशा पिकला. हाच धागा पकडून डॉ. अभिजित वैद्य भाषणाच्या प्रारंभीच म्हणाले, अमित देशमुख यांनी ज्या 'हृदय'रोगाचा उल्लेख केला, तो त्यांनाही व्हायलाच हवा. योग्यवेळी योग्य ते व्हावे. त्याबद्दल मी काहीही बोलणार नाही. शिवाय, त्याला प्रतिबंधही करणार नाही.

त्यासही श्रोत्यांनी उत्स्फूर्त दाद दिली.

सकाळ : पुणे
सोमवार, २३ जून २००८

हास्य क्लबमुळे हृदयरोगावर नियंत्रण शक्य

डॉ. अभिजित वैद्य : चांगल्या आरोग्यासाठी धूम्रपान बंदीची मोहीम राबविणे गरजेचे

सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. २२ : "बदलती जीवनशैली, व्यायामाचा अभाव, वाढते ताणतणाव आणि व्यसनाधीनता या चतुःसूत्रीमुळे देशात हृदयरोगाच्या रुग्णांची संख्या वाढत आहे. हास्य क्लबच्या माध्यमातून यावर नियंत्रण ठेवता येईल," असे प्रतिपादन ज्येष्ठ हृदयरोगतज्ज्ञ डॉ. अभिजित वैद्य यांनी आज येथे केले.

'चैतन्य हास्य क्लब' आणि 'निरंजन मेडिको' यांनी 'मधुमेह व जीवनशैली आणि हृदयविकार मार्गदर्शन शिबिर' आयोजित केले होते. त्यात ते बोलत होते. 'सकाळ'चे कार्यकारी संपादक (कार्पोरेट) अभय कुलकर्णी, 'सकाळ टाइम्स'चे सहयोगी संपादक अमिताभ दासगुप्ता, ज्येष्ठ मधुमेहतज्ज्ञ डॉ. मदन फडणीस, 'चैतन्य हास्य क्लब'चे संस्थापक अध्यक्ष विठ्ठल काटे, सचिव जयसिंग पवार, 'निरंजन मेडिको'चे जयेश कासट व्यासपीठावर उपस्थित होते.

बालगंधर्व रंगमंदिर : चैतन्य हास्ययोग मंडळ आणि निरंजन मेडिको यांनी आयोजित केलेल्या कार्यक्रमात रविवारी हास्य प्रकाराचे प्रात्यक्षिके दाखविण्यात आली.

डॉ. वैद्य म्हणाले, "आनुवंशिकता आणि बदलती जीवनशैली यांच्यातील विसंवादातून हृदयरोग होतो. हा रोग टाळता येतो. त्यासाठी जीवनशैली चांगली ठेवणे आवश्यक आहे. देशात या रोगाचे प्रमाण वाढत आहे. मधुमेह, उच्च रक्तदाब आणि रक्तातील चरबीचे प्रमाण (कोलेस्टेरॉल) हे धोकादायक घटक आहेत. यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी संतुलित आहाराची गरज आहे. पालेभाज्या आणि फळे यांचा आहारात समावेश असावा. लहान वयातच हृदयरोग होण्याचे प्रमाण वाढत आहे. त्यासाठी धूम्रपान बंदीची मोहीम सुरू केली पाहिजे."

डॉ. फडणीस म्हणाले, "शरीरातील इन्शुलिनच्या अकार्यक्षमतेने रक्तातील साखर वापरली जात नाही. त्यामुळे ती साखर रक्तात साठून राहते. त्यातून मधुमेह होतो. ही साखर रक्तवाहिन्या आतून इजा करतात. त्यामुळे मधुमेहाच्या रुग्णांसाठी साखरेवर नियंत्रण ठेवणे आवश्यक असते. त्यासाठी आहारावर नियंत्रण पाहिजे. त्यात बदल झाल्यास त्याचा दूरगामी परिणाम शरीरावर होतो."

कुलकर्णी म्हणाले, "आधुनिक समाजव्यवस्थेत सुखाच्या आणि सोयीच्या अनेक सुविधा उपलब्ध आहेत. त्यातून समाधान मिळते का, याचे उत्तर नकारार्थी आहे." या वेळी दासगुप्ता यांनीही मनोगत व्यक्त केले.

निबंध स्पर्धेत चंदा लोया यांनी पहिल्या क्रमांकांचे पारितोषिक मिळविले. विमल खाचणे यांनी दुसरे, तर मानसी कुलकर्णी यांनी तिसऱ्या क्रमांकाचे बक्षीस मिळविले.

चैतन्य हास्य क्लबच्या सॅलिसबरी पार्क पूनावाला गार्डनतर्फे शाखाप्रमुख पोपटलाल शिंगवी आणि त्यांच्या सहकाऱ्यांकडून नूतन समर्थ विद्यालयासाठी सचिव अरविंद व्यवहारे यांच्याकडे देणगी रक्कम सुपूर्त करण्यात आली.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक विठ्ठल काटे यांनी केले. चैतन्य हास्य क्लबचे कार्यकारी संयोजक मकरंद टिल्लू यांनी सूत्रसंचालन केले. अरुण पाठक यांनी आभार मानले.

सामना
६ पुणे, सोमवार, दि. १३ एप्रिल २००९

पुणे परिसर

■ हृदयरोग तपासणी शिबिर संपन्न

पुणे : आरोग्य सेना, सहृदयतर्फे आयोजित महिलांसाठीच्या हृदयरोग तपासणी शिबिरात २०० जणांची तपासणी करण्यात आली. आरोग्य सेनाप्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य, ज्येष्ठ पत्रकार माधवराव खंडकर, डॉ. नितीन केतकर, डॉ. मृणाल केतकर, डॉ. धनजंय देशमुख, डॉ. पंडित बोबडे, डॉ. योगेश गाडेकर, राजू मुंढा, शिवाजीराव चव्हाण, ज्ञानेश्वर कांबळे, राजू दीक्षित, सोमनाथ साळुंके, महेश धंगेकर, विठ्ठल खोपडे, मंगेश परदेशी, विलास मारणे, महेश परदेशी, खंडेराव पवार, महेश रावडे, बाळासाहेब वाल्हेकर, संजय तटकरे, तानाजी सुतार, रामचंद्र नवथरे, माऊली शेजवळ यावेळी उपस्थित होते.

कै.जिवाभाई कोठारी चॅरिटेबल ट्रस्टतर्फे

उच्च शिक्षणाकरीता विद्यार्थ्यांना आर्थिक मदत

हृदयरोगावर प्रतिबंध कसा करावा याबाबत डॉ.वैद्य यांचे व्याख्यान संपन्न

बारामती (वार्ताहर): रविवार दि.२५ ऑक्टोबर रोजी स्व.जीवाभाई कोठारी यांच्या पाचव्या स्मृतिदिनाचे निमित्ताने पुण्याचे सुप्रसिद्ध डॉ.अभिजीत वैद्य, एम.डी.(कॉर्डिया-लॉजिस्ट) यांचे हृदय रोगाला प्रतिबंध कसा करावा या विषयावर स्लाईडशोसह उद्बोधक व्याख्यान, वसंतराव पवार नाट्यगृहात आयोजित केले होते. उपस्थितांनी त्यांच्या प्रबोधनाची मुक्त कंठाने स्तुती केली.

ट्रस्टतर्फे १० गुणवंत विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणासाठी ५१ हजाराची आर्थिक मदत देण्यात आली. विद्यार्थ्यांना आर्थिक मदतीचे चेक डॉ.वैद्य, सौ.मंगलाताई सराफ, सौ.संध्या बोबडे, सौ.भारती मुथा, कोठारी कुटुंबातील सौ.निर्मला, सौ.रेखा, सौ.नीलम, शोभा दोशी, सुभाष दोशी, शितल कोठारी, श्री.मल्लिकार्जुन मॅनेजर कार्पोरेशन बँक, प्रा.प्रमोद दळवी यांचे शुभहस्ते देण्यात आले. याचे निवेदन सहसचिव आर.एल.सुरवडे यांनी केले. कै.जीवाभाई कोठारी व त्यांचे सहकाऱ्यांनी स्थापन केलेल्या कै.रघुनाथ गेनबा बोरावके चॅरिटेबल ट्रस्टचे वृद्धाश्रम त्यांचे पश्चात अध्यक्ष डॉ.अंबर्डेकर, उपाध्यक्ष राजेंद्र बोरावके, सचिव

पान ३ वर....

बारामतीत डॉ. वैद्य यांचे हृदयरोगाबाबत मार्गदर्शन

(कै.) जिवाभाई कोठारी चॅरिटेबल ट्रस्टचा उपक्रम

सकाळ वृत्तसेवा

बारामती, ता. २७ : येथील (कै.) जिवाभाई कोठारी चॅरिटेबल ट्रस्टच्या वतीने जिवाभाई कोठारी यांच्या पाचव्या स्मृतिदिनानिमित्त व्याख्यानाचे आयोजन केले होते. त्या वेळी पुण्यातील डॉ. अभिजित वैद्य यांनी 'हृदयरोगाला प्रतिबंध कसा करावा' या विषयावर बारामतीकरांना मार्गदर्शन केले.

या प्रसंगी ट्रस्टच्या वतीने दहा गुणवंत विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणासाठी ५१ हजार रुपयांची मदत करण्यात आली. या विद्यार्थ्यांना नगराध्यक्षा मंगल सराफ, डॉ. वैद्य, माजी नगराध्यक्षा संध्या बोबडे, भारती मुथा यांच्यासह कोठारी कुटुंबातील निर्मला कोठारी, रेखा कोठारी, शोभा दोशी, सुभाष दोशी, शीतल कोठारी, कार्पोरेशन बँकेचे व्यवस्थापक मल्लिकार्जुन, प्रमोद दळवी यांच्या हस्ते धनादेश वाटप करण्यात आले.

जिवाभाई कोठारी यांनी स्थापन केलेल्या रघुनाथ गेनबा बोरावके स्मृती ज्येष्ठ नागरिक निवासाचे कामकाज उत्तम पद्धतीने चालविल्याबद्दल डॉ. टी. जी. अंबर्डेकर, राजेंद्र बोरावके, एम. जी. घोळवे यांचा आणि ट्रस्टच्या वतीने शिफारस केलेल्या रुग्णांवर माफक दरात उपचार केल्याबद्दल डॉ. सतीश बोबडे व डॉ. राजेंद्र मुथा यांचाही या वेळी विशेष सत्कार करण्यात आला. ट्रस्टच्या वतीने बारामतीच्या ज्येष्ठ नागरिक संघासाठी २५ हजार रुपयांची १०८ पुस्तके भेट म्हणून देण्यात आली. संघाचे अध्यक्ष माधव जोशी यांनी या पुस्तकांचा स्वीकार केला.

डॉ. सुधीर कोठारी यांनी ट्रस्टच्या कामाचा आढावा घेतला. आर. एल. सुरवडे यांनी निवेदन केले. माधव जोशी यांनी स्वागत, द्वारकानाथ टोके यांनी प्रास्ताविक, तर डॉ. के. एम. सुर्वे यांनी सूत्रसंचालन केले. आर. डी. कुलकर्णी यांनी आभार मानले.

दैनिक सकाळ २८-१०-२००९

- Zalloora, Dist. Kupwad, Kashmir on 13th Nov.2011. Around 600 patients were treated with free medications in this camp.

- Attapadi, Kerala 13th July 2013 A 3 days Investigative Mission in remote tribal areas of Kerala to find out maternal causes of exceptionally high rate of Stillbirths.

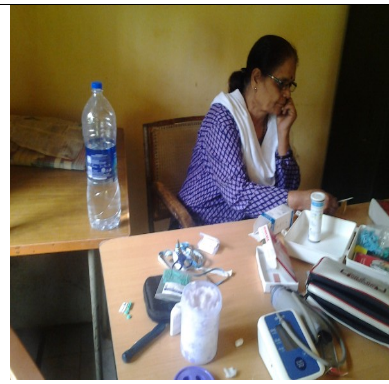

V. Publications For Mass Education

- ‘SARS CHE SANKAT’, written by Dr. Abhjit Vaidya, published on 11th May 2003.

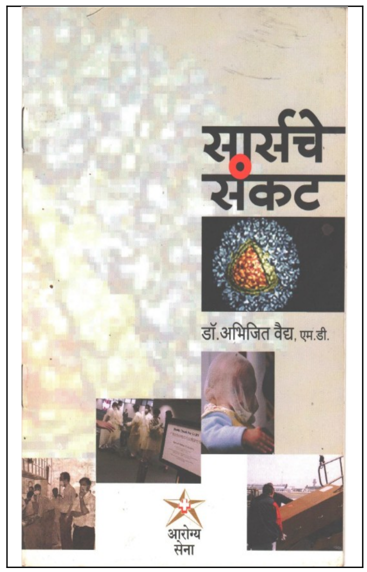

- ‘DENGUE CHI DAHASHAT’, written by Dr. Abhijit Vaidya, published on 18th July 2004.

➢ ‘DISASTER MANAGEMENT AND MEDICAL RELEIF WORK’, in English and Marathi, written by Dr. Abhjit Vaidya, published on 14th May 2006.

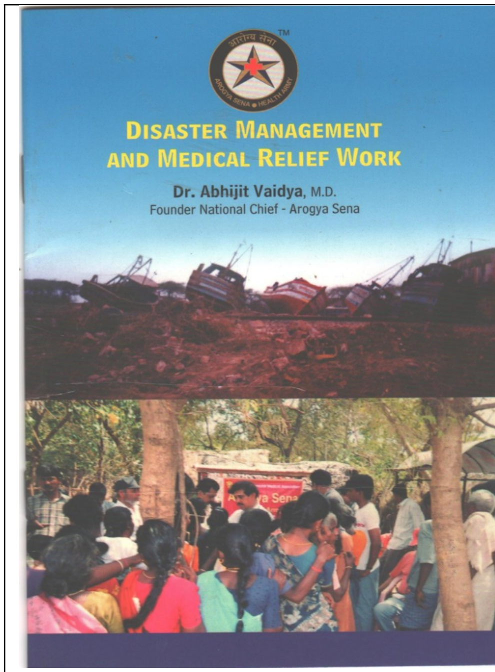

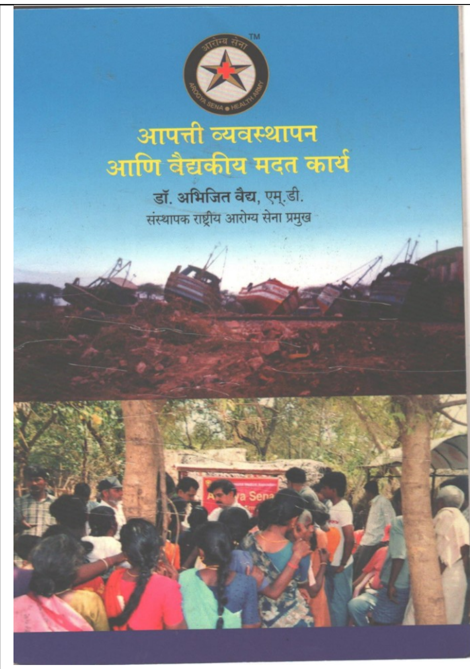

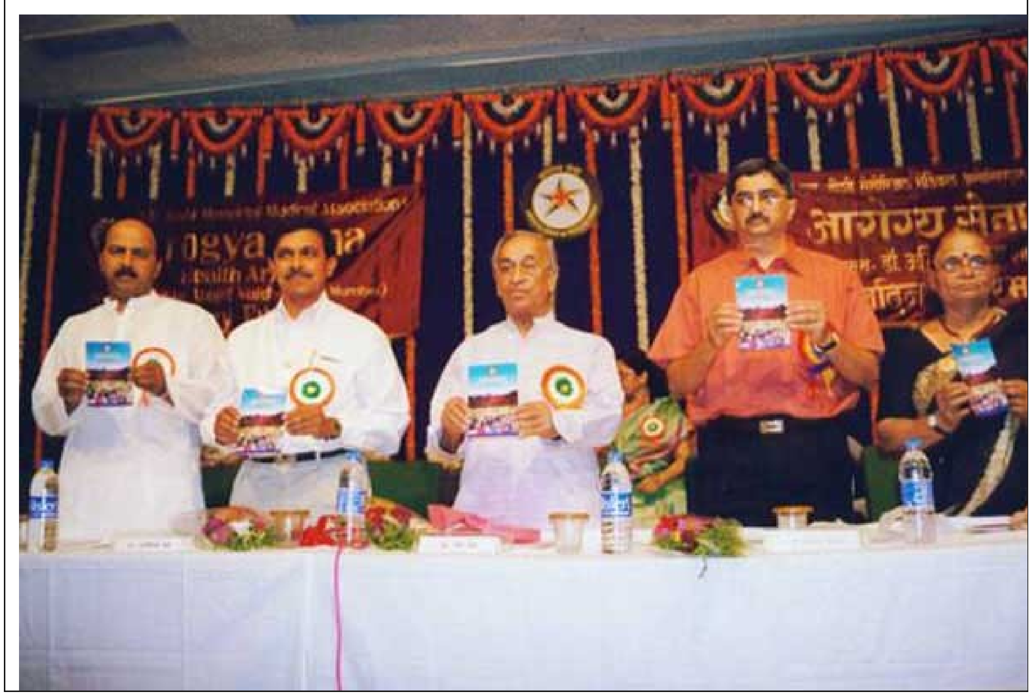

- 'SWINE FLU CHE SAWAT', written in Marathi by Dr.Abhijit Vaidya, published on 21st May 2009.

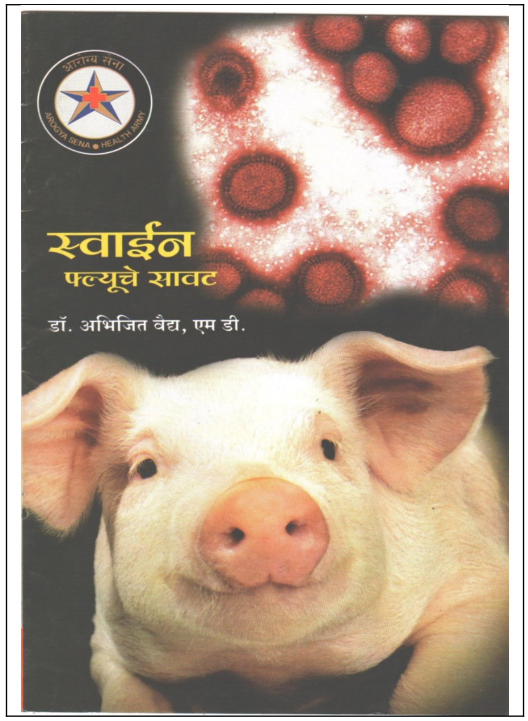

- 'THE SPECTRE OF SWINE FLU', translation in English by Mr. Arun Joshi, published on 15th August 2009.

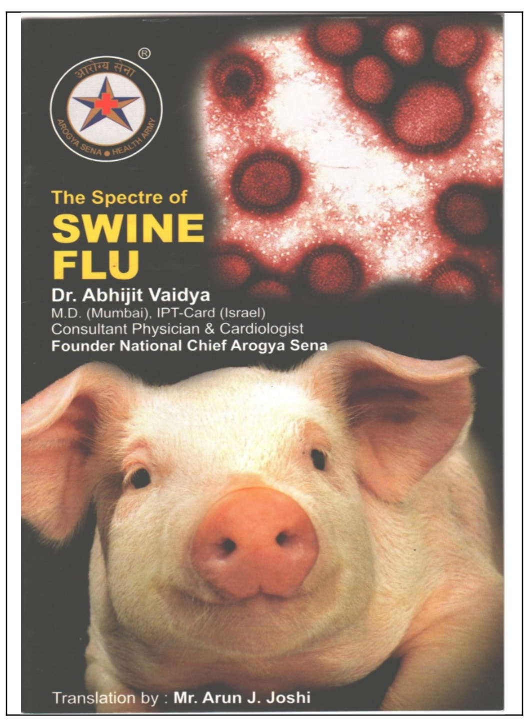

➢ 'JANAGARJANA', web weekly of Arogya Sena published from 1st April 2008. www.arogyasena.org Now this is published in print form as monthly Purogami Jangarjana (The voice of progressive people) Dr. Abhijit Vaidya as the chief editor.

सार्वजनिक आणि सामाजिक आरोग्यावरील आरोग्य सेनेचा बुलंद आवाज

आरोग्य सेनेची जनगर्जना

TM

संपादक : डॉ. अभिजित वैद्य, एम.डी. -- संस्थापक राष्ट्रीय आरोग्य सेना प्रमुख

कार्यकारी संपादक : सत्यजित वैद्य -- राष्ट्रीय सरचिटणीस आरोग्य सेना

संपादन साहाय्य : डॉ. नितीन केतकर, एम.डी., प्रकाश देशपांडे, लक्ष्मीकांत मुंदडा, आशिष आजगावकर, वर्षा गुप्ते, डॉ. धनंजय देशमुख

वर्ष २ / अंक ८ : ३-१०-१७ सप्टेंबर २००९ / मूल्य रु. ५/-

RNI Letter No. MAHBIL05646/13/1/2008-TC
Declaration No. PHM/SR/54/VIII/2009, PUNE-1, 30/3/2009

हे साप्ताहिक संपादक डॉ. अभिजित वैद्य यांनी साधना प्रेस, ४३१ शनिवार पेठ, पुणे ३० येथे छापून, आरोग्य सेना मुख्यालय, सगस फाऊंडा, बाजीराव रस्ता, पुणे २, येथे प्रकाशित केले. (अंकात व्यक्त झालेल्या सर्व मतांशी संपादक पूर्णपणे सहमत असतीलच, असे नाही.)

संपादकीय

बनावट दुधाचा घोटाळा

खाद्य पदार्थांमधील भेसळ ही गोष्ट जगाला नवीन नाही. भेसळीचा ज्ञात इतिहास किमान सातआठशे वर्षं प्राचीन आहे. मानवी जीवन अधिक सुखी, संपन्न, आरोग्यपूर्ण करण्यासाठी जशी हजारो वर्षं हजारो माणसं प्रयत्नशील राहिली तशीच काही माणसं स्वार्थ, विकृती, धनलालचेसाठी हेच मानवी जीवन दुःख, दैन्य, दारिद्य्र, रक्तपात, विध्वंस आणि रोगांच्या खाईत ढकलण्यासाठीही प्रयत्नशील राहिली. यातील अनेक प्रवृत्तींकडे समाज तीव्र घृणेनं पहातो, न्यायव्यवस्था त्यांना कठोरतम शिक्षा करते. परंतु 'भेसळ' करण्याची मानवी प्रवृत्ती ही एक अशी विकृती आहे की जिच्याकडे समाजानं, प्रशासनानं आणि न्यायव्यवस्थेनं जितक्या तीव्र घृणेनं पहायला हवं तितक्या घृणेनं पाहिलं जात नाही. विशेषत: भारतासारख्या देशात तर नाहीच नाही. ज्या देशातील ७०% पेक्षा अधिक जनता अर्धपोटी जीवन जगते, ज्या देशात दोन वेळ पोटभर सकस जेवायला मिळणं हा उत्सव बनतो त्या देशात अन्नातील भेसळीकडे पहायला वेळ कोणाला आहे? यामुळेच अन्नात भेसळ करणारे गुन्हेगार देशभर टोळ्यांच्या रूपात राजरोसपणे वावरत आहेत.

कोणकोणत्या अन्न पदार्थांत कशाकशाची भेसळ होऊ शकते आणि केली जाते याची यादी थक्क करणारी आणि धक्कादायक अशी आहे. माणूस जेव्हा ज्ञान आणि कल्पनाशक्ती विधायक कामाऐवजी विघातक कामासाठी वापरतो तेव्हा कोणत्याही क्षेत्रात तो विस्मयकारक विध्वंस घडवू शकतो. परंतु आजवर ही गुन्हेगारी प्रवृत्तीची माणसं अन्नपदार्थांत खाण्यालायक नसणाऱ्या पदार्थांची भेसळ करीत राहिली. परंतु नुकत्याच उघडकीस आलेल्या बनावट रासायनिक दूध प्रकरणामुळे या गुन्हेगारी प्रवृत्तीनं विज्ञानाच्या मदतीनं पुढचं पाऊल टाकलं आहे. अज्ञानी गुन्हेगारापेक्षा ज्ञानी गुन्हेगार अधिक धोकादायक असतो. ज्ञान हे माणसाला मानवतेची प्रेरणा न देता दानव बनवत असेल तर ते काय कामाचं? पाशवी प्रवृत्तीच्या ज्ञानी माणसापेक्षा मानवतेवर प्रेम करणारा अडाणी लाख पटींनी श्रेष्ठ होय. बनावट रासायनिक दुधाचा शोध लावणाऱ्या पाथर्डी तालुक्यातील टाकळी या गावच्या रसायनशास्त्रात पीएच.डी. केलेल्या आणि नारायणगाव येथील सिद्धी विनायक उच्च शिक्षण भुवन महाविद्यालयात अध्यापन करणाऱ्या प्रा. प्रसाद फुंडे या उच्चशिक्षा विभूषित माणसाला हे तंतोतंत लागू पडतं.

प्रा. फुंडे महाशय जैविक इंधनावर संशोधन करीत असताना त्यांना जैविक इंधन काही हाती लागलं नाही. परंतु प्रयोगानंतर पाण्याने हात धूत असताना त्याला हातावरील रसायनावर पाणी पडताच त्याचं दुधासारख्या पांढऱ्या द्रावात रूपांतर झालेलं दिसलं आणि एक वेगळंच घबाड हाती लागलं. त्यानं

कोणकोणत्या अन्न पदार्थांत कशाकशाची भेसळ होऊ शकते आणि केली जाते याची यादी थक्क करणारी आणि धक्कादायक अशी आहे. माणूस जेव्हा ज्ञान आणि कल्पनाशक्ती विधायक कामाऐवजी विघातक कामासाठी वापरतो तेव्हा कोणत्याही क्षेत्रात तो विस्मयकारक विध्वंस घडवू शकतो. परंतु आजवर ही गुन्हेगारी प्रवृत्तीची माणसं अन्नपदार्थांत खाण्यालायक नसणाऱ्या पदार्थांची भेसळ करीत राहिली. परंतु नुकत्याच उघडकीस आलेल्या बनावट रासायनिक दूध प्रकरणामुळे या गुन्हेगारी प्रवृत्तीनं विज्ञानाच्या मदतीनं पुढचं पाऊल टाकलं आहे. अज्ञानी गुन्हेगारापेक्षा ज्ञानी गुन्हेगार अधिक धोकादायक असतो. ज्ञान हे माणसाला मानवतेची प्रेरणा न देता दानव बनवत असेल तर ते काय कामाचं? पाशवी प्रवृत्तीच्या ज्ञानी माणसापेक्षा मानवतेवर प्रेम करणारा अडाणी लाख पटींनी श्रेष्ठ होय. बनावट रासायनिक दुधाचा शोध लावणाऱ्या पाथर्डी तालुक्यातील टाकळी या गावच्या रसायनशास्त्रात पीएच.डी. केलेल्या आणि नारायणगाव येथील सिद्धी विनायक उच्च शिक्षण भुवन महाविद्यालयात अध्यापन करणाऱ्या प्रा. प्रसाद फुंडे या उच्चशिक्षा विभूषित माणसाला हे तंतोतंत लागू पडतं.

- SAHRIDAY PUBLICATIONS

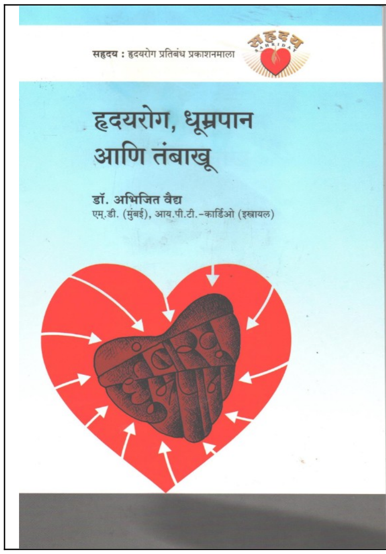

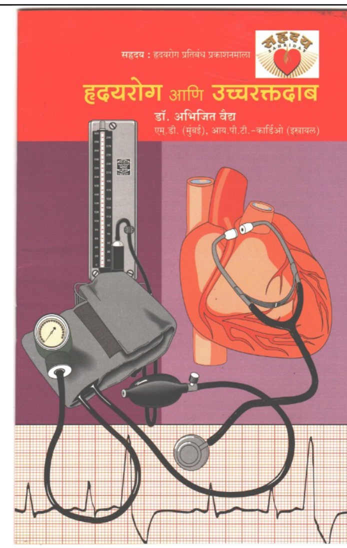

- PUROGAMI JANGARJANA Monthly Print since 2013

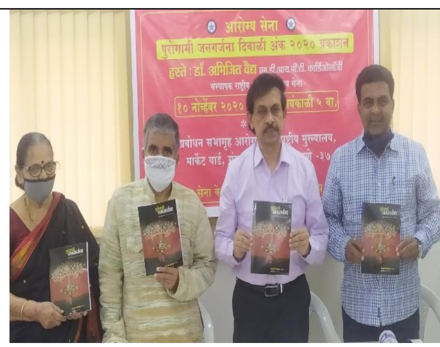

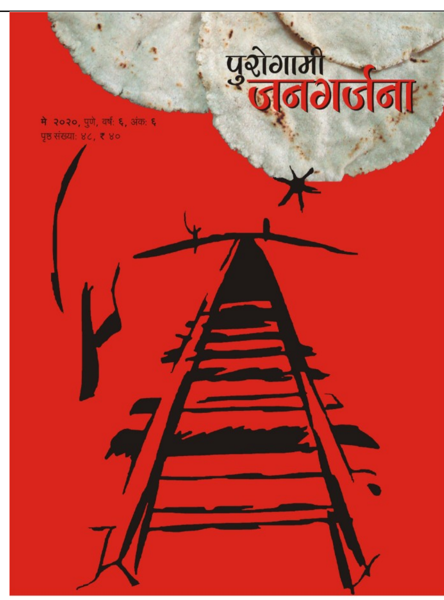

➢ ‘ARDHAPOTI KASHTAKARYANCHA AWAZ’ – April 2009, Landmark survey of 311 unorganized laborer’s diet and income. Average calories found in their diet were less than 50% compared to government’s poverty line definition. Arogya Sena has demanded drastic change in this definition and revolutionary restructuring of rationing system. Published in Hindi ‘Ardhpet Mahanatkashonki Awaz’, at Patna, Bihar on 5.7.2009 and Srinagar, Kashmir English translation ‘The Voice of underfed laborers’ is under publication.

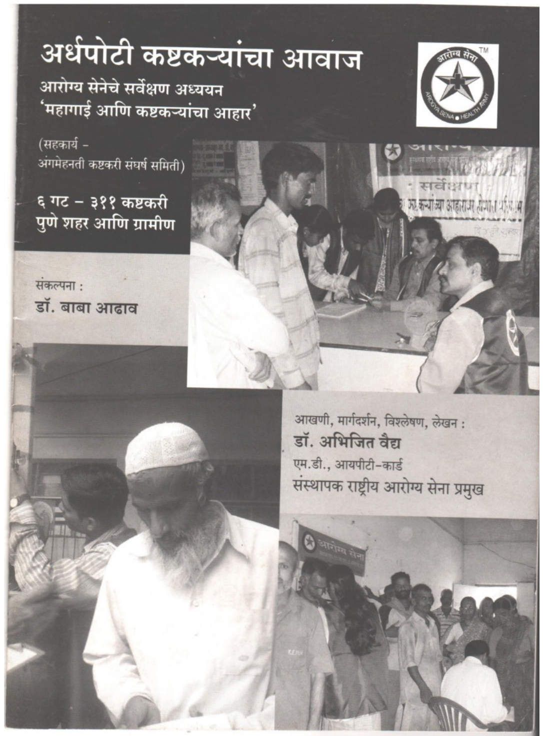

अर्धपोटी कष्टकऱ्यांचा आवाज
आरोग्य सेनेचे सर्वेक्षण अध्ययन
'महागाई आणि कष्टकऱ्यांचा आहार'
(सहकार्य – अंगमेहनती कष्टकरी संघर्ष समिती)
६ गट – ३११ कष्टकरी
पुणे शहर आणि ग्रामीण
संकल्पना :
डॉ. बाबा आढाव
आखणी, मार्गदर्शन, विश्लेषण, लेखन :
डॉ. अभिजित वैद्य
एम.डी., आयपीटी–कार्ड
संस्थापक राष्ट्रीय आरोग्य सेना प्रमुख
आरोग्य सेना
AROGYA SENA • HEALTH ARMY

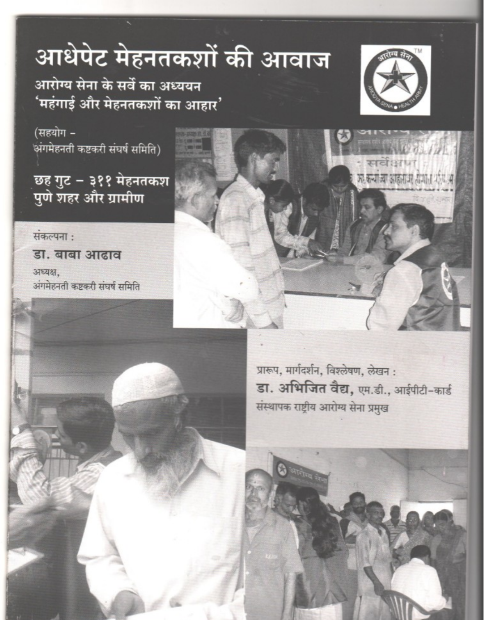

आधेपेट मेहनतकशों की आवाज
आरोग्य सेना के सर्वे का अध्ययन
'महंगाई और मेहनतकशों का आहार'
(सहयोग – अंगमेहनती कष्टकरी संघर्ष समिति)
छह गुट – ३११ मेहनतकश
पुणे शहर और ग्रामीण
संकल्पना :
डा. बाबा आढाव
अध्यक्ष,
अंगमेहनती कष्टकरी संघर्ष समिति
प्रारूप, मार्गदर्शन, विश्लेषण, लेखन :
डा. अभिजित वैद्य, एम.डी., आईपीटी–कार्ड
संस्थापक राष्ट्रीय आरोग्य सेना प्रमुख
आरोग्य सेना
AROGYA SENA • HEALTH ARMY

पार्श्वभूमी

कष्टकऱ्यांचे नेते आदरणीय डॉ. बाबा आढाव यांनी गेल्या जून महिन्यात एका चर्चेत मला सुचवलं की, आरोग्य सेनेने कष्टकऱ्यांच्या आहाराचा अभ्यास करावा. वाढती महागाई आणि जीवनावश्यक वस्तूंच्या आवाक्याबाहेर जाणाऱ्या किंमती यांचा दिवसेंदिवस मेळ घालणं दिवसेंदिवस कष्टकऱ्यांच्या आवाक्याबाहेर जात आहे. महिन्याच्या उत्पन्नाचा फार मोठा भाग कुटुंबाच्या खाण्यावर खर्च करून कष्टकऱ्यांचा दैनंदिन आहार नक्की किती आणि काय राहू शकतो, याचा अभ्यास व्हायला हवा असं बाबांचं म्हणणं होतं. या अनुषंगाने अभ्यास करताना कष्टकऱ्यांच्या एकूण खाण्या-पिण्याच्या सवयींचाही अभ्यास आम्ही करावा, अशीही इच्छा त्यांनी व्यक्त केली. आरोग्य सेनेनं हे काम जिद्दीनं हाती घेण्याचं ठरवलं. यासाठी 'शास्त्रशुद्ध सर्वेक्षण अध्ययन हा एकच मार्ग मला दिसत होता. आरोग्यसेनेनं सर्वेक्षण हे एक प्रभावी हत्यार मानलं आहे. यापूर्वी 'कॅडबरीतील आळ्या', 'तरणतलावांची असुरक्षितता', 'जैविक कचरा व्यवस्थापन' अशा महत्त्वाच्या प्रश्नांना आरोग्य सेनेनं सर्वेक्षणाच्या माध्यमातून वाचा फोडली आहे. आरोग्य सेनेनं सर्वेक्षणाअंती कॅडबरीच्या सदोष वेष्टनामुळे आळ्या निर्माण होण्याच्या घटना घडत असल्याचा निष्कर्ष जाहीर केला आणि काही दिवसांतच कॅडबरी कंपनीनं कॅडबरी डबल वेष्टनात बाजारात आणली. काही प्रश्नांना वाचा फोडण्यासाठी आरोग्य सेनेनं रस्त्यावर उतरायलाही पुढे मागे पाहिलेलं नाही. मरकळ येथील टंडन मेटल या शिसे कारखान्याकडून होणाऱ्या प्रदूषणाच्या विरोधात आम्ही रस्त्यावर उतरून कारखान्याच्या मालकाला सुमारे ३३ लाख रुपयांची प्रदूषणविरोधी यंत्रणा बसविण्यास भाग पाडलं. सार्वजनिक आरोग्याबद्दलच्या केंद्र आणि राज्य सरकारांच्या चुकीच्या धोरणांबद्दल तर मी गेली १५ वर्षे कठोर टीका करीत आहेच. 'आरोग्य अदालतीच्या' आणि 'जनगर्जनेच्या' माध्यमातून आरोग्य सेनेने अनेक सार्वजनिक आरोग्याच्या प्रश्नांबरोबर सामाजिक प्रश्नांवरही परखड भूमिका घेतली आहे.

आरोग्य सेना आजवर घेत असलेल्या अशा भूमिकांमुळेच गोरगरीबांचं जगणं अवघड करणाऱ्या महागाईच्या प्रश्नाला वाचा फोडणं आम्हाला गरजेचं वाटतं. अन्न ही माणसाची मुलभूत गरज. ही मुलभूत गरज भागवणं ही देशातील कोट्यवधी कष्टकऱ्यांना दिवसेंदिवस अवघड जात असेल, तर अशा जनतेकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या राज्यकर्त्यांना हलवून जागं केलंच पाहिजे. यासाठी आम्ही 'महागाई आणि कष्टकऱ्यांचा आहार' हे सर्वेक्षण हाती घेतलं. एका खास प्रश्नावलीच्या आधारे आरोग्य सेनेच्या एकूण २० पदाधिकाऱ्यांनी एकूण ६ टप्प्यांत हे सर्वेक्षण पूर्ण केलं. सर्वेक्षणाच्या जागा, कष्टकऱ्यांचे गट आणि तेथील संपूर्ण व्यवस्थापनाची जबाबदारी डॉ. बाबा आढावांच्या मार्गदर्शनाखाली अंगमेहनती कष्टकरी संघर्ष समितीच्या कार्यकर्त्यांनी घेतली. विशेष म्हणजे आम्ही हे सर्वेक्षण कोणत्याही सरकारी, बिनसरकारी वा आंतरराष्ट्रीय संस्थांचे आर्थिक पाठबळ न घेता पूर्ण केलं. २९ जून २००८ रोजी सुरू केलेलं हे सर्वेक्षण महिन्याच्या आत जरी संपलं असलं, तरी आकडेवारीचे काम कल्पनातीत प्रचंड असल्यानं ते संपवण्यास अपेक्षेपेक्षा अधिक कालावधी लागला. कारण ३११ लोकांच्या आणि त्यांच्या कुटुंबांच्या आहाराचं विश्लेषण करायचं होतं; परंतु या आठ महिन्यांत परिस्थिती मुळीच बदललेली नाही. लोकसभा निवडणुकांच्या तोंडावर तरी राजकीय पक्ष या 'अर्धपोटी कष्टकऱ्यांचा आवाज' ऐकतील अशी आशा आम्ही करतो.

निष्कर्ष :

१. कष्टकऱ्यांचे सरासरी मासिक उत्पन्न ३८४१.६ रु. आढळले, तर कुटुंबाचे सरासरी मासिक उत्पन्न ५७८१.८ रु. आढळले.

२. या सर्व कष्टकऱ्यांच्या कुटुंबांच्या एकूण सरासरी मासिक उत्पन्नापैकी ४९.६% खर्च हा फक्त कुटुंबाच्या खाण्यावर होतो.

३. याचाच अर्थ उरलेल्या ५०% उत्पन्नाच्या भागात कुटुंबाच्या निवारा, वस्त्र, शिक्षण, आरोग्य या सर्व गरजा करण्यास भागवाव्या लागतात. स्वभाविकपणे अन्नाप्रमाणेच या सर्व गरजांची पूर्तता अत्यंत निष्कृष्ट पातळीवरच होणार हे स्पष्ट आहे.

४. उत्पन्नाच्या सरकारी व्याख्येनुसार हे कष्टकरी उत्पन्नाच्या सरासरीने दारिद्र्य रेषेखाली मोडत नसले, तरी दारिद्र्यरेषेच्या आहारातील प्रतिदिन २४,००० उष्मांक ह्या व्याख्येनुसार मात्र या सर्व कष्टकऱ्यांच्या आहारातील उष्मांक ५०% पेक्षा कमी आहेत, आणि त्यांचे कामाचे सरासरी तास मात्र ९.६ आहेत. याचाच अर्थ हे सर्व कष्टकरी या व्याख्येनुसार अर्धपोटीच राबत आहेत.

५. या सर्व गटांत स्त्रियांच्या उत्पन्नाची आणि रोजच्या आहारातील उष्मांकांची परिस्थिती तर भयानक आहे. स्त्रियांचे सरासरी मासिक उत्पन्न १७९५.५ रु. इतकेच असून, त्यांच्या आहारातील सरासरी प्रतिदिन उष्मांक ७१२ इतकेच आहेत.

६. एकूण २४% कष्टकरी हे स्पष्टपणे कुपोषणाच्या व्याख्येत बसणारे आढळले.

७. सर्वच कष्टकऱ्यांचा आहार शास्त्रीयदृष्ट्या निकृष्ट म्हणता येईल, असा आहे. त्यांच्या या आहारात धान्यांवर त्या खालोखाल कडधान्यांवर आणि डाळींवर भर दिसला. परंतु त्यांच्या आहारात दूध, अंडी, मांस, मासे, फळे यांचा समावेश आर्थिक कारणांसाठी नगण्य आढळला. भाज्या आणि कच्च्या कोशिंबिरी खाण्याची जाणीव कमी आढळली. वाढत्या महागाईबरोबर अन्नपदार्थांचे हे ही प्रमाण राखणे अवघंड जात असल्याची भावना आढळली.

८. सरकारी रेशनिंगची यंत्रणा अत्यंत अकार्यक्षम आणि निकृष्ट दर्जाची असल्याने तुटपुंज्या उत्पन्नात ही जवळपास सर्व अन्नपदार्थ खुल्या बाजारातून घेण्याशिवाय कष्टकऱ्यांपुढे पर्याय नसल्याचे दिसले.

मागण्या :

१. महागाई लक्षात घेवून दारिद्र्य रेषेच्या व्याख्येत कालानुरूप बदल दर दशकानंतर करण्याची गरज. दारिद्र्य रेषेच्या सरकारी व्याख्या ह्या देशातील गरिबी लपवण्यासाठी गरीब वगळण्याच्या दृष्टीकोन ठेवून केलेल्या नसाव्या, तर अधिकाधिक गरीब समाविष्ट करणाऱ्या असाव्यात.

२. दारिद्र्य रेषेच्या व्याख्येचा आधार बहुनिकषी असावा. केवळ वार्षिक उत्पन्न एवढाच निकष न मानता त्याबरोबर सामाजिक, शैक्षणिक आणि आहार अशा विविध निकषांचा विचार केला जावा.

३. देशातील कोट्यवधी अर्धपोटी कष्टकऱ्यांना दोन वेळ योग्य उष्मांक मूल्यांचे आणि योग्य पोषक घटक असणारे अन्न त्यांचा परवडणाऱ्या दरात देण्याची जबाबदारी कल्याणकारी लोकशाही राष्ट्रात सरकारची आहे.

४. यासाठी देशात कार्यक्षम, भ्रष्टाचारहित आणि मानवी चेहेरा असणारी रेशन व्यवस्था निर्माण केली पाहिजे.

५. गहू, ज्वारी, बाजरी, तांदूळ, गोडेतेल (हृदय विकारात भर न घालणारे), कडधान्ये, डाळी, शेंगदाणे, सुके खोबरे, साखर, दूध, सहा, बटाटे, कांदे, अंडी, घासलेट रेशनवर मिळालेच पाहिजे.

६. रेशनकार्ड देणे वास्तव्याशी निगडित ठेवून चालणार नाही. उपजिविकेसाठी स्थलांतर करणाऱ्या कष्टकऱ्याच्या कुटुंबाला त्यांच्या आर्थिक स्तरानुसार देशभर कोठेही रेशनिंग उपलब्ध झाले पाहिजे.

७. जीवनावश्यक वस्तूंच्या किंमतींवर नियंत्रण आणण्याची गरज.

VI. Public Talks

Sr.No	Date	Organisation/Venue	Subject	Speaker
1.	07.07.2002	Pune – S.M.Joshi Socialist Foundation Audiotorium	Nuclear Warfare & Medical Management	Dr.Abhijit Vaidya Dr.Vijay Sethiya Dr.Nitin Ketkar
2.	26.04.2003	Pune – Nath Pai Sabhagriha, Sane Guruji Smarak.	Fight with SARS	Dr.Abhijit Vaidya
3.	18.07.2004	Dada Jadhavrao Sanskrutic Bhavan.	What is Dengue and its Prevention	Dr.Abhijit Vaidya
4.	23.07.2004	Ramsmruti Hall,Bhosari Arogya Sena	What is Dengue and its Prevention	Dr.Abhijit Vaidya
5.	28.07.2004	Ahemadnagar Municiple Library Hall,Ahemadnagar	What is Dengue and its Prevention	Dr.Abhijit Vaidya
6.	28.10.2006	Sanyukta Vyakhyanmala Shirval, Dist.:Pune.	People's participation in Disaster Management	Dr.Abhijit Vaidya
7.	16.05.2009	Prabodhan Vyakhyaanmala, Ichalkaranji. Dist.Sangali	Challenges of public health and Aroyga Sena	Dr.Abhijit Vaidya
8.	02.08.2009	Umred, Nagpur	Ardhapoti Kashtakari And Arogya Sena	Dr.Abhijit Vaidya
9.	28.2.2010	Vasai , Thane	Public Health	Dr.Abhijit Vaidya
10.	1.05.2010	Sangamner	Social Health	Dr.Abhijit Vaidya
11.	28.03.2010	Guwahati, Assam	Public, Social & Political Health	Dr.Abhijit Vaidya
12	20.09.2010	Leh	Public, Social & Political Health	Dr.Abhijit Vaidya
13	6.10.2010	Gandhi Bhavan , Kothrud, Pune	Public, Social & Political Health	Dr.Abhijit Vaidya
14	20.12.2012	Shri Chatrapati Shivajiraje College of Engineering, Dhangawadi, Naygaon	Role of Renewable Energy Sources in Rural area	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya
15	11.01.2013	Dhole Patil College of Engineering, Pune	Disaster Management	Dr. Abhijit Vaidya
16	14.04.2013	Swargiya Nemgonda Dada Patil Smruti Vyakhyanmala, Sangli	Rashtriya Ekatmata Dhokyat Ahe ka? (Is our National Unity under threat ?)	Dr.Abhijit Vaidya
17	30.04.2013	Saksham Jesthatva, Nivara, Pune	Generic Medicines	Dr.Abhijit Vaidya
18	1.05.2013	Maharashtra Government Industrial Employees Union, Khadki, Pune.	Anti Milk Adulteration Agitation	Dr.Abhijit Vaidya

19	07.09.2013	Samarpan Seva Sanstha Vyakhyanmala	Social & Political Health	Dr.Abhijit Vaidya
20	20.09.2013	Republican Sena	Narendra Dabholkar Abhivadan sabha	Dr Abhijit Vaidya
21	1.12.2013	Dr. A.K.Momin Felicitation- Shri. Mauni University, Gargoti, Kolhapur	Social & Political Health	Dr.Abhijit Vaidya
22	18.12.2013	Shri Chatrapati Shivajiraje College of Engineering, Dhangawadi, Naygaon	Thoughts and Principles of Mahatma Ghandhi	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya
23	20.12.2013	Marathi Vidnyan Parishad, Pune	Problem of Milk Adulteration	Dr. Abhijit Vaidya
24	25.12.2013	Pa.Ba. Kakani Nagar Vachanalay, Malegaon	Vivekvad (Rationality)	Dr. Abhijit Vaidya
25	4.01.2014	Satyashodhak Vicharsatra- Savitri Jijau Navratra Utsav, Lal Mahal, Pune	Vaidyakiya Kshetratil Satyashodhan ani Buabaji (Search of truth and quackery in medical field)	Dr.Abhijit Vaidya
26	07.03.2014	Smarpan Seva Sanstha, Goregaon	Rajkiya va Samajik Arogya (Political & Social Health)	Dr.Abhijit Vaidya
27	16.08.2014	Milun Saryajani Sakhi Mandal, Pune	Generic Medicines	Dr.Abhijit Vaidya
28	07.09.2014	Janata Bank Karmachari Sanskrutik Mandal, Solapur	Vivekvad (Rationality)	Dr.Abhijit Vaidya
29	20.10.2014	Narendra Dabholkar Vivek Vyakhyanmala, Nashik	Arogya Vidnyan Vivek va Rugnanche Hakka (Rationality in Medical Science & Health Rights)	Dr.Abhijit Vaidya
30	16.12.2014	Shri Chatrapati Shivajiraje College of Engineering, Dhangawadi, Naygaon	Andhashraddha Vidnyanvad ani Vivekvad (Superstitions, Scientific Temper & Rationality)	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya
31	22.07.2015	Phule Ambedkar Lokseva Pratishthan	Maharashtratil Vartaman Phule Ambedkar Chalval, Arakshanache Rajkaran va Bhavishyatil Avhane (Phule Ambedkar Ideology, Politics of reservation & Future Challenges)	Dr. Abhijit Vaidya
32	15.03.2016	Pune Vidyarthi Griha's College of Engineering & Technology, Pune	Mahatma Phule & Babasaheb Ambedkar	Prof. Dr. Geetanjali Vaidya
33	13.05.2016	Praudh Nirantar Shikshan va	Dr. Bhalchndra	Dr. Abhijit Vaidya

		Dnyanvistar Vibhag, Savitribai Phule Pune Vidyapeeth	Phadake yanche sahityatil ani samajshikshanatil yogdan (Contribution of Dr Bahlchandra in literature & social education)	
34	24.07.2016	Bhai Rahemtulla Memorial Lecture, Chandrapur	Vadhti Asahishnuta va Samajik Bhaichara (Rising intolerance & Social Brotherhood)	Dr.Abhijit Vaidya
35	15.01.2017	Praudh Nirantar shikshan va Dnyanvistar Vibhag, Savitribai Phule Pune Vidyapeeth	Bhartiya Samajache Prashna ani Rashtriya Ekatmata (Problems of Indian Society & National Integrity)	Dr. Abhijit Vaidya
36	08.08.2019	Dalit Swayansevak Sangh Annabhau Sathe Smarak Sanstha, Pune	Maharastrachya Jadan ghadani Madhe Annabhau Sathe Yanche Yogdan (Contribution of Annabhau Sathe in building of Maharashtra)	Dr.Abhijit Vaidya
37	30.11.2019	Samata Pratishthan, Pune	Nagrik Kaydyatil Prastavit Durustya (NRC)	Dr.Abhijit Vaidya
38	08.02.2020	Antarbharati Shikshan Mandal, Kolhapur	Gandhi@150	Dr.Abhijit Vaidya
39	13.05.2020	Dalit Swayansevak Sangh Annabhau Sathe Smarak Sanstha, Pune	Corona Nantar Che Jag (World after Corona)	Dr.Abhijit Vaidya (Online)
40	04.07.2020	Hardas Heart Foundation and Rotary Club	Lockdown rast ki parast in the program Corona: Ayushya nave tuzya save (Lockdown right or wrong under New Life with Corona)	Dr.Abhijit Vaidya (Online)
41	14.07.2020	Dalit Swayansevak Sangh, Maharashtra	Annabhau Sathe Ani Tyanchya Samajvadi Janiva (Socialistic thoughts of Annabhau Sathe)	Dr.Abhijit Vaidya (Facebook live)

सकाळ

भाई वैद्य कृतज्ञता पुरस्कार म्हस्के यांना प्रदान

पुणे, ता. २१ : "अनेक आंदोलने, व्याख्याने आणि शिबिरांच्या निमित्ताने भाई वैद्य यांचा सहवास लाभला. त्यांच्या चळवळीच्या नेतृत्वामुळे माझ्या वैचारिक कामाला दिशा मिळाली," असे मत सामाजिक कार्यकर्ते अॅड. संतोष म्हस्के यांनी व्यक्त केले.

ज्ञान फाउंडेशनतर्फे अॅड. म्हस्के यांना 'लोकनेते भाई वैद्य कृतज्ञता पुरस्कार' प्रदान करण्यात आला. त्या वेळी सत्काराला उत्तर देताना ते बोलत होते. आरोग्य सेनेचे संस्थापक डॉ. अभिजित वैद्य यांच्या हस्ते त्यांना सन्मानित केले. या वेळी 'सकाळ'चे संपादकीय सल्लागार मल्हार अरणकल्ले, फाउंडेशनचे अध्यक्ष मनोहर कोलते, सचिन शिंदे, अर्चना मुंद्रा उपस्थित होते. अॅड. म्हस्के म्हणाले, "आजचा हा पुरस्कार म्हणजे त्या वैचारिक वारशाचा परिपाक आहे. आम्ही भाईंच्या विचारांचे पाईक असून, भाईंनी आयुष्यभर ज्या वंचितांसाठी काम केले, त्या वंचितांचा मी प्रातिनिधिक चेहरा आहे."

अरणकल्ले म्हणाले, "सामाजिक कामावर भाईंची निष्ठा अभेद्य होती. त्यांनी आयुष्यात कधीच कुठली पदे मिरवली नाहीत. त्यांनी त्यांच्या विचारांतून असंख्य कार्यकर्ते घडवले. त्यामुळे कार्यकर्त्यांच्या रूपाने भाई आजही आपल्यातच आहेत."

या वेळी ज्ञान फाउंडेशन संचालित मोफत अभ्यासिका वर्गातील दहावीतील यशस्वी विद्यार्थ्यांचा सन्मान करण्यात आला.

महाराष्ट्र साहित्य परिषद : ज्ञान फाउंडेशनतर्फे सामाजिक कार्यकर्ते अॅड. संतोष म्हस्के यांना शुक्रवारी 'लोकनेते भाई वैद्य कृतज्ञता पुरस्कार' प्रदान करण्यात आला. या वेळी (डावीकडून) मल्हार अरणकल्ले, अभिजित वैद्य, अॅड. म्हस्के, मनोहर कोलते.

Pune, Main
22/06/2019 Page No. 2

...तर भविष्यात मायबोली शोधावी लागेल

अभिजित वैद्य : शां. कृ. पंत वालावलकर हायस्कूलच्या सुवर्णमहोत्सवाची सांगता

पुण्यनगरी दि. ९।०१।२०१८

सध्याची शिक्षण व्यवस्था बहुजनांना मारक

- डॉ. अभिजित वैद्य

गांधी १५० जयंती अभियान
युवा सहजीवन शिबीर
दि. १० मे २०१९ ते १४ मे २०१९

SLEEPER

संस्कृती
व्याख्यानमाला
पुणे-६

बुलेट ट्रेन महत्त्वाची की आरोग्य?

डॉ. अभिजित वैद्य यांचा सवाल : कै. विलास शंकर रानडे पुरस्कार प्रदान

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : बुलेट ट्रेनसाठी १.२५ लाख कोटी रुपये खर्च केले जातात. केंद्र सरकार आणि सर्व राज्यसरकारांची सार्वजनिक आरोग्यासाठीची मिळून तरतूद फक्त दोन लाख कोटी रुपये आहे. ज्यांच्यासाठी प्रगती आणि विकास करायचा त्यांच्या आरोग्यबाबतची सरकारची उदासीनता ही असंवेदनशीलताच आहे. बुलेट ट्रेन महत्वाची की सार्वजनिक आरोग्य? असा सवाल राष्ट्रीय आरोग्य सेनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य यांनी उपस्थित केला.

महाराष्ट्र साहित्य परिषदेच्या वतीने डॉ. शकुंतला क्षीरसागर पुरस्कृत कै. विलास शंकर रानडे पुरस्कार कॉन्टिनेन्टल प्रकाशनाने प्रकाशित केलेल्या डॉ. यशवंत तोरो यांच्या 'कॅन्सर -निदान, उपचार व प्रतिबंध' या पुस्तकाला प्रदान करण्यात आला. या वेळी ते बोलत होते. मसापचे कार्याध्यक्ष प्रा. मिलिंद जोशी, प्रमुख कार्यवाह प्रकाश पायगुडे, कोषाध्यक्षा सुनिताराजे पवार, परीक्षक मनोज देशपांडे उपस्थित होते.

या वेळी प्रा. मिलिंद जोशी यांनी मनोगत व्यक्त केले. प्रकाश पायगुडे यांनी प्रास्ताविक केले. सुनिताराजे पवार यांनी आभार मानले. वि. दा. पिंगळे यांनी सूत्रसंचालन केले.

> व्याधींच्या विरुद्ध लढण्यासाठी उपचारांइतकीच प्रबोधनाची गरज आहे. आज अनेक व्याधींवरच्या उपचाराचा खर्च सर्वसामान्य लोकांच्या आवाक्या बाहेरचा आहे. मुळात खासगी असलेले वैद्यकीय क्षेत्र जागतिकीकरणानंतर कार्पोरेटीकरण झाले आहे. नफेखोरी हेच त्याचे उद्दिष्ट असते. पण सेवाभावी वृत्तीने रुग्णसेवा करणारे डॉक्टरही आहेत, ही देखील जमेची बाजू आहे.
>
> \- डॉ. अभिजित वैद्य, राष्ट्रीय आरोग्य सेना

> प्राथमिक अवस्थेत निदान होणे ही कर्करोग बरा करण्यातील महत्वाची पायरी आहे. जीवनशैलीतील चांगल्या बदलांमुळे ७०-८० टक्केकर्करोग टाळले जाऊ शकतात. जास्त प्रमाणात दुग्ध जन्य पदार्थ, गोड पदार्थ, फास्ट फूड, प्रदूषण, विविध व्यसने,मानसिक ताणतणाव ही कर्करोगाची प्रमुख कारणे आहेत.
>
> \- डॉ. देशपांडे

> कर्करोगाचे निदान झाल्यानंतर ह्या रोगावर कोणताही चांगला उपचार नाही. आपण आता जगणार नाही. पूर्णत: निष्क्रीय आहोत अशी भावना मनात उत्पन्न होऊन रुग्ण हतबल होताना मी अनेकदा पहिले आहे. या रोगाबद्दलचे अज्ञान, उपचाराला येणारा अफाट खर्च, चाचण्या या सर्वांची अडचण ज्यावेळी माझ्यासमोर आली. यामुळे साध्या व सोप्या भाषेत कॅन्सर विषयी काही माहिती उपलब्ध करुन द्यावी असे सातत्याने वाटू लागले.
>
> \- डॉ. तोरो म्हणाले

केसरी

पुणे, १२ एप्रिल २०१६/३,

विद्यार्थ्यांचा आवाज दडपला जात आहे : डॉ. अभिजीत वैद्य

पुणे : महात्मा ज्योतिबां फुले आणि सावित्रीबाई फुले यांनी पेटवेलेली शिक्षणाची ज्योत विझवण्याचे काम सध्या देशभरात सुरू आहे. विद्यार्थ्यांचा आवाज दडपला जात असून अन्यायाविरुद्ध छेडण्यात येणारी आंदोलने चिरडली जात आहेत. त्याउलट विद्यार्थ्यांच्या खांद्याला खांदा लावून त्यांना पाठिंबा देण्याची गरज आहे, असे मत डॉ. अभिजीत वैद्य यांनी सोमवारी व्यक्त केले.

पुणे महानगरपालिका कामगार युनियनच्या वतीने गणिततज्ज्ञ डॉ. ललिता देशपांडे यांना वैद्य यांच्या हस्ते सत्यशोधक पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. त्यावेळी ते बोलत होते. याप्रसंगी महानगरपालिका आयुक्त कुणाल कुमार, उपमहापौर नुकारी आण्णा अलगुडे, प्रेरणा फाउंडेशनच्या डॉ. प्रेरणा राणे, कॉ. मुक्ता मनोहर, कॉ. प्रकाश चव्हाण, कॉ. उदय भट उपस्थित होते.

देशपांडे यांना दिलेला पुरस्कार हा साधा नसून या ठिकाणी अंकशक्ती, श्रमशक्ती आणि प्रबोधनशक्तीचा संगम झाला असल्याच्या भावनाही डॉ. अभिजीत वैद्य यांनी यावेळी व्यक्त केल्या.

कुणाल कुमार म्हणाले, युमियन हा शब्द ऐकल्यावर केवळ संघर्ष डोळ्यासमोर येतो. मात्र, मुक्ता मनोहर या आजवर नेहमीच सर्व कामगारांशी आपुलकीने वागत आल्या आहेत. कामगारांचे प्रश्न सोडवण्यासाठी त्या कायमच तत्पर असतात.

देशपांडे म्हणाल्या, 'कामगारांसोबत काम करताना लक्षात आले की प्रत्येकालाच शिकायची इच्छा असते. मात्र, सर्वांनाच ती संधी मिळते असे नाही. पण या कामगारांना पुन्हा एकदा शालेय शिक्षण घेण्याचा आनंद दिसला आणि त्यांच्याकडून सहनशक्तीसारख्या अनेक गोष्टी शिकायला मिळाल्या.

देशभक्त आणि देशद्रोही वाद जाणूनबुजून

सध्या देशात देशभक्त आणि देशद्रोही असे वातावरण तयार झाले आहे. कन्हैय्या कुमारने देशविरोधी घोषणा दिल्याचे सांगून त्याला अटक करणे आणि देशाची दोन विचारांत विभागणी करणे या सर्व घटना जाणूनबुजून घडवून आणल्या आहेत असेही वैद्य यावेळी म्हणाले.

... देशप्रेमच स्वस्त केले आहे

भारतमाता की जय न म्हणणाऱ्यांविरोधात रामदेव बाबा, शिवसेना पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे आणि मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस अशा अनेकांनी आपली मते मांडली. वास्तविक या लोकांचे देशाच्या वाटचालीत काडीमात्रही योगदान नाही, त्यांनी अशी वक्तव्य करून देशप्रेमच स्वस्त करून टाकले आहे. जो भारत माता की जय म्हणेल तोच खरा देशप्रेमी असा अर्थ या मंडळींनी शोधून काढला आहे, असे मत वैद्य यांनी यावेळी स्पष्टपणे मांडले.

VII. Distribution Of ' First – Aid Kits ' :

On 28th September 2003 'First - Aid Kits' were distributed to 100 School - Rikshaws and 100 Traffic police booths from Pune.

Shri Madhu Dandavate, Ex Finace Minister, India and Mr Roy, CP, Pune

VIII. Arogya Adalat (Started since 13th Feb. 2005)

Held on 2nd Sunday of every month, Chaired by Dr.Abhijit Vaidya

It is a Forum for common man to raise public, social and political health related issues.

Various health, social and political issues discussed in IX and X were discussed in Arogya adalat.

३
पुणे
शनिवार
२४ एप्रिल
२०१०
लोकमत
पुणे

अधिकाऱ्यानेच मांडली गाऱ्हाणी !

■ लोकअदालतमधील प्रकार ■ मुबलक अन् चांगले धान्य मिळण्याची मागणी

पुणे, दि. २३ (प्रतिनिधी) : शासनाकडून वेळेवर मालच येत नाही, कर्मचारीवर्गही खूप कमी आहे, शिधापत्रिका दुकानदार मालच उचलत नाही, अशा तक्रारी आज झालेल्या लोकअदालतीमध्ये मांडण्यात आल्या. या तक्रारी सामान्यांच्या नसून खुद्द अन्नधान्य वितरण अधिकाऱ्याच्या आहेत. त्यामुळे लोकअदालतीचे स्वरूप अधिकारी अदालतीमध्येच झाले होते. या अदालतीमध्ये मुबलक, वेळेवर व चांगल्या दर्जाचे धान्य मिळावे, अशी मागणी लोकांनी केली.

कष्टकरी शेतकरी संघर्ष समिती व आरोग्यसेना महागाईविरोधी आघाडीच्या वतीने या लोकअदालतीचे आयोजन केले होते. कार्यक्रमाचा विषय पुण्यातील शिधापत्रिका वितरण यंत्रणा हा होता. यावर बोलण्यासाठी अन्नधान्य वितरण अधिकारी प्रदीप पाटील उपस्थित होते; तर अध्यक्षस्थानी कष्टकऱ्यांचे नेते डॉ. बाबा आढाव होते.

लोकअदालतीमध्ये शासकीय अधिकाऱ्याला सहभागी होता येत नाही, असा आदेश असूनही मी या अदालतीसाठी आलो आहे, असे सांगून पाटील म्हणाले, की गरीब जनतेला आम्ही शिधापत्रिका देतो; मात्र त्यामध्ये उत्पन्नाचा दाखला ही मोठी समस्या आहे. १५ हजार उत्पन्न असणाऱ्यांना पिवळी शिधापत्रिका मिळते; पण प्रत्येकाचे उत्पन्न वाढले आहे. त्यामुळे १५ हजारांचा दाखला मिळतच नाही. वितरण व्यवस्थेत, अन्नधान्यात अनेक त्रुटी असल्याची ओरड होते; पण आम्हालाच वेळेवर धान्य मिळत नाही. या महिन्यात अद्यापही साखर आलेली नाही. ऑक्टोबर २००९ पासून तूरडाळ आमच्याकडे पडून आहे; पण दुकानदार ती उचलत नाहीत. सप्टेंबर २००९ पासून मुबलक प्रमाणात धान्याचा साठाच आम्हालाच मिळत नाही; तर ऑक्टोबर, नोव्हेंबर, डिसेंबर मध्ये ५ टक्केही साठा मिळाला नाही. जानेवारी २०१० मध्ये २० टक्के मिळाला, तर फेब्रुवारीचा अजून आलाच नाही, असा शासनाच्या वितरणप्रणालीचा कारभार पाटील यांनी समजावून सांगितला.

■ लोकअदालतमध्ये बोलताना (उजवीकडून) प्रदीप पाटील. सोबत डॉ. बाबा आढाव, डॉ. अभिजित वैद्य.

ऑनलाईन नको घरोघरी हवे!

वितरण व्यवस्था चांगली करण्यासाठी लवकर ऑनलाईन व्यवहार होणार असून दुकानदारांना धान्य कधी व किती दिले याची माहिती सर्वांना आमच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध होईल, असे पाटील यांनी सांगितले. त्यावर लोकांनी आमच्याकडे संगणक नाहीत. त्यामुळे ऑनलाईनपेक्षा घरोघरी धान्यच द्यावी, अशी मागणी केली.

सुमन चव्हाण आपली व्यथा मांडताना म्हणाल्या, की मला दिवाळीला १ तेलाचे पाकीट व ३ किलो तांदूळ, गहू मिळाले होते. त्यानंतर शंभर वेळा चकरा मारल्या; पण अजून धान्य मिळत नाही. दुकानदार सांगतो धान्य संपले. मग आम्ही जगायचे कसे, असा सवाल पाटील यांना केला. तर दुकानदार सडलेला माल देतो, महिन्याला वेळेवर धान्य देत नाही, याची तपासणी अन्नधान्य वितरण अधिकाऱ्यांनी करावी, अशी मागणी एका ज्येष्ठ महिलेने केली.

महिलांना शिधापत्रिका वाटप केले जाते; पण महिलांच्या नावावर त्यांचे नवरेच सर्व कारभार करतात, त्यामुळे त्याची तपासणीही केली पाहिजे. महिला जर कारभार करीत असेल तर ती प्रामाणिकपणे करते, म्हणून महिला बचत गटांना दुकाने द्यावीत, असाही सूर महिलांनीच अदालतीमध्ये काढला.

अन्नधान्य अधिकारी पाटील यांच्या कल्पना

- ११ विधानसभा मतदारसंघ परिमंडळ होण्यासाठी प्रस्ताव
- शिधापत्रिकेवर पत्ता नसावा यावर चर्चा सुरू
- संस्थांनी गरिबांची शिफारस केल्यास त्वरित शिधापत्रिका देऊ
- पत्ता नसावा यासाठी समिती स्थापन करून चर्चा सुरू
- शिधापत्रिकांचे ऑनलाईन ट्रान्सफरसाठी प्रयत्न सुरू
- ग्रामीण भागात १ मेपासून घरोघरी धान्य देण्याची योजना

महागाई वाढत असल्याने बाबा आढाव यांनी ठिकठिकाणी सुरू केलेल्या आंदोलनाचे पडसाद मंत्रालयात पडले आहेत. त्यामुळे लवकरच आढाव यांच्यासोबत अन्नपुरवठामंत्री अनिल देशमुख भेट घेणार असल्याची माहिती पाटील यांनी या वेळी दिली. आढाव म्हणाले, की अन्नधान्य वितरण व्यवस्थेच्या मूळ धोरणात बदल आवश्यक आहे. मद्रास येथे ३ वेळा शिधापत्रिकाधारकांचा कोटा वाढवून मिळाला. मग, आपल्याकडे का मिळत नाही? जर दुकानदार माल घेत नसतील, तर आम्ही तयार आहोत. डॉ. अभिजित वैद्य यांनी सूत्रसंचालन केले.

www.esakal.com
सकाळ
पुणे । रविवार, २५ एप्रिल २०१० । किमत तीन रुपये

'भातालाही येतो जुनाट वास'

आरोग्य सेनेच्या लोक अदालतमध्ये कष्टकरी महिलांनी मांडले गाऱ्हाणे

सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. २४ : 'साखरेतील खडे फोडण्यासाठी वरवंटा लागतो, तेल लावा अथवा तूप वापरा पोळी मऊ होतच नाही, एवढेच काय भातालाही जुनाट वास येतो, गव्हातील खडे तर आम्ही तासन्‌तास काढत बसतो'... अशा स्वस्त धान्य दुकानात मिळणाऱ्या धान्याबाबतच्या अनेक समस्या कष्टकरी महिलांनी मांडल्या. स्वस्त धान्य दुकानात धान्य आणि रॉकेल मिळविण्यासाठी करावी लागणारी धडपड त्यांनी लोक अदालतमध्ये मांडली. 'दुकानदार मिळत नसतील तर सांगा, आम्ही चालवतो रेशनिंगचे दुकान' अशी सूचना असंघटित कामगारांचे नेते डॉ. बाबा आढाव यांनी केली.

आरोग्य सेनेतर्फे आयोजित 'पुण्यातील रेशनिंग यंत्रणेबद्दल जनतेचे प्रश्न' या विषयावर लोक अदालतमध्ये सविस्तर चर्चा झाली. अन्नधान्य वितरण अधिकारी प्रदीप पाटील, आरोग्य सेनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य, डॉ. आढाव आणि कष्टकरी महिला व संघटनांच्या प्रतिनिधी या वेळी उपस्थित होत्या.

एस. एम. जोशी सभागृह : आरोग्य सेनेतर्फे आयोजित 'पुण्यातील रेशनिंग यंत्रणेबद्दल जनतेचे प्रश्न' या लोक अदालतमध्ये (डावीकडून) आरोग्य सेनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य, डॉ. बाबा आढाव आणि अन्नधान्य वितरण अधिकारी प्रदीप पाटील यांनी मार्गदर्शन केले.

डॉ. आढाव म्हणाले, "महागाई सहा महिने कमी होणार नसल्याचे केंद्रीय अर्थमंत्र्यांनी जाहीर केल्याने, आता निदान सर्वसामान्यांसाठीची शिधावाटप यंत्रणा तरी सुधारली पाहिजे. हा केवळ पुण्याचा प्रश्न नसून राज्यात सर्वत्र हीच स्थिती अनुभवायला मिळते. दुर्दैवाने आमदार, खासदार, तसेच मुख्यमंत्रीही या विषयी उदासीन आहेत. तमीळनाडू, छत्तीसगड, आंध्र प्रदेश, झारखंड या राज्यांनी केंद्राकडून आपला धान्याचा कोटा वाढवून घेतला, महाराष्ट्राने मात्र कोणतेचे प्रयत्न केले नाहीत. निदान गहू, तांदूळ तरी व्यवस्थित मिळण्यासाठी नागरिकांनीही पाठपुरावा करण्याची गरज आहे," असेही त्यांनी नमूद केले.

पाटील म्हणाले, "अपुरे मनुष्यबळ आणि दलालांच्या हस्तक्षेपामुळे रेशनिंगच्या यंत्रणेत अनेक अडथळे येत आहेत. टप्प्याटप्प्याने सुधारणा करीत आहोत. भेसळयुक्त धान्य विकणाऱ्या दुकानदारांविरुद्ध कारवाई, तसेच बोगस शिधापत्रिका रद्द करण्याची मोहीम सध्या सुरू आहे. चळवळीतील संस्थांनी पुढाकार घेऊन आम्हाला कार्ड घेऊ इच्छिणाऱ्यांची यादी दिली, तर आम्ही त्यांना नक्कीच रेशनकार्ड मिळवून देऊ. दुकानदारांकडे पाठविलेला आणि प्रत्यक्षात विकला जाणारा माल यात तफावत होऊ नये, यासाठी पुढील महिन्यात धान्य व्यवहाराची सर्व माहिती आम्ही संकेतस्थळावर देणार आहोत."

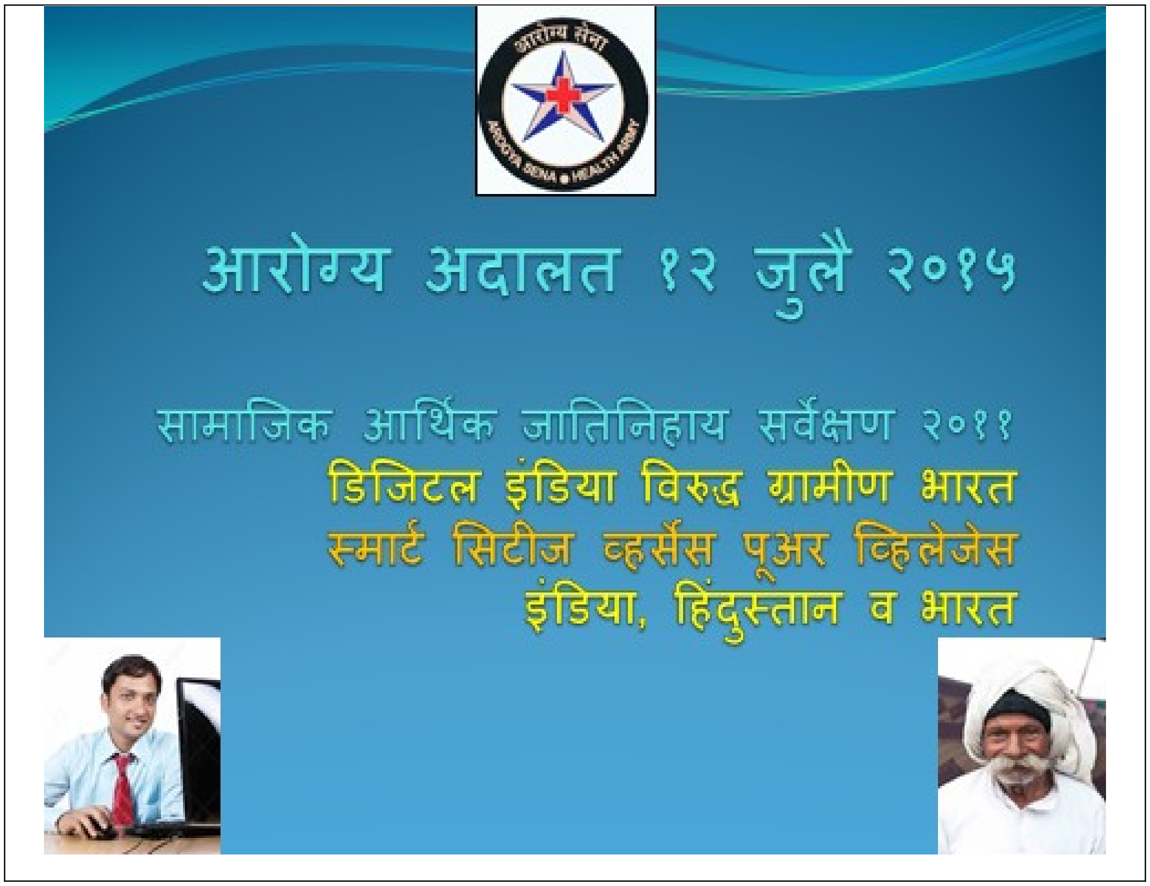
आरोग्य अदालत १२ जुलै २०१५
सामाजिक आर्थिक जातिनिहाय सर्वेक्षण २०११
डिजिटल इंडिया विरुद्ध ग्रामीण भारत
स्मार्ट सिटीज व्हर्सेस पूअर व्हिलेजेस
इंडिया, हिंदुस्तान व भारत

IX. Committees

Arogya Sena functions through following issue based committees apart from regional Committees:

1. National Health Policy
2. Training – Disaster Management and Medical Relief Work.
3. Natural calamities and accidents
4. Epidemics
5. Publications and publicity
6. Urban wing
7. Rural wing
8. Slum dwellers wing
9. Food and drug anti adulteration
10. Anti Pollution
11. Medical education and Profession
12. Women's wing
13. Farmer's wing
14. Industrial worker's wing
15. Bonded / Daily wage worker's wing.

X. Various Public Health Issues Raised And Fought By Arogya Sena

Arogya Sena takes up the issues, studies it in depth, follows it up with concerned authorities, suggests solutions for it and does not hesitate to come on the roads if authorities turn a deaf ear.

- Worms in Cadbury Chocolates : (Survey of 50 shops)
  After the incidences of worms found in Cadbury Chocolates we conducted a survey with 50 shopkeepers with conclusion of faulty wrappers forcing company to market Cadbury in new doublewrappers.

- Dirt in soft drinks:
  Sealed bottle of Chota Thumps-up with obvious dirt hanging inside was handed over to us. Arogya persuaded the matter with FDA which reported it to be rubber like matter and raided the bottling plant of Thumps-up. Foul smelling tetra pack of Fruity was also handed over to Arogya Sena. FDA confirmed it as some putrefying material but failed to take action against the manufacturers.

- Shortage of Rabies Vaccine:
  After Haffkine Institute stopped the production of ARV poor people were forced to purchase ARV at unaffordable price. AROGYA SENA took up the issue and forced Government health institutions to make it available free of cost. AROGYA SENA also suggested intradermal administration for which $1/10^{th}$ dose is sufficient, which a scientifically proven mode of administration.

लोकमत ▪ पुणे, मंगळवार, दि. ७ जून २००५

रेबीज उपलब्ध करण्याची आरोग्य सेनेची मागणी

पुणे, दि. ६ (प्रतिनिधी) : श्वानदंशावरील रेबीज ही प्रतिबंधक लस सर्वसामान्यांना परवडेल अशा किमतीत उपलब्ध करून द्यावी, अशी मागणी 'आरोग्यसेना' संघटनेच्या वतीने करण्यात आली आहे.

रेबीज लस यापुढे उत्पादित न करण्याचा निर्णय हाफकीन इन्स्टिट्यूटने घेतलेला असल्यामुळे ही लस आता साधारण १८०० ते २००० रुपयांपर्यंत उपलब्ध होणार आहे. मोकाट कुत्रें चावणाऱ्यांत सर्वसामान्य नागरिकांचे प्रमाण मोठे आहे. रेबीज हा आजारही प्राणघातक आहे. त्यामुळेच सर्वसामान्यांचा विचार करून निर्णय घ्यावा, अन्यथा आंदोलनाचा पवित्रा घ्यावा लागेल, असा इशारा आरोग्यसेनेचे पुणे जिल्हाप्रमुख डॉ. धनंजय देशमुख यांनी दिला आहे.

- <u>Safety of water bodies at tourist spots and swimming pools :</u> (Survey of 15 pools)
  Every year few hundred lives are lost by drowning at tourist spots and swimming pools. Arogya Sena conducted a survey of 15 swimming pools from Pune-Pimpari Chinchawad area and found no international safety norms were followed at nearly all the pools. After this Arogya Sena appealed to respective municipal corporations to supervise the safety norms and even suggested a safety protocol to State Govt. for tourist spots. Government is still apathetic about these mishaps.

लोकमत १६/४/०५

बहुसंख्य जलतरण तलाव असुरक्षित; आरोग्यसेनेच्या सर्वेक्षणाचा निष्कर्ष

पुणे, दि. १५ (प्रतिनिधी) : पुण्यातील बहुसंख्य जलतरण तलाव असुरक्षित असल्याचा निष्कर्ष 'आरोग्यसेने'ने काढला आहे.

शहरासह पिंपरी-चिंचवडमधील ११ तलावांच्या सर्वेक्षणाची निरीक्षणे संघटनेने आज जाहीर केली. जीवरक्षकांची कमी संख्या, प्राणवायूचे सिलिंडर, 'अंबुज बॅग'सारख्या साधनसामग्रीची कमतरता आदी गोष्टींवर या सर्वेक्षणात बोट ठेवण्यात आले आहे. देशभरातील वॉटर पार्क आणि पर्यटनस्थळांवरील जलाशयांतही सुरक्षाविषयक परिस्थिती अशाच स्वरूपाची आहे, असेही संघटनेने म्हटले आहे. वॉटर पार्कमध्ये होणाऱ्या जलक्रीडाप्रकारांत सुरक्षितता राहील, या दृष्टीने सरकारने कडक नियम करावेत, अशी मागणी संघटनेच्या वतीने करण्यात आली आहे.

- <u>Biological Waste Disposal :</u>
  Arogya Sena conducted a wide spread survey with medical practitioners, hospitals,and laboratories from Pune and around, found overall ignorance about biological waste disposal. An appeal was made to the medical fraternity to follow the biological waste protocol strictly.

- <u>Use of National Langauge on Wrappers of Food products and Medicines :</u>
  Use of National Langauge on Wrappers of Food products and Medicines was demanded by Arogya Sena two years back. In November 2006, Hon.Ramvilas Paswan, cabinet minister for Chemicals ordered use of national language for medicine wrappers.

- <u>Worms in Indian Noni (An ayurvedic product):</u>
  Two citizens handed over Indian Noni with worms to Arogya Sena which were handed over to FDA and an action was demanded against the manufacturers.

- <u>Fungus in IV bottles :</u>

  A prominent surgeon, owner of a renowned hospital handed over IV bottles with fungus hanging inside. Arogya Sena persuaded the matter with FDA which has yet to find out the cause for it and thus no action is taken against the culprits.

- <u>Hygiene of food and drinks available with stalls and hawkers :</u>

  Arogya Sena is continuously demanding a strict protocol , supervision and punishment to food sellers who fail to follow basic hygiene norms.

- <u>Pollution caused by a lead factory, Tandon Metals, at Markal, Tal.- Khed, Dist: - Pune.</u>

  The villagers filed a petition in Jan 2006 with Arogya Adalat . After this Arogya Sena took a series of protest meetings publicly, meetings with Government authorities , held a massive protest march on Collector's office. The factory owner installed four antipollution systems which has reduced pollution levels substantially. Later on the factory was closed down by the owner.

➢ <u>Garbage Depot run by PMC at Uruli Devachi – Phursungi.</u>

Villagers from Phursungi presented this issue to Arogya Adalat in June 2006. PMC runs this garbage depot on 110 acres of land without following any safety norms laid by Maharashtra Pollution Control Board. MPCB has sent a notice to PMC for using a wrong location in a wrong way. Arogya Sena organized a massive protest march on PMC. Government has taken note of the issue.

दोन हजार स्त्री-पुरुष सहभागी झाले होते. मोलकरीण संघटना, पालिकेचे सफाई कामगार व राष्ट्रीय आरोग्य सेनेचे कार्यकर्तेही मोर्चात सहभागी झाले होते. कामगारनेत्या मुक्ता मनोहर, राष्ट्रीय आरोग्य सेनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य यांनी मोर्चाचे नेतृत्व केले. 'कचरा डेपो हटलाच पाहिजे', 'शहराची घाण आमच्या दारात नको' अशा घोषणा देत ग्रामस्थ दुपारी दोन वाजता पालिका भवनासमोर आले. या ठिकाणी मोर्चाचे सभेत रूपांतर झाले.

मुक्ता मनोहर म्हणाल्या, "शहराचा कचरा ग्रामीण जनतेच्या माथी अनेक वर्षांपासून मारून ग्रामस्थांचे आरोग्य बिघडवून पालिकेने अन्याय केला आहे. डेपोमुळे या भागात विविध गंभीर प्रश्न निर्माण झाले आहेत. शांततेच्या मार्गाने डेपो हटविण्याचा संघर्ष यापुढेही सुरूच राहील."

आग्रह सर्वांनी धरला; परंतु आयुक्त निवेदन स्वीकारण्यासाठी न आल्याने ग्रामस्थांनी निवेदन दिले नाही. दोन ट्रेलरमध्ये भरून आणलेला कचरा पालिका भवनासमोरच ओतण्याचा मोर्चेकऱ्यांचा बेत होता; पण नंतर तो निर्णय रद्द करण्यात आला. डेपोमुळे प्रदूषित झालेले पाणीही मोठ्या कॅनमध्ये भरून आयुक्तांना दाखविण्यासाठी आणले होते.

माजी सरपंच दिनकर हरपळे, डॉ. बाळासाहेब हरपळे, फुरसुंगीचे उपसरपंच नामदेव खुटवड, फुरसुंगी ब्लॉक काँग्रेसचे अध्यक्ष संजय हरपळे, उरुळीचे सरपंच ज्ञानेश्वर आदमाने, विश्वेश्वर बँकेचे सुनील रुकारी यांसह मोठ्या संख्येने नागरिक मोर्चात सहभागी झाले होते. या वेळी मोठा पोलिस बंदोबस्त ठेवण्यात आला होता.

महापालिका भवन : उरळी देवाची येथील कचरा डेपो त्वरित हटवावा, या मागणीसाठी या परिसरातील ग्रामस्थांनी बुधवारी मोर्चा काढून निदर्शने केली.

कचरा डेपोच्या विरोधात आरोग्यसेनेचा महापालिकेवर मोच

पुणे, दि. २६ (प्रतिनिधी) : आरोग्यसेना आणि फुरसुंगी, उरुळी देवाची ग्रामस्थ कचरा डेपो हटाव समितीच्या वतीने फुरसुंगी व उरुळी येथे असलेल्या अनधिकृत कचरा डेपोच्या विरोधात महानगरपालिकेवर बुधवारी मोर्चाचे आयोजन करण्यात आले होते.

बाजीराव रस्त्यावर असणाऱ्या एस. एम. जोशी पुतळ्यापासून दुपारी १२ च्या सुमारास आरोग्यसेनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य आणि महानगरपालिका कामगार युनियनच्या नेत्या मुक्ता मनोहर यांच्या नेतृत्वाखाली या मोर्चाची सुरुवात झाली. कचरा डेपोच्या विरोधात मोर्चात घोषणा देण्यात येत होत्या. फुरसुंगी आणि उरुळी परिसरातील संस्था आणि ग्रामपंचायतीही या मोर्चात सहभागी झाल्या होत्या.

उरुळी येथील सुमारे ४३ एकर आणि फुरसुंगी येथील ११० एकर परिसरात असणाऱ्या जागेचा महापालिकेकडून कचरा डेपो म्हणून अनधिकृतपणे वापर होत आहे. प्रशासनाकडूनच पर्यावरणासाठी असलेल्या अनेक कायद्यांचे उल्लंघन या ठिकाणी होत आहे. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने ७ जुलै २००४ रोजी पालिकेला पाठविलेल्या पत्रात ही जागा कचरा डेपो म्हणून वापरण्यास अयोग्य असल्याचे स्पष्ट केले आहे. तरीही या जागेचा कचरा डेपो म्हणून वापर होत आहे.

याबरोबरच कचरा डेपोची बांधणीही योग्य प्रकारे करण्यात आलेली नाही. कचऱ्याचे एकत्रीकरण आणि त्याची विल्हेवाट लावण्याची कोणतीही सामग्री येथे उपलब्ध नाही. त्यामुळे कचरा उघड्यावरच टाकला जातो. त्यामुळे येथे आरोग्याच्या आणि प्रदूषणाच्या गंभीर समस्या निर्माण झाल्या आहेत.

तो कचरा डेपो तातडीने हटविण्यात यावा, यासाठी आरोग्यसेना आणि इतर संघटनांमार्फत या मोर्चाचे आयोजन करण्यात आले होते.

कचरा डेपो इतरत्र हलवावा, त्याचबरोबर शहरातून निर्माण होणारा कचरा ग्रामीण भागांतील चांगल्या जमिनीवर टाकण्यात येऊ नये, आरोग्याच्या दृष्टिकोनातून कचऱ्याचे योग्य व्यवस्थापन करण्यात यावे अशा मागण्या या प्रसंगी मोर्चाच्या वतीने महापालिका आयुक्तांना दिलेल्या निवेदनात करण्यात आल्या आहेत. आयुक्तांनी मोर्चासमोर येऊन निवेदन स्वीकारावे, अशी मोर्चाची मागणी होती.

मात्र, पालिका [illegible] त्यांचे निवेदन स्वीकारण्[illegible] दिला. त्यामुळे [illegible] नागरिकांनी आयुक्तांनी [illegible] या परिसरातील टाक्यांतून [illegible] पाणी प्यावे, असा [illegible] होता.

मोर्चेकऱ्यांनी दोन [illegible] त्या परिसरातील [illegible] आणला होता. तो पालिकेच्या [illegible] टाकण्याचा त्यांचा [illegible] परंतु त्याला परवानगी [illegible] नाही. आयुक्तांच्या [illegible] मोर्चेकऱ्यांच्या वतीने [illegible] करण्यात आला.

- <u>Anti-ragging commando squad:</u>
  After incidence of a medical student landing up with Acute Renal Failure due to Rhabdomyolysis caused by physical torture during ragging ,Sept.06, Arogya Sena has established this squad , to begin with at Pune, which will rush to the rescue of the ragging victims and handover the criminals to the law.

- <u>Pothols on Pune roads:</u>
  Arogya Sena organized a human chain and close the door of PMC for 15 minutes, symbolically, to warn PMC (Sept 06) against miserable condition of Pune roads. After this mayor of Pune ordered the PMC officials to repair the roads in four days or else threatened to resign. PMC repaired majority of roads, though temporarily. Arogya Sena has asked PMC to repair the roads permanently.

पुढारी दि. २० ऑगस्ट २००६, पान तीन

पुणे खबर

आता पुणेकरांची सहनशीलता संपली

– मंगेश तेंडुलकर

पुणे (प्रतिनिधी) : 'माझ्या सत्तर वर्षांच्या जीवनात रस्त्यावर उतरण्याची वेळ माझ्यावर कधी आली नाही. मात्र, पुण्यातील रस्त्यांच्या दुर्दशेमुळे रस्त्यावर उतरण्याची माझ्यावर आज वेळ आली. रस्त्यांच्या दुर्दशेबाबत पुणेकरांनी सहनशीलता आता संपलेली आहे,' असे ज्येष्ठ व्यंगचित्रकार मंगेश तेंडुलकर यांनी जाहीर सभेत सांगितले.

पुणे व परिसरातील रस्त्यांवरील खड्ड्यांबाबत पुणे महानगरपालिकेचा आज आरोग्य सेनेच्या वतीने पालिकेच्या मुख्य प्रवेशद्वारासमोर जाहीर निषेध करण्यात आला. त्यावेळी झालेल्या सभेत तेंडुलकर यांनी पालिका प्रशासनावर ताशेरे ओढले. या निषेध सभेत आरोग्यसेनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य, सरचिटणीस सत्यजित वैद्य, महानंद ओव्हाळ आदी सहभागी झाले होते.

आरोग्य सेनेच्या वतीने आज पुणे व परिसरातील रस्त्यांवरील खड्ड्यांबाबत पुणे महापालिकेचा निषेध करण्यात आला. यावेळी पालिकेसमोर झालेल्या जाहीर निषेध सभेत मंगेश तेंडुलकर, डॉ. अभिजित वैद्य, सत्यजित वैद्य सहभागी झाले होते.

इंग्रजांच्या राजवटीत पुणेकरांना छळणाऱ्या रँडची या अधिकाऱ्याचे काय झाले, याची आठवण लोकप्रतिनिधी आणि पालिका प्रशासनाने करण्याची आता वेळ आली आहे. पुणेकरांची सहनशिलता आता संपली आहे; असे तेंडुलकर म्हणाले.

यावेळी अभिजित वैद्य, सत्यजित वैद्य आदींची भाषणे झाली.

सामना

पुणे, रविवार, दि. २० ऑगस्ट २००६

खड्ड्यांप्रश्नी प्रशासनाच्या निषेधार्थ आरोग्य सेनेच्या वतीने महापालिकेच्या प्रवेशद्वारासमोर शनिवारी साखळी आंदोलन करण्यात आले. यावेळी ज्येष्ठ व्यंगचित्रकार मंगेश तेंडुलकर यांच्यासह नागरिक आंदोलनात सहभागी झाले होते.

पुणेकरांची सहनशक्ती संपली आहे

– मंगेश तेंडुलक

पुणे, दि. १९ (प्रतिनिधी) - शहरातील खड्ड्यांप्रश्नी पुणेकरांची सहनशक्ती संपली आहे. हे प्रशासन आणि लोकप्रतिनिधींनी लक्षात घ्यावे, असा इशारा ज्येष्ठ व्यंगचित्रकार मंगेश तेंडुलकर यांनी आरोग्य सेनेच्या वतीने महापालिकेसमोर आयोजित सभेत दिला.

पुण्यातील खड्ड्यांप्रश्नी प्रशासनाचा निषेध करण्यासाठी आरोग्य सेनेच्या वतीने महापालिकेसमोर सभा आयोजित केली होती. त्या सभेत तेंडुलकर बोलत होते. आरोग्य सेनेचे प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य, डॉ. सत्यजित वैद्य, डॉ. महानंद ओव्हाळ, डॉ. धनंजय देशमुख, डॉ. पंडित बोबडे, प्रमोद दळवी, गीतांजली वैद्य, ॲड. सुधीर निरफराके, वर्षाताई गुप्ते आदी यावेळी उपस्थित होते.

जीवनाच्या सत्तर वर्षांत रस्त्यावर उतरण्याची वेळ कधीच आली नाही, अशी खंत करीत तेंडुलकर म्हणाले की, हे नगरसेवक कोण? शहराचा मालक हा सर्वसामान्य करदाता आहे; पण आज हे सेवकच मालक झाले आहेत. आता महापालिकेला समांतर व्यवस्था निर्माण करण्याची वेळ आली आहे. आपल्या भागातील रस्ते आपणच दुरुस्त करून घ्यायचे. त्याचा खर्च करातून भरून काढायचा. हा एकच मार्ग आहे. अशी समांत्तर व्यवस्था निर्माण झाली तरच लोकप्रतिनिधींवर आणि प्रशासनावर नियंत्रण राहील. पुणेकरांनी आता क्षणाचाही विलंब न लावता महापालिकेसमोर येऊन उभे राहायला हवे. लोकप्रतिनिधी आणि प्रशासनास जाब विचारावयास हवा, जर तुम्ही आमचे प्रश्न सोडवू शकत नसाल, तर पायउतार व्हा, असे त्यांना सांगितले पाहिजे.

याप्रसंगी बोलताना डॉ. वैद्य म्हणाले की, लोकशाही शासनव्यवस्थेत लोकशक्ती महत्त्वाची असते; पण आज या लोकशक्तीची इच्छाशक्ती मरून गेली आहे

- **Epidemics of Dengue, Chikungunya:**

  Arogya Sena held special Adalat to mass educate people on Dengue and Chikungunya after recent outbreak of these deadly epidemics and criticized PMC and Government for their inability to maintain proper public cleanliness.

- **Privatization of Government Hospitals:**

  Arogya Sena held special Adalat to protest against the policy of PMC to handover PMC hospitals which serve poor , to private organization. This ultimately lead to a huge agitation along with many like minded organizations.

- **Reduction of VAT on life saving equipments especially Ventillators:**

  AROGYA SENA is demanding since last budget that VAT on life saving equipment be reduced to 4% from 12.5% .

- **Meager Provision for health in central Budget:**

  Arogya Sena is been consistently demanding that provision for health should be raised from 0.9% of GDP to at least 2% initially and later up to 5%. Then and then only poorest of the poor will gate basic health care.

भारतासारख्या देशात जेथे ७७ टक्के जनता दारिद्र्यात जीवन जगते, अशा देशात ही यंत्रणा अत्यंत सक्षम असण्याची गरज आहे. प्रत्यक्षात देशातील जनतेच्या आरोग्याच्या प्रश्नांपैकी २० टक्के प्रश्नच ही यंत्रणा हाताळते, तर उरलेल्या ८० टक्के प्रश्नांसाठी जनतेला खासगी आरोग्य यंत्रणेचा आधार घ्यावा लागतो, असे मत डॉ. अभिजित वैद्य यांनी व्यक्त केले.

आरोग्य सेनेने 'सार्वजनिक आरोग्य सेवा महाग करण्याच्या सरकारच्या निर्णयाचा निषेध' करण्यासाठी आयोजित केलेल्या निदर्शनांच्या कार्यक्रमात ते बोलत होते. या वेळी आरोग्य सेनेचे डॉ. नितीन केतकर, लक्ष्मीकांत मुंडदा, आशिष आजगावकर, प्रा. प्रमोद दळवी, वर्षा गुप्ते, अतुल रुणवाल, रश्मी वैद्य, हनुमंत बहिरट, शरद बेनुस्कर, संध्या बहिरट आदी पदाधिकारी उपस्थित होते.

तऱ्हेच्या सुपरस्पेशालिटी सेवा नाहीत, पुरेशी शल्यचिकित्सागृहे, औषधे नाहीत. काँग्रेसच्या राजवटीत अंगीकारलेल्या खासगीकरणाच्या धोरणामुळे सार्वजनिक आरोग्य यंत्रणेकडे या सरकारने दुर्लक्ष केले. या सर्व चुका सुधारण्याऐवजी मोदी सरकार पुढची पावले उचलत आहे. या सरकारने सरकारी रुग्णालयातील सर्व तऱ्हेची शुल्के कित्येक पटींनी वाढविण्याचा निर्णय तर घेतला आहे; परंतु रुग्णाला लागणारी औषधे आणि उपचार साधनेदेखील बाहेरून आणण्यास सांगण्याचा निर्णय घेतला आहे."

सरकारी आरोग्यव्यवस्था मोडीत काढून ती उद्योगपतींच्या घशात घालण्याचे हे षड्यंत्र आहे. तेव्हा याविरुद्ध लढा देण्याची वेळ आली असल्याचे वैद्य यांनी स्पष्ट केले.

- <u>Inefficient and Corrupt rationing system</u>

- <u>Dilapidated ESIS Health Scheme</u>
  A special Adalat was organized to bring dismal state of ESIS hospitals in the state to public attention. All the worker member families are forced to the mercy of private medical system in spite of paying regular monthly contribution to the health scheme.

- <u>Swine Flu – demands</u>
  for prevention and control 10th May to 15th Aug. 09

- <u>Mobile tower's health hazards</u> -   Need to follow European Standards

- <u>Fiasco of Pune BRT</u>- Need for economical and efficient Rapid Mass Transit

- Pune METRO

- Maggie, MSG and lead – Demand for efficient FDA

लोकसत्ता

पुणे, बुधवार, १० जून २०१५

‘अप्रमाणित अन्नपदार्थ माघारी घेण्याची यंत्रणा सक्षम करा’

‘मॅगी’च्या निमित्ताने आरोग्य सेनेची मागणी

प्रतिनिधी, पुणे

‘मॅगी’ प्रकरणाच्या निमित्ताने अन्नभेसळीचा मुद्दा पुन्हा ऐरणीवर आला असून अन्नपदार्थांच्या विश्लेषणासाठी सरकारने ‘अन्न सुरक्षा व मानदे’ तसेच ‘अन्न व औषध प्रशासन’ या यंत्रणांना प्रयोगशाळांच्या अधिक सक्षम सुविधा उपलब्ध करून द्याव्यात. तसेच आतापर्यंत देशात फारशी विचारात न घेतली गेलेली अप्रमाणित अन्नपदार्थ बाजारातून काढून घेण्याची यंत्रणाही बळकट करायला हवी, अशी मागणी ‘आरोग्य सेना’ या संघटनेने मांडली आहे.

संघटनेतर्फे मॅगीबंदीच्या पार्श्वभूमीवर रविवारी आरोग्य अदालतीचे आयोजन करण्यात आले होते. या वेळी अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य यांनी संघटनेची भूमिका मांडली. डॉ. वैद्य म्हणाले, ‘मॅगी प्रकार हे हिमनगाचे टोक असून गरीब

आरोग्य अदालत

देशातील जनतेच्या गळी आपली चव उतरवून नफा मिळवण्यासाठी बहुराष्ट्रीय कंपन्या त्यात कोणत्याही घटकांचा वापर करू शकतात. गेली तीस वर्षे मॅगी खाल्ल्यामुळे नागरिकांच्या पोटात जे शिसे गेले त्याच्या बदल्यात सरकारने कंपनीकडून दंडादाखल मोठी रक्कम वसूल करायला हवी.

वेष्टनीकृत अन्नपदार्थांवरील माहिती अपुरी असून ती इंग्रजीत लिहिलेली असते. हे पदार्थ खेडोपाडी विकले जात असून सामान्य माणसाला वेष्टनावरील मजकुराचा बोध होत नाही. त्यामुळे वेष्टनावरील मजकूर हिंदीत अथवा त्या- त्या राज्याच्या राजभाषेत लिहिणेही गरजेचे आहे.

आपल्याकडे अप्रमाणित अन्नपदार्थ बाजारातून काढून घेण्याच्या यंत्रणेचा आजवर फारसा विचारच झालेला नाही. मॅगीच्या निमित्ताने ही यंत्रणा बळकट करून वेष्टनीकृत व इन्स्टंट पदार्थांच्या विष्लेषणात्मक चाचण्यांसाठी प्रयोगशाळांची यंत्रणाही सक्षम हवी.’

लोकमत पुणे, बुधवार, दि. १० जून २०१५ ९

अन्न सुरक्षा कायद्यात सुधारणा करा

पुणे : देशातील अन्न आणि औधष विभागामध्ये आमूलाग्र बदल करण्याची गरज आहे. अन्न सुरक्षा कायद्यात तातडीने सुधारणा कराव्यात, अशी मागणी आरोग्य सेनेचे राष्ट्रीय प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य यांनी केली आहे. भारताच्या अन्न आणि औषध प्रशासन विभागातील त्रुटी, या खात्याची अकार्यक्षमता, भ्रष्टाचार, अन्न भेसळीबाबतचे आपल्या देशातील कायदे आणि भारतीय जनतेचे याबाबतचे अज्ञान आणि उदासीनता या सर्वांचा फायदा खाद्य पदार्थ उत्पादन करणाऱ्या परकीय आणि देशी कंपन्याही उठवित आहेत, असे डॉ. वैद्य यांनी म्हटले आहे.

(प्रतिनिधी)

लोकसत्ता
पुणे, शनिवार, ४ एप्रिल २०१५ ३

तंबाखू उत्पादनांवर ८० टक्क्यांहून अधिक जागेत वैधानिक इशारा हवाच

आरोग्य सेनेची मागणी

प्रतिनिधी, पुणे

सिगारेट व तंबाखू उत्पादनांच्या वेष्टनावर सध्या ४० टक्के जागेत छापल्या जाणाऱ्या सचित्र वैधानिक इशाऱ्याची जागा वाढवून ८० टक्क्यांपेक्षा अधिक करावी, अशी मागणी आरोग्य सेना या संघटनेने केली आहे.

याबाबत निर्णय घेण्यासाठी खासदार दिलीप गांधी यांच्या अध्यक्षतेखाली केंद्र सरकारने नेमलेल्या समितीचा अहवाल नाकारला जावा व वादग्रस्त विधान करणारे गांधी आणि खासदार श्यामचरण गुप्ता यांना राजीनामा द्यायला लावावा, असेही संघटनेने म्हटले आहे.

केंद्राच्या समितीने सादर केलेला अहवाल तंबाखू व्यापाऱ्यांना वाचवणारा आहे, असा आरोप संघटनेचे संस्थापक डॉ. अभिजित वैद्य यांनी केला आहे. खासदार दिलीप गांधी यांनी 'तंबाखू उत्पादनांमुळे भारतीयांना कर्करोग होतो असा वैद्यकीय पुरावा नाही,' असे विधान केले होते. तर श्यामचरण गुप्ता यांनी 'बिडीमुळे कोणतीही शारीरिक हानी होत नाही,' असे सांगितले होते. याबद्दल डॉ. वैद्य म्हणाले, ''केंद्रीय आरोग्य मंत्रालयानेच २००४ मध्ये के. श्रीनाथ रेड्डी आणि प्रकाश गुप्ता संपादित 'रिपोर्ट ऑन टोबॅको इन इंडिया' हा अहवाल प्रसिद्ध केला होता. देशात प्रतिवर्षी ९५ लाख नागरिकांच्या मृत्यूला तंबाखूजन्य पदार्थांचे सेवन कारणीभूत ठरत असल्याचे या अहवालाने समोर आणले होते. २००४ चा हा अहवाल न वाचताच गांधी यांनी केलेले विधान तंबाखू उत्पादकांच्या बाजूचे आहे. गुप्ता हे तर २५० कोटींची उलाढाल असलेल्या बिडी उद्योगाचे मालक आहेत. मोदी सरकार अशा व्यक्तींना तंबाखू उत्पादनांच्या वेष्टनावरील

वैधानिक इशाऱ्याबद्दलचा निर्णय घेणाऱ्या समितीत कसे घेऊ शकते? गांधी व गुप्ता यांचे राजीनामे घेण्याची आवश्यकता आहे.''

---

८ पुणे, मंगळवार, दि. २० मार्च २०१२

महाराष्ट्राचा विकास मद्य धोरणातून नको - डॉ. वैद्य

पुणे, दि. १९ (प्रतिनिधी) - मराठी माणसाला अधिकाधिक दारू विकून त्यातून वाढणाऱ्या महसुलातून महाराष्ट्राच्या विकासाचे स्वप्न आघाडी सरकार पाहत आहे, अशी टीका आरोग्य सेनेचे डॉ. अभिजित वैद्य यांनी केली.

आरोग्य सेनेतर्फे आयोजित केलेल्या जाहीर सभेत ते बोलत होते. यावेळी डॉ. नितीन केतकर, लक्ष्मीकांत मुंदडा, वर्षा गुप्ते, अतुल रुणवाल, आशीष आजगावकर, प्रा. प्राची रावळ, वरदेंद्र कट्टी, शरद बेनूसकर, संध्या बहिरट, गणेश बाबर, मनोज माने उपस्थित होते.

ते म्हणाले, देशातील जनतेला आणि तरुण पिढीला दारूच्या व्यसनापासून परावृत्त कसे करायचे, याचा विचार करणे हे केवळ सामाजिक संस्थांचे कर्तव्य नाही, तर कल्याणकारी राज्य असणाऱ्या सरकारचीही नैतिक जबाबदारी आहे.

दारूमुळे अन्ननलिका, आतडी, मज्जातंतू, मेंदू, हृदय, स्नायू, रक्तपेशींवर दुष्परिणाम होतात. यांतील बहुसंख्य दुष्परिणाम कायमस्वरूपी असतात. या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्राच्या मुख्य सचिवांचे पोलीस महासंचालकांना कारवाई न करण्याचे पत्र ही गंभीर बाब आहे.

गेल्यावर्षी ५ हजार ९०० कोटी रुपयांचा महसूल दारूविक्रीतून राज्याला मिळाला असून, यंदा ८ हजार ५०० कोटींचे उद्दिष्ट ठरविण्यात आले. एकीकडे व्यसनमुक्तीचे धोरण घोषित करणाऱ्या गावपातळीवरील म. गांधी तंटामुक्त समित्या स्थापन करणाऱ्या सरकारच्या या आदेशामुळे दारूविक्रेत्यांना मोकळे रान मिळणार आहे. राजकारण्यांच्या तुंबड्या भरण्यासाठी आणि निवडणुकांतील त्यांचा खर्च वसूल करण्यासाठीच हा आदेश दिला असल्याचा आरोप त्यांनी यावेळी केला.

जनतेला दारू पाजून त्यातून येणाऱ्या पैशातून छत्रपती शिवाजी महाराज-संत तुकाराम-शाहू-फुले-आंबेडकरांच्या महाराष्ट्राचा विकास सरकार करू इच्छित असेल तर हे लाजिरवाणे आहे. व्यसनातून विकास नको आहे. महाराष्ट्राचे 'मद्यराष्ट्र' होऊ नये. संपूर्ण दारूबंदी असणाऱ्या गुजरातचा विकास कसा होतो? आताच नाही तर गेली कित्येक दशके गुजरातने विकासाची आघाडी कायम राखली आहे. म्हणूनच सरकारने हा आदेश तातडीने मागे घेऊन महाराष्ट्रातील जनतेची माफी मागितली पाहिजे, अशी मागणी वैद्य यांनी केली.

➢ <u>Open Manifestos</u> – Parliament, Assembly and Municipal Elections

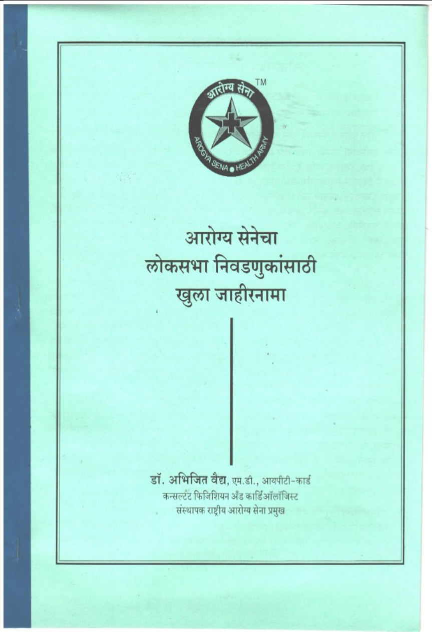

सकाळ

आरोग्य सेनेचा जाहीरनामा जाहीर

पुणे, ता. ११ : आरोग्य व्यवस्था सुधारण्यासाठी खासगीकरण हा मार्ग नाही. उलट देशातील गरिबी लक्षात घेता सार्वजनिक आरोग्य व्यवस्था सक्षम करणे, ही सरकारची जबाबदारी आहे. यासाठी अर्थसंकल्पामध्ये 'जीडीपी'मध्ये साडेचार टक्के तरतूद करणे गरजेचे आहे, असे मत आरोग्य सेनेचे संस्थापक प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य यांनी व्यक्त केले.

आरोग्य सेनेच्या २५ कलमी 'खुला जाहीरनामा'चे प्रकाशन बुधवारी झाले, जाहीरनाम्यामध्ये सार्वजनिक आरोग्यसेवेसाठी अर्थसंकल्पामध्ये वाढ, आरोग्यसेवेचे देशव्यापी जाळे, ग्रामीण आरोग्य केंद्र, याचा समावेश आहे. या वेळी आरोग्य सेनेचे पुणे जिल्हाप्रमुख अतुल रुणवाल, केंद्रीय समिती सदस्य कमलेश हजारे, लक्ष्मीकांत मुंडडा उपस्थित होते.

Pune, Pune-Today
12/04/2019 Page No. 3

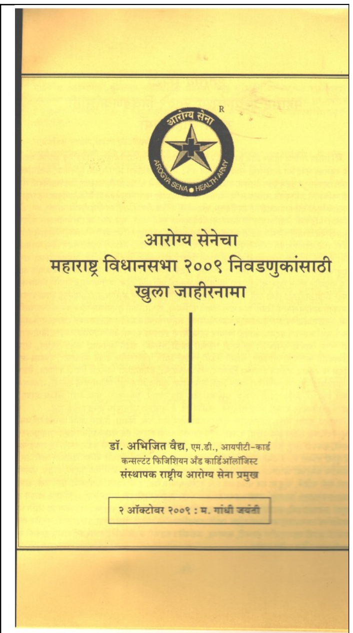

Sakal Times

City NGO releases health manifesto

ST CORRESPONDENT
reporters@sakaaltimes.com

Pune: The Arogya Sena, headquartered in Pune, and known for its disaster management work, has released its election manifesto to help bring the focus on public health issues for the Lok Sabha elections. At the top of its agenda are the patients right charter and strengthening of the disaster management system to effectively manage situations such as the Kerala floods.

The health manifesto states that around 66 per cent of India is prone to disasters, so having a strong disaster management team is important. The manifesto states that the Arogya Sena has demanded deploying of Arogya Sainik or health soldier in every village to tackle health-related issues during or after a disaster.

HEALTH MANIFESTO FOR ELECTIONS

The manifesto also demands that the patients right charter should be effectively implemented. The charter, which underlines the rights of a patient in a private hospital, empowers patients and should be used by everyone.

The manifesto also demands tobacco-free India. Besides, the manifesto demands that generic medicines should be popularised so that more patients get medicines at lower and affordable costs.

The manifesto mentions that today, one of the greatest challenges before the medical field is the privatisation of medical education. This may hinder students from all strata from receiving medical education.

The manifesto highlights that there is a considerable number of fake doctors in the country, because of which many patients suffer. The manifesto demands that strict action should be taken on such fake doctors.

The election manifesto also highlights that better immunisation and reducing malnutrition should be the prime focus of the new government.

The manifesto also highlights the need for stringent rules to stop attacks on doctors.

STPUNE, Main
13/04/2019 Page No. 2

- <u>Milk adulteration and spurious milk scam</u>
  Arogya Sena took up this vital issue after a racket making spurious milk was busted. Arogya Sena held series of protest rallies since Sept.09 all over Maharashtra, including Pune Collector's Office, Asst.Commissioner FDA etc. While protesting in front of Satara HQ (where 17 Arogya Sena Office bearers under leadership of National Chief Dr.Abhijit Vaidya courted arrest and later released by Chief Magistrate with honor). Battle continued. Arogya Sena filed a petition in Mumbai High Court along with 5 other organizations. Because of this petition High Court ordered FDA to submit detailed reports of anti-adulteration measures and lamented FDA for submitting false reports. Ultimately court ordered FDA to revamp its ant-adulteration measures. This petition made milk adulteration a topic of national debate.

प्रभात
पुणे ■ शनिवार, दि. ५ मार्च २०११ | ९

आरोग्य सेना व सहकारी संघटनांच्या वतीने बनावट दूध विरोधी जनजागृती अभियानांतर्गत शुक्रवारी टिळक पुतळा मंडई येथे निदर्शने करण्यात आली. याप्रसंगी राष्ट्रीय आरोग्य सेनेचे प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य, भालचंद्र केरकर, मुंदडा, डॉ. केतकर सहभागी झाले होते.

ा पंचायत, हमालपंचायत,) कॉ. मेधा थत्ते (मोलकरीण संघटना, पुणे), ऑल या स्टुडंटस् असोसिएशन, राष्ट्र सेवादल, सोशलिस्ट फ्रंट, समाजवादी जनपरिषद, आदी संघटनांचा पाठिंबा आहे.

ांदोलनाची पुढील दिशा काय ?

वट दूध हा प्रत्येक व्यक्तिच्या आयुष्याशी निगडित असा एक गंभीर प्रश्न आहे. आपण ल्या नकळत हे बनावट विषारी दूध स्वतः प्यायलं असेल, आपल्या मुलाबाळांना लं असेल आणि कदाचित आज ही पाजत असू कदाचित आपल्याला होणाऱ्या अनेक ारिक व्याधी हा त्याचाच परिणाम असतील. हे शोधणं आणि सिध्द करणं वैद्यकीय त्रालाही आव्हान ठरावं इतकं अवघड आहे. त्यामुळेच पैशाच्या लालसेपायीही ही ळी आपल्या जीवाशी इतक्या सहजपणे खेळू शकली आणि भविष्यातही खेळत तील. मग हे सारं आपण निमूटपणे सहन करायचं का ? यासाठी हे आंदोलन एक पक 'जनआंदोलन' बनायला हवं, यामुळे सरकारवर दबाव येवून यातील गारांवरील न्यायप्रक्रिया वेगाने पार पाडण्यास सरकारला भाग पडेल. त्याच बरोबर ोग्य सेना आणि संघटनांच्या न्यायालयीन लढाईला जनसमर्थन मिळाल्यानं ययंत्रणाही या प्रश्नाचा वेगळ्या गांभिर्यानं विचार करेल. या सर्व प्रक्रियेवर राजकीय वा ाचा दबाव आणण्यास यात गुंतलेले राजकीय नेते धजावणार नाहीत.

ावट दूध विरोधी आंदोलनाला जनआंदोलनाचे स्वरुप येण्यासाठी आपण य करु शकाल ?

हे पत्रक आपापल्या आर्थिक क्षमतेनुसार पुर्नःमुद्रित करुन (१०० वा पटींत) ते यंस्फूर्तीने वाटावे. **ब)** खालील मजकुराची पोस्ट कार्ड **पृथ्वीराज चव्हाण, मुख्यमंत्री, महाराष्ट्रराज्य मंत्रालय, मुंबई.** या पत्त्यावर पाठवावित. ामच्या मुलाबाळांच्या जिवाशी पैशाच्या लालसेने खेळणाऱ्या बनावट दुधाचे उत्पादक णि वितरकांचा आम्ही तीव्र निषेध करतो. डॉ. अभिजित वैद्य यांची आरोग्य सेना आणि कारी संघटनांच्या बनावट दूध विरोधी जनआंदोलनास पूर्ण पाठिंबा देवून खालील ाण्या आपल्याकडे करीत आहोत. १) बनावट दुध प्रकरणाच्या निःपक्षपाती चौकशी ठी ती सी.बी.आय. कडे सोपवावी. २) या प्रकरणांतील अडकलेल्या डेअऱ्यांची नावे हीर करावीत. ३) स्वतंत्र द्रुतगती न्यायालयामार्फत या गुन्हेगारांना कठोर शिक्षा व्यात. ४) महाराष्ट्रातील अन्न व औषध प्रशासनाच्या बंद पडलेल्या सर्व प्रयोगशाळा रित सुरु करुन त्यांचे आधुनिकिकरण करावे. ५) दुध महासंघांवर दुधातील रसायने ळखण्याची क्षमता असणाऱ्या प्रयोगशाळा असण्याचे बंधन घालावे. ६) दुधाची डिग्री ठविण्याचा जी. आर. त्वरित रद्द करावा **क)** याचबरोबर खालील मजकुराची ा.एम.एस. (SMS) मोहिम राबवावी.

e strongly protest against rackets supplying fake chemical ilk to our homes. We support Arogya Sena and supporting ganisation's agitation against it. Let us save our children and urselves from this poison. Please forward to ten others.

आपल्याकडे येणाऱ्या दुधाबद्दल खालील संशय आल्यास ते आपल्या भागातील 'अन्न औषध प्रशासन' कार्यालयाकडे (पत्ता इंटरनेटद्वारे वेबसाईटवर FDA) लिखित ारी द्वारे सुपुर्द करावे. तक्रारीची एक प्रत आरोग्यसेनेकडे खालील पत्त्यावर पाठवावी.

- दुधास विचित्र वास वा चव
- दुधावर साय न धरणे
- दुधात समान घट्टपणाचा अभाव व तेलकटपणा
- दुधात व्हिनेगर टाकून फाटलेल्या दुधातून पनीर तयार न होणे.

इ) आम्ही वेळोवेळी जाहिर केलेल्या विविध कार्यक्रमांमध्ये उत्स्फूर्त सहभाग व या लढ्यासाठी शक्य ती आर्थिक मदत (चेक वा ड्राफ्ट 'एस. एम्. जोशी मेमोरिअल मेडिकल असोसिएशन' नावे काढून मागे 'आरोग्य सेना व संघटनांच्या बनावट दूध विरोधी आंदोलनासाठी' असे लिहावे. देणग्या ८० जी खाली आयकर मुक्त)

आज संपूर्ण देश लाखो करोडो रुपयांच्या भ्रष्टाचारांच्या असंख्या घोटाळ्यांनी ग्रस्त आहे. या भ्रष्टाचारांच्या घोटाळ्यांमध्ये राजकारण्यांबरोबर सरकारी अधिकारी, पोलिस यंत्रणा, लष्करी अधिकारी आणि न्याययंत्रणाही सामील आहे. एका बाजूस प्रचंड दारिद्रय, आर्थिक विषमता, कुपोषण, अनारोग्य, शिक्षणाचा अभाव अशा प्रश्नांचा देशातील ८० कोटी पेक्षा अधिक जनता सामना करीत असताना दुसऱ्या बाजूला ही सर्व मंडळी जनतेला ओरबडण्यात मग्न आहेत. याच पैशांच्या आधारावर भ्रष्ट राजकीय मंडळी निवडणुका लढवून जिंकणार. परंतु बनावट दुधाचे प्रकरण हे यातील सर्वांत गंभीर प्रकरण मानावे लागेल. कारण हा आपल्या सर्वांच्या जिवाशी खेळण्याचा प्रयत्न आहे. अनैतिकतेची ही नीचतम पातळी आहे. म्हणूनच आपण सर्वांनी याच्या विरुद्ध उभं रहायला हवं आणि म्हणून आम्ही दि. ४ मार्च पासून एका व्यापक जनजागृती मोहिमेला सुरवात केली आहे.

आरोग्य सेनेबद्दल थोडे...

सुप्रसिध्द हृदयरोगतज्ज्ञ आणि समाजवादी कार्यकर्ते डॉ. अभिजित वैद्य, एमडी, आय.पी.टी–कार्डिऑलॉजी (इस्त्रायल) यांनी आरोग्य सेना या संघटनेची स्थापना मार्च १९९५ मध्ये मावळ तालुक्यातील बेडसे या गावी केली. नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित आपत्तींची आव्हाने पेलणे आणि सार्वजनिक, सामाजिक, राजकीय आरोग्यासाठी लढणे ही आरोग्य सेनेची मुख्य उद्दीष्टे. आज देशातील ७ राज्यांत आरोग्य सेनेच्या शाखा असून लोकशाही समाजवाद, धर्मनिरपेक्षता, सामाजिक न्याय या मुल्यांवर दृढ श्रध्दा ठेवत हजारो प्रशिक्षित आरोग्य सैनिक स्वयं स्फूर्तीने डॉ. वैद्यांच्या नेतृत्त्वाखाली धडाडीने कार्य करीत आहेत. देशावर कोसळलेल्या विविध नैसर्गिक आपत्तींमध्ये आरोग्य सेनेने आजवर ४१ हजार रूग्णांवर मोफत उपचार केले असून समारे ५५ लाख रूपयांची औषधे मोफत वाटली आहेत. त्याचबरोबर सार्वजनिक आरोग्याच्या अनेक प्रश्नांवर यशस्वी लढे दिले आहेत.

आपल्या देशातील सार्वजनिक आरोग्य यंत्रणेची घसरण, सार्वजनिक आरोग्यासाठीची अर्थसंकल्पातील अपुरी तरतूद, सार्वजनिक आरोग्य यंत्रणेचे खाजगीकरण, वैद्यकीय व्यवसायाचे व्यापारीकरण या विरूध्द आरोग्य सेना प्रखर लढे देत आहे. आरोग्य सेनेच्या लढ्यामुळेच पुण्याजवळील मरकळ येथील घातक प्रदुषण करणाऱ्या टंडन मेटल ला पळ काढावा लागला, कॅडबरी कंपनीला आळ्या थांबवण्यासाठी कॅडबरी डबल वेष्टनात आणावी लागली. उरळी देवाची येथील पुणे म.न.पा.च्या नियम बाह्य कचरा डेपो विरोधी आंदोलनाला दिशा मिळाली. आज ठाक रेंच्या बिहारी हटांव आंदोलना विरूध्द पहिला आवाज आरोग्य सेनेने उठवला तर अर्धपोटी कष्टकऱ्यांचा आवाज हे सर्वेक्षण जाहीर करून महागाई मुळे कष्टकरी किती निकृष्ठ अन्न घेतात हे देशापुढे आणले. आरोग्य सेनेने ही वाटचाल कोणत्याही सरकारी वा आंतराष्ट्रीय स्त्रोतांच्या मदतीशिवाय केवळ हितचिंतकांच्या बळावर केली आहे. आरोग्य सेना 'एनजीओ' नसून एक 'जनचळवळ' आहे. आरोग्य सेनेची तत्वे मान्य असणारी कोणतीही व्यक्ती आरोग्य सेनेचे सदस्यत्व घेवू शकते. त्यासाठी खालील पत्त्यावर संपर्क साधावा.

आरोग्य सेना राष्ट्रीय मुख्यालय
सणस प्लाझा, बाजीराव रोड, पुणे – ४११ ००२ टेलिफॅक्स : ०२० – २४४३०२८
मोबाईल : ९४२३०३७८५४, ९४२२५०६२४९
arogyasena@yahoo.co.in, www.arogyasena.org
(आरोग्य सेनेतर्फे जनहितार्थ प्रकाशित)
१३ जाने. २०११ प्रथम आवृती

आरोग्य सेना व सहकारी संघटनांचे बनावट दूध विरोधी आंदोलन

पैश्याच्या लालसेपायी अन्नधान्यांत भेसळ करण्याचा उद्योग समाजकंटक शेकडो वर्षे करीत आले आहेत. अन्नधान्यांत भेसळ करणाऱ्या या समाजकंटकांना रंगेहाथ पकडण्याच्या तुरळक घटना आपल्या देशात घडल्या असल्या तरी त्यांना अत्यंत कठोर शिक्षा झाल्याचं एकही उदाहरण ऐकिवात नाही. याचं कारण अन्नात भेसळ करणाऱ्यांना एकतर राजकीय आश्रय आहे किंवा त्यांनी पोलिस व प्रशासन पैशानं खरेदी केलं हेच आहे. चीन मध्ये दुधाच्या पावडरमध्ये मेलॅमिन मिसळणाऱ्या गुन्हेगारांना काही महिन्यांत हुडकून काढून फासांवर लटकवण्यात आलें. आपल्या देशात भेसळखोरांना कधीही कठोर शासन न झाल्यानं भेसळीच्या इतिहासात महाराष्ट्रातील उच्चशिक्षित समाजकंटकांनी 'बनावट रासायनिक दुधाचा' शोध लावून एक नवा; माणुसकीला काळीमा फासणारा अध्याय उघडला.

बनावट दूध म्हणजे काय व त्याचा शोध कोणी लावला ?

- बनावट दूध वा रासायनिक दूध हे पूर्णपणे कृत्रिम व खऱ्या दुधाचा अंश नसणारे रासायनिक मिश्रण आहे. प्रा. प्रसाद फुंडे या रसायनशास्त्राच्या पी. एच. डी. धारक प्राध्यापकाला बायोडिझेलवर संशोधन करताना या दुधाचा अपघाताने शोध लागला. सोडियम लॉरेल इथाईल सल्फेट व सॉर्बिटॉल यांचे मिश्रण हाताने ढवळून ते हात धुताना त्यावर पाणी पडताच दुधासारखा द्राव बेसिनमध्ये तयार झाला. हा द्राव पातेल्यात पुन्हा तयार करुन त्याने त्यात स्निग्धांशासाठी पामोलिन तेल घातले. या रसायनांना प्रमाणित करुन त्याने ३५ मिली द्रावणात एक लिटर पाणी टाकल्यावर दुधासारखा दिसणारा, दुधाच्या चवीसारखा आणि ६ फॅट असणारा द्राव तयार होतो असे सूत्र शोधले. हेच ते बनावट वा रासायनिक दूध.

हे बनावट दूध खऱ्या दुधासारखे कशा मुळे भासते ?

- या फॉर्म्युल्यातील रिफाईंड पामोलिन तेल हे खऱ्या दुधासारखा स्निग्धांश तयार करते. सोडियम लॉरेल इथाईल सल्फेट हे दुधातील 'सॉलिड नॉनफॅट' (एस.एन.एफ.) तयार करते. सॉर्बिटॉल याला दुधासारखा गोडपणा देते.

" AROGYA SENA AND ALLIED ORGANIZATION'S ANTI SPURIOUS MILK AGITATION "

For hundreds of years, the anti-social elements, to fulfill their greed for money, have been indulging in adulterating various food items. There have been cases, but far and few, of catching these adulterators, red-handed. However, there appears to have not been a single case wherein severe action has been taken against an adulterator. The reason for this could be either these adulterators have the blessings of certain politicians, or the police machinery and the administration has been bought over by them. In China, the culprits, who were found to be indulging in adulterating milk powder with Melamine, were nabbed in a matter of few months; and were, hanged too! In our country, there has never been a case where some action has been taken against such anti-social elements or adulterators. And, that is why; the highly educated anti-social elements in Maharashtra have opened a new chapter by inventing 'Spurious Chemical Milk,' and thereby inflicting a shameful blot on humanity.

What is Spurious Milk, and who invented It ?

- Spurious milk or chemical milk is completely artificial. It is a chemical mixture having no characteristics, whatsoever, of real milk. Prof. Prasad Phunde, a Doctorate in Chemistry, while doing a research on Bio-diesel, came across accidentally, such milk while he was washing his hands with the mixture of Sodium Loral Ethanol Sulphate and Sorbitol, which, the moment it came into contact with water, got converted into a liquid like milk. He added to it some pamoline oil for its fat content. He then standardized these chemicals and made a mixture of 35 ml. of this chemical and one liter of water, upon which a liquid looking like milk, having the taste of milk with 6 fat was formed. This is that 'Spurious Milk'. is !

Why does one feel that this 'spurious' milk is the 'original, real' milk ?

- The refined Pamolene oil in this formula generates fat like the real milk. The, Sodium Loreal Ethanol Sulphate generates solid non-fat in the milk. Sorbital adds to it the sweetness like the milk.

What is the production cost of this spurious milk ?

- The cost of one bottle of Sorbitol is Rs.24/-. The cost of one liter of Refined Palm oil is Rs. 42/-. The cost of one Kg of Sodium Loreal Ethanol is about Rs.30 to Rs. 40. With 35 ml. of this mixture, one can produce one liter of milk, the cost of which is less than Rs.6 per liter. The manufacturing cost per liter of milk is up to Rs. 24/-.

How does such milk finds its way to the market and to every home ?

- Prof. Phunde sold this formula of Spurious Milk to one Mr. Sameer Mehta. The mixture of the above ingredients has to be churned for about 8 hours. For that purpose, Mehta bought the required big machines. Barrels of 500-

लोकमत Hello पुणे ५
बुधवार, दि. १३ एप्रिल २०११

दूध भेसळ करणाऱ्यांना आरोग्यसेना करणार शिक्षा

- आरोग्य सेनेतर्फे पथनाट्याचे आयोजन
- पथनाट्यातून शिवरायांचा न्याय दाखविणार
- कॉम्रेड भालचंद केरकर यांच्या हस्ते उद्घाटन

पुणे, दि. १२ (प्रतिनिधी) : राज्यात बनावट दूधभेसळीचे प्रकार मोठ्या प्रमाणात वाढले आहेत. त्यावर शासनही गंभीर पावले उचलत नाही. त्यामुळे आता दूधभेसळ करणाऱ्यांवर छत्रपती शिवाजीमहाराज कारवाईचा बडगा उगारणार आहेत. शिवाजीमहाराज असते, 'तर त्यांनी काय कारवाई केली असती, ते दाखवून 'आरोग्य सेने'तर्फे समाजात दूध भेसळविषयी जनजागृती केली जाणार आहे.

'शिवबांच्या अदालतीत दूध भेसळखोर' या नावाने पथनाट्य सुरू करण्यात येणार असून, पहिला प्रयोग १६ एप्रिल रोजी होणार असल्याची माहिती आरोग्य सेनेच्या राज्य प्रमुख वर्षा गुप्ते यांनी दिली. या वेळी अतुल रुणवाल, नारायण जोशी, विनायक घारपुरे उपस्थित होते. पथनाट्याचे उद्घाटन कॉम्रेड भालचंद्र केरकर सायंकाळी ६ वाजता करतील.

कोथरूड येथील शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याजवळ पथनाट्य होईल.

या वेळी अध्यक्षस्थानी ज्येष्ठ समाजवादी नेते भाई वैद्य असतील. पथनाट्याची निर्मिती राजा शिवछत्रपती प्रतिष्ठानाच्या वतीने करण्यात आली आली आहे. गेली अनेक वर्षांपासून आरोग्य सेना दूधभेसळविरुद्ध लढा देत आहे. पथनाट्यानंतर जनतेसाठी एक कृती कार्यक्रम जाहीर करण्यात येणार आहे. पुण्याबाहेरही हा प्रयोग होणार आहे.

जोशी म्हणाले, ''शासन दूधभेसळ करणाऱ्यांना फाशी देऊ, असे म्हणाले. परंतु, फाशी देण्यासाठी गुन्हा सिद्ध करावा लागतो. तो सिद्ध करण्यासाठीची यंत्रणाच शासनाकडे नाही. अन्न व औषध विभागातील अनेक पदे रिक्त आहेत. ती भरली पाहिजेत. भेसळ ओळखण्यासाठी आवश्यक असणारी चाचणी प्रयोगशाळाही पुरेशा नाहीत. ही यंत्रणा सक्षम करण्यासाठीही आमचा लढा असेल.''

प्रभात
पुणे ■ रविवार, दि. १७ एप्रिल २०११ | ५

पुणे शहर

कोथरूड येथे आरोग्य सेना व सहकारी संघटनेच्या बनावट दूध विरोधी आंदोलनातर्फे 'शिवबांच्या अदालतीत दूध भेसळखोर' या पथनाट्याचे आयोजन करण्यात आले होते.

दूध भेसळ करणाऱ्यांविरुद्ध समाजाने पेटून उठण्याची गरज - भाई वैद्य

कोथरूड, दि. १६ (प्रतिनिधी) - समाज झोपलेल्या अवस्थेत असल्यामुळे सरकार झोपलेले आहे; परंतु या समाजाने दूधभेसळ करणारे व भ्रष्टाचार करणाऱ्यांच्या विरोधात पेटून उठले पाहिजे. आपल्या लहान मुलांचा प्राण वाचवण्यासाठी जागृत होणे आवश्यक असल्याचे व्यक्तव्य ज्येष्ठ समाजवादी नेते भाई वैद्य यांनी व्यक्त केले.

आरोग्य सेना व सहकारी संघटनांच्या बनावट दूध विरोधी आंदोलना तर्फे 'शिवबांच्या अदालतीत दूध भेसळखोर' पथनाट्याचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी ते बोलत होते. ज्येष्ठ कामगार नेते कॉ. भालचंद्र केरकर, ज्येष्ठ समाजसेवक बाबा आढाव, एम. डी. राष्ट्रीय आरोग्य सेना प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य आदी उपस्थित होते.

राज्यात दूधभेसळ आणि भ्रष्टाचाराचे प्रमाण वाढलेले आहे. या दूधभेसळीला आळा घालण्यासाठी सरकार ठोस कोणताही निर्णय घेत नसल्याचे सांगत, सरकारला लाज असती तर सरकारने तातडीने दूधभेसळ करणाऱ्यांवर कडक कारवाई केली असती, काही महिन्यांपूर्वी दूधभेसळ करणाऱ्या ४० व्यक्तींना सरकारने ताब्यात घेतले; परंतु त्यांची नावे जाहीर केली नसल्याचे भाई वैद्य यांनी सांगितले. देशात दूधभेसळांचे साम्राज्य वाढलेले आहे. अनेक कायदे असूनही कायद्याची अंमलबजावणी होत नाही.

सर्व देशभर शिवजयंतीला ढोल ताशांच्या गजरात मिरवणूक काढतात, सुट्ट्या देतात; परंतु त्यांची नीती, कार्य, विचारांचा अवलंब हे राजकीय नेते का करत नाही? शिवाजी महाराजांच्या या गुणांचा अवलंब केल्यास आपला समाज आणि देश खऱ्या अर्थाने समृद्ध होईल, असे मत केरकर यांनी व्यक्त केले.

आपल्याकडे अहिंसा परमो धर्माच्या जगात दुधात विष मिसळून देण्याचे कृत्य केले जात आहे. आपला समाज खूप सहनशील झालेला आहे.

दुधामधील भेसळ सामान्यांना त्वरित ओळखता यावी यासाठी योग्य पद्धती अमलात आणणे आवश्यक असल्याचे मत बाबा आढाव यांनी व्यक्त केले. कार्यक्रमाच्या उत्तरार्धात महाराजा शिवछत्रपती प्रतिष्ठान ट्रस्टच्या वतीने 'शिवबांच्या अदालतीत दूध भेसळखोर' या पथनाट्याद्वारे जनजागृती करण्यात आली.

पुण्य नगरी

पुणे, गुरुवार, ११ नोव्हेंबर २०१०

बनावट खवा उत्पादन करणाऱ्यांना फासावर लटकवा : आरोग्य सेनेची मागणी

पुणे, दि. १० (प्रतिनिधी) - बनावट रासायनिक विषारी दूध उत्पादन करणारी टोळी अन्न व औषध प्रशासनाने सातारा येथे पकडली होती. परंतु, या प्रश्नाकडे सर्वच राज्यकर्त्यांनी हितसंबंध असल्याने दुर्लक्ष केले. त्यामुळे बनावट विषारी दूध व खवा उत्पादन करणाऱ्या संबंधितांना व अधिकाऱ्यांना फासावर लटकवा, तसेच ते विकणाऱ्यांना जन्मठेपेची शिक्षा द्यावी, अशी मागणी आरोग्य सेनेचे राष्ट्रीय अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य यांनी पत्रकार परिषदेत केली.

याबाबत बोलताना डॉ. वैद्य म्हणाले, दि. ४ ऑगस्ट २००९ रोजी सातारा पोलिसांनी आणि अन्न व औषध प्रशासन यांनी टोळी पकडली होती. या प्रकरणामध्ये मुख्य सूत्रधारासह वीस जणांवर खटले दाखल केले. परंतु, या प्रकरणावर पुढे काहीही तोडगा काढण्यात आला नाही. या संपूर्ण प्रकरणाचे गांभीर्य आणि जनतेच्या जिवाशी, पैशाच्या लालसेने काही लोकांनी मांडलेल्या खेळात दुग्ध सहकार क्षेत्रातील बडी धेंडे सामील असल्याची शक्यता असूनही सरकारचे दुर्लक्ष होत आहे.

या विरोधामध्ये कामगार नेते भालचंद्र केरकर यांच्या सूचनेनुसार सर्व सहभागी संघटनांनी मुंबई उच्च न्यायालयात केस दाखल केली. न्यायालयाने पहिल्याच हियरिंगची तारीख थेट फेब्रुवारी २०११ मध्ये दिली आहे. या प्रकरणात बडी राजकीय धेंडे अडकली असल्यामुळे त्यांना पाठीशी घालण्यासाठी हे हेतुतः करण्यात आल्याचा जाहीर आरोपही डॉ. वैद्य यांनी या वेळी केला.

ऐन दिवाळीच्या तोंडावर पुणे, धुळे, बीड इत्यादी जिल्ह्यांमध्ये हजारो किलो बनावट खवा पकडण्यात आला. अहमदाबाद व सुरतहून रोज अशा लाखो रुपयांच्या खव्याची उलाढाल होऊन त्यातील हजारो किलो खवा महाराष्ट्रात येत असल्याचे निदर्शनास आले. या प्रकरणाची व्याप्ती संपूर्ण महाराष्ट्र, गुजरात या राज्यांमध्ये असून अशाच टोळ्या देशभर हा अवैद्य धंदा करीत असणार. दूध आणि दुग्धजन्य पदार्थांच्या राज्यभरातून येणाऱ्या नमुन्यांतील १६ टक्के नमुने भेसळयुक्त असल्याचे राज्य आरोग्य प्रयोगशाळेत सापडले आहे. परंतु, असे असूनही यातील गुन्हेगारांना कडक शिक्षा होणे सोडाच; राज्यातील १८ अन्न प्रयोगशाळांपैकी ११ प्रयोगशाळा बंद असल्याने अशा नमुन्यांची साधी तपासणीही शक्य होत नसल्याचे डॉ. वैद्य यांनी सांगितले.

मराठी माणसाच्या भावना भडकावून मतांचा स्वार्थ साधणाऱ्या या मंडळींना मराठी माणसाच्या हिताचा खरा अर्थ समजावून घ्यायला हवा. त्यामुळे बनावट दूध व खवानिर्मिती हा गुन्हा अप्रत्यक्षरीत्या सामूहिक हत्येचा प्रयत्न असल्याने यातील आरोपींना फासावर लटकवावे. तसेच ते वितरित करणाऱ्यांना जन्मठेपेची शिक्षा व्हायला हवी. तसेच महाराष्ट्रातील अन्न व औषध प्रशासनाच्या सर्व प्रयोगशाळा त्वरित कार्यरत कराव्यात आणि त्या तपासण्यासाठी सक्षम कराव्यात, अशीही मागणी डॉ. वैद्य यांनी या वेळी केली.

PUNE, THURSDAY, JANUARY 19, 2012

DNA thanks readers on its 4th birthday

DNA

DAILY NEWS & ANALYSIS

PUBLISHED FROM PUNE, MUMBAI, BANGALORE, AHMEDABAD, JAIPUR & INDORE

Arogya Sena seeks action against 22 dairies

The city-based Arogya Sena, along with 44 other organisations, has criticized the government's failure to disclose the names of the 22 milk dairies, identified by the Food and Drug Administration (FDA), allegedly involved in selling spurious milk. While addressing the media in Pune, Dr Abhijeet Vaidya, founder of Arogya Sena, on Wednesday demanded strict action, including death by hanging, against those involved in milk adulteration. The Arogya Sena had filed a public interest litigation (PIL) in the Bombay high court. ● page 3

www.maharashtratimes.com
पुणे
महाराष्ट्र टाइम्स
www.maharashtratimes.com

दुधाच्या गुणवत्ता तपासणीसाठी स्वतंत्र विभाग हवा

आरोग्य सेनेने केली मागणी

म. टा. प्रतिनिधी ■ पुणे
matapune@indiatimes.com

दुधातील वाढती भेसळ रोखण्यासाठी राज्याच्या अन्न व औषध प्रशासनाने (एफडीए) आक्रमक पावले उचलल्याचे स्वागत करुन दुधाच्या गुणवत्तेची तपासणीसाठी स्वतंत्र विभाग स्थापन करण्यात यावा, अशी मागणी आरोग्य सेनेने केली आहे.

दुधातील भेसळ रोखण्यासाठी राज्यातील ३७८ दूध संस्था, डेअरींना गुणवत्ता तपासणीबाबत सतर्क राहण्याचे आदेश बजावणारे परिपत्रक जारी केले आहे. त्यामुळे भविष्यात एफडीएच्या टार्गेटवर दूधसंस्था असल्याने त्याबाबत संस्थांच्या पदाधिकाऱ्यांची झोप उडाली आहे. याबाबत 'मटा'ने सर्वप्रथम वृत्त प्रसिद्ध केले होते. यासंदर्भात आरोग्य सेनेनेही यावर आवाज उठविण्याचा निर्धार केला आहे.

गेल्या वर्षी दूध भेसळ उघडकीस आली होती. त्यामध्ये बडी राजकीय धेंडे अडकल्याची शक्यता लक्षात घेता याची सीबीआय चौकशी व्हावी, त्यासाठी स्वतंत्र दृतगती कोर्ट स्थापन करावे आणि या प्रकरणात गुंतलेल्या २२ डेअऱ्यांची नावे जाहीर करावीत तसेच गुन्हेगारांना कठोर शिक्षा व्हावी अशी मागणी आरोग्य सेनेने केली आहे.

एफडीएची पुर्नरचना, दूधाची गुणवत्ता तपाशणीसाठी स्वतंत्र विभाग स्थापन करावा, सहकारी व खागसी डेअऱ्यांमध्ये दुधातील रसायने तपासणाऱ्या प्रयोगशाळा बंधनकारक अशाही मागण्या त्यांनी केल्या आहेत. एफडीएने दूधसंस्थांच्या विरोधात घेतलेल्या भूमिकेचे आरोग्य सेनेचे संस्थापक डॉ. अभिजित वैद्य यांनी स्वागत केले आहे.

सकाळ पुणे, शनिवार, १२ मार्च २०११
४ पुणे शहर

दांडेकर पूल : आरोग्य सेना व सहकारी संघटनांनी शुक्रवारी बनावट दुधाच्या विरोधात आंदोलन केले. त्यात सहभागी मुले.

XI. Various Social and political health issues raised by Arogya Sena

To mention a few

- Demand for arrest of Raj Thakare and Abu Azmi during MNS'S Anti-Bihari violent agitation.
- Demand for ban on VHP, Bajarang dal and SIMI.
- Protest against parallel censorship in relevance with Marathi movie 'Zenda'.
- Anti-inflation drive – Arogya Sena conducted 'Arogya Seneche Mahagai Virodhi Janjagran Abhiyan' since 17th Dec.2010. 12 major slums in Pune were covered till 13/02/10.

- Arogya Sena established women's wings in these slums under the name of Arogya Senechi Mahagai Virodhi Mahila Aghadi. A massive protest was held outside Pune District Collector's Office on 6.3.2010 and a memorandum of demands was submitted. On 23.4.2010
  A special Adalat was called and chief rationing officer Mr. Pradeep Patil was invited to answer public's queries.
  Later a meeting was also held with food and supplies minister of Maharashtra State.

- Anti-nuclear plant agitation, Jaitapur, Maharashtra- 26th Jan 2012 – 15 Arogya Sena office bearers participated in the agitation held at Jaitapur. Dr Vaidya has conducted massive public education drives in the region. Dr Vaidya has been advocate of cheaper, cleaner and safer alternative energy sources.

Other events

जाधव यांच्या सुटकेसाठी पंतप्रधानांनी पुढाकार घ्यावा

पुणे : प्रतिनिधी

भारतीय नौदलातील निवृत्त अधिकारी कुलभूषण जाधव यांना पाकिस्ताने सुनावलेली फाशीची शिक्षा रद्द करण्यासाठी, पंतप्रधान नरेंद्र मोदींनी पुढाकार घ्यावा. मोदींनी सर्व शिष्टाचार बाजूला ठेवून पाकिस्तानच्या पंतप्रधानांना भेटून त्यांच्यावर राजनैतिक दडपण आणावे, अशी मागणी आरोग्य सेनेचे प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य यांनी केली आहे. मंडई येथील टिळक पुतळ्याशेजारी सेनेच्या वतीने पाकिस्तानच्या जाधवांच्या निर्णयाविरोधात घोषणाबाजी करण्यात आली. त्यावेळी ते बोलत होते. वैद्य म्हणाले, जाधव यांना पाकिस्तानी सैन्याने इराणमधून बलुचिस्तानमध्ये आल्यावर पकडले. तेव्हापासून सुमारे दोन वर्षे ते अटकेत आहेत. त्यांना सोडविण्यासाठी भारत सरकारने कोणते प्रयत्न केले, हे जाहीर झाले पाहिजे. मोदी सरकारच्या कालखंडात देशातील सुमारे १०० पेक्षा अधिक जवानांनी प्राण गमावले आहेत. तसेच पठाणकोट आणि उरी हल्ला लज्जास्पद आहे, अशी टीका त्यांनी केली.

सेनेचे कार्यकर्ते जाधवांची सुटका करण्याचा प्रयत्न करतील. अन्यथा पाकिस्तानमध्ये उपोषणास बसतील, अशी माहिती वैद्य यांनी दिली. यावेळी लक्ष्मीकांत मुंदडा, रश्मी वैद्य, संध्या बहिरट, प्रकाश हगवणे, दर्शना गादिया, रमाकांत सोनवणी, डॉ. नितीन नलावडे, हनुमंत बहिरट उपस्थित होते.

माजी निवृत्त नौसैनिक कुलभूषण जाधव यांना फाशीच्या निषेधार्थ घोषणाबाजी करताना आरोग्य सेनेचे कार्यकर्ते.

लोकमत हॅलो सांस्कृतिक
पुणे, मंगळवार, दि. १२ जानेवारी २०१६ | ८

डाव्या संघटना सबनीस यांच्या पाठीशी : मुस्कटदाबी चालणार नाहीचा दिला नारा

'मॉर्निंग वॉक' नेच ट्विटला प्रत्युत्तर

पुणे : सनातन संस्थेचे कायदेशीर सल्लागार संजीव पुनाळेकर यांच्या पिंपरीतील अखिल भारतीय साहित्य संमेलनाचे नियोजित अध्यक्ष श्रीपाल सबनीस यांना 'मॉर्निंग वॉकला जात जा' या धमकीवजा ट्विटने महाराष्ट्रभर खळबळ उडवून दिली. याचा निषेध करून त्याला प्रत्युत्तर देण्यासाठी डाव्या, पुरोगामी व लोकशाहीवादी पक्ष, संघटना डॉ. सबनीस यांच्या पाठीशी उभ्या राहिल्या आहेत. सोमवारी पुनाळेकर यांच्या धमकीवजा सल्ल्याला 'मॉर्निंग वॉक'नेच प्रत्युत्तर देण्यात आले.

डॉ. सबनीस यांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदींचा एकेरी उल्लेख केल्याच्या पार्श्वभूमीवर पुनाळेकर यांचा ट्विट म्हणजे धमकी तर नव्हे ना, असा सवाल उपस्थित करण्यात आला. त्यामुळे वातावरण अधिकच तापले. या धमक्यांना प्रत्युत्तर म्हणून सोशलिस्ट पार्टी, राष्ट्रसेवा दल आणि आरोग्य सेनेचे कार्यकर्ते यांच्या समवेत डॉ. श्रीपाल सबनीस यांनी पुणे स्टेशनजवळील महात्मा गांधी पुतळ्यापासून ते जिल्हाधिकारी कार्यालयाजवळील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुतळ्यापर्यंत मॉर्निंग वॉक केले. 'सनातन'चे वकील संजीव पुनाळेकरांचा धिक्कार असो, मुस्कटदाबी चालणार नाही, असे फलक झळकावून निषेधाच्या घोषणा या वेळी देण्यात आल्या.

मॉर्निंग वॉक : पिंपरी-चिंचवड येथे होणाऱ्या ८९ व्या अखिल भारतीय साहित्य संमेलनाचे नियोजित अध्यक्ष श्रीपल सबनीस यांना सनातन संस्थेच्या वकिलाकडून 'मॉर्निंग वॉकला जा' अशी धमकी आल्याच्या पार्श्वभूमीवर सोमवारी महाराष्ट्र आरोग्य सेनेने निषेध नोंदवीत सबनीस यांच्यासोबत मॉर्निंग वॉक केला. या वेळी संघटनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजित वैद्य यांच्यासह कार्यकर्ते उपस्थित होते.

मी विधानावर ठाम : डॉ. श्रीपाल सबनीस

मी माझ्या विधानावर ठाम आहे. आपण कोणाच्याही धमकीला घाबरत नाही. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणीस यांनी संमेलनाला यावे, असा आग्रहही त्यांनी पुन्हा धरला. माझे म्हणणे पटत नसेल, तर निषेध करा, हवे तर माझा पुतळा जाळा; पण संमेलनाला या. हे संमेलन मराठीच्या श्वासाचे संमेलन आहे. त्याला आपण हजर राहावे, असे आवाहन डॉ. सबनीस यांनी केले.

संमेलनाला गालबोट नको

साहित्य संमेलन उधळण्याची भाषा भाजप नेत्यांकडून होत आहे. ही अत्यंत दुर्दैवाची गोष्ट आहे. या उत्सवाला गालबोट लावू नये, असे आवाहन सामाजिक संस्थांच्या वतीने करण्यात येत आहे. विचारांचे उत्तर विचारानेच दिले पाहिजे. या लोकशाहीच्या मुद्यावर भाजप कार्यकर्त्यांचा विश्वास दिवसेंदिवस कमी होत आहे. संमेलन उधळून लावण्याची भाषा करणे हे अत्यंत असांस्कृतिक व असभ्यपणाचे लक्षण आहे. ते खपवून घेतले जाणार नाही, असा इशाराही संघटनांनी दिला आहे.

सम्राट शिरवळकर

सार्वजनिक आणि सामाजिक आरोग्यासाठी उभी ठाकलेली 'आरोग्यसेना' आज काश्मीरपासून कन्याकुमारीपर्यंत कार्यरत आहे. या अनोख्या सेनेविषयी आणि सेनेच्या कामाविषयी...

मिशन आरोग्य

'सुनामी' हा उच्चार कसा करावा? हेही समजण्याआधी २००५ मध्ये लाखो लोकांचे प्राण गेले. संपूर्ण जीवनच उद्ध्वस्त झाले. आरोग्यसेनेची प्रशिक्षित आणि सुसज्ज फौज लाटेच्याच वेगाने तामिळनाडूतल्या मरीना किनाऱ्यावर धडकली...आपत्तीचा सामना करण्यासाठी! तोवर किनाऱ्यावरील मच्छिमारांपर्यंत वैद्यकीय रसद पोहोचलीच नव्हती. रुग्णही हजारोंच्या संख्येने होते आणि नियोजित पद्धतीने सेनेचे अथक कार्य चालले होते. दिवसाला २००० ते २५०० रुग्णतपासणी आणि इलाज या हिशोबाने कार्य गावोगाव पसरू लागले. सेनेचे हे अखंड कार्य बघून नागपट्टनम् इथे एका डॉक्टरने 'कोस्टल रीलीफ टास्क फोर्स'ची स्थापना केली आणि प्रशिक्षणासाठी आरोग्यसेनेचे अध्यक्ष डॉ. अभिजीत वैद्य यांना आमंत्रण दिले. आता तामिळनाडू इथे १९ जिल्ह्यात आरोग्यसेनेचे प्रतिनिधी आहेत आणि शाखाही! या आरोग्यसेनेने पुढे केरळमध्येही मुसंडी मारली. केरळमध्ये पसरलेल्या चिकुनगुण्याच्या साथीत सेनेने पार पाडलेली अद्वितीय कामगिरी बघून तिथेही सेनेची शाखा सुरू झाली.

जम्मू-काश्मीरमध्ये भूकंप झाला. आरोग्यसेनेला बोलावणे आले. झेलम नदीच्या खोऱ्यातून, हजारो फूट उंचीवरून, जीव धोक्यात घालून आरोग्यसैनिक भिडले. २५ ऑक्टोबर २००५ रोजी या सैनिकांनी संघटनेचा झेंडा बारामुल्ला येथे रोवला. संघटनेची आज तिथे शाखा आहे. स्थानिक डॉक्टर आणि तरूणांनी ती उभी केली आहे.

महाराष्ट्रातलं आरोग्य सेनेचं काम तर बरंच व्यापक आणि सखोल आहे. ज्या राज्यात प्रथमोपचार आणि आपत्ती व्यवस्थापन यांत फरक करण्यासाठी डॉ. वैद्य धडपडत होते,

XII. Arogya Sena's Janlok Diagnostic Centre

To make medical diagnostic facilities affordable to the poor, subsidized at 60%

- Dhayari, Pune since Sept 2007
  Pathology Lab, X ray, ECG

(Decision was taken to close it on 1 Dec.08 as location was far away.)

- Hamal Nagar, Market Yard, Pune since May 2014
  Computerized Pathology Dept, ECG, Digital X ray, Sonography, Colour Doppler, ECHO.
  All the medical tests here are made available at up to 60% subsidized cost.
  Family Smart Card additional benefit of 10% .

THURSDAY, MAY 29, 2014

Sakal Times

Arogya Sena opens low cost diagnostic centre

ST CORRESPONDENT
reporters@sakaaltimes.com

Mukkund Bhute

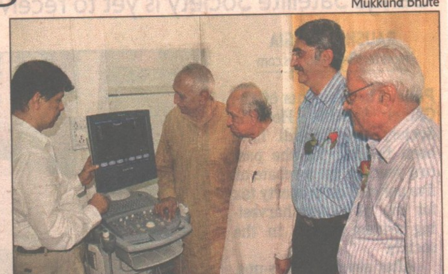

Dr Baba Adhav, Chairman of Hamal Panchayat (2nd from left), Bhai Vaidya, National President of Socialist Party (3rd from left), Dr Abhijit Vaidya, National Founder Chief of Arogya Sena and Prof Ram Takavale, former Vice-Chancellor of University of Pune at the Janalok Diagnostic Centre, on Wednesday.

Pune: Health-based voluntary organisation Arogya Sena on Wednesday set up a new high-end diagnostic centre, which will provide health screening facilities at nominal rates for the citizens near Market Yard.

The facility named Janalok Diagnostic Centre, has been set up at Hamal Nagar, Market Yard, which was inaugurated by Dr Baba Adhav, the Chairperson of Hamal Panchayat, in the presence of Bhai Vaidya, leader of Socialist Party (India) and Dr Abhijit Vaidya, founder and chief of Arogya Sena.

The centre has highly advanced machines for carrying out various tests like ECG, sonography, pathological tests, digital X-Ray amongst others. It also has an OPD clinic, which will provide treatment at low rates. The cost of tests here is about 40-50 per cent less than the other commercial diagnostic labs. Moreover, there is a facility of smartcards, under which the holders of these cards will be eligible to get a further discount of 10 per cent.

Members of Hamal Panchayat and Arogya Sena will get the smartcard for Rs 50 per annum and it would be available for the general public at Rs 500 per year.

Arogya Sena has been operating two medical stores in city named 'Janalok Medicals', which sells generic medicines.

"The huge success of the medical stores within a month of their inauguration inspired us to open a diagnostic lab that would provide low-cost service to the general public," Dr Abhijit Vaidya said.

Adhav attributed the success to the whole team. "I congratulate Arogya Sena for the successful opening of this centre. We can now expect good medical treatment for the labourers through this initiative," he said.

FACILITIES BY THE CENTRE

- High-end diagnostic equipment for ECG, sonography etc
- OPD clinic to provide treatment at low rates
- Costs 40-50% less than the other pvt diagnostic labs
- Facility of smartcards provided at the centre
- Card holders will be eligible for 10% discount
- Smartcards available for general public at Rs 500 per year

XIII. Arogya Seneche Janlok Medicals **Chain of Generic Medicine shops**

High quality generic medicines made available at 50- 60% concessional rate.

Branch 1. Hamal Nagar, Pune (since 21st Jan 2013)

Branch 2. Shivaji Road, Vanraj Mandal, Pune (since 1st Jan 2014)

Branch 3 Dighi, Alandi (since 2015)

Branch 4 Karve Nagar, Pune (since 2016)

Branch 5   Sawantwadi, Dist Sindhudurg (since 2016)

Branch 6   Ratnagiri (since Sept 2016)

Branch 7   Sahakar Nagar, Pune (since 2018)

Branch 8   Indiara Nagar, Pune (since 2020)

XIII. Arogya Seneche Janlok Rugnopayogi Sahityalay-

at Janlok Medicals Br 1, since 23rd Feb 2013

This is a library to rent medical equipments at cheaper rate to needy patients, like water beds,   air beds,   back rests, wheel chairs, suction machines, crutches, oxygen cylinders etc.

XIV. Smita Patil International Film Festival (SPIFF)

स्वातंत्र्याअभावी कलेचा श्वास घुसमटेल

भाई वैद्य यांचे मत; सत्तेच्या आवडीनिवडीनुसार होताहेत निर्णय

पुणे, ता. १० : ''दुर्गा', 'न्यूड' यांसारख्या चित्रपटांपासून सेन्सॉर बोर्ड विचित्र पद्धतीने वागू लागले आहे. सत्तेच्या आवडीनिवडीनुसार हे निर्णय होत आहेत. स्वातंत्र्य नसेल, तर कलेचा श्वास घुसमटेल. इतिहास, कला, साहित्य, शिक्षण बदलण्याचा प्रकार हुकूमशाहीमध्ये होतो. सध्या तीच हुकूमशाही सुरू आहे'', अशी टीका ज्येष्ठ समाजवादी विचारवंत भाई वैद्य यांनी रविवारी केली.

स्मिता पाटील आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाचा पुरस्कार वितरण सोहळा आयोजिला होता. या वेळी आरोग्य सेनेचे प्रमुख व महोत्सवाचे संयोजक डॉ. अभिजित वैद्य, दिग्दर्शक क्रांती रानडे व गगनविहारी बोराटे आदी उपस्थित होते. वैद्य यांच्या हस्ते विजेत्यांना पुरस्कार देण्यात आला.

वैद्य म्हणाले, ''कोणतीही कला स्वातंत्र्यातच खुलते. कलाकारांनी समर्थ राहून ते स्वातंत्र्य जपले पाहिजे. मंत्री किंवा पंतप्रधानांवर टीका केली, तर लोकांवर बंधने घातली जात आहेत. हे संस्कृतीविरोधी आहे. संस्कृती केवळ वेदपुराण, रामायण, महाभारताद्वारे येत नसते. तर विविध प्रकारच्या कलांचीही जोपासना केली पाहिजे. आवश्यक गोष्टी दाबण्याचा प्रकार होत असून त्याविरुद्ध आवाज उठविला पाहिजे.''

डॉ. वैद्य म्हणाले, 'निर्भय अभिव्यक्तीसाठी हे व्यासपीठ उपलब्ध आहे. चित्रपट निर्मिती ही महागडी प्रक्रिया मानू नये. मोबाईलद्वारेही चित्रपट करता येऊ शकतो. त्यासाठी पैसा नव्हे, तर प्रतिभा व अभिव्यक्तीची गरज असते.''

रानडे म्हणाले, ''जगामध्ये सध्या जाती-धर्मासंबंधीचे प्रश्न वाढत आहे. त्यावर चित्रपट बनविणे अवघड होत चालले आहे. मात्र, ते आव्हान तरुणांनी पेलण्याची आवश्यकता आहे. पुण्यातील स्थानिक प्रश्नांबाबत चित्रपट येणे अपेक्षित होते, मात्र तसे झाले नाही.''

एस. एम. जोशी सभागृह : स्मिता पाटील आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवामध्ये पुरस्कार मिळविलेल्या पुरस्कारार्थींसमवेत भाई वैद्य, डॉ. अभिजित वैद्य, क्रांती रानडे व गगनविहारी बोराटे.

विविध चित्रपटांना पुरस्कार

फ्रान्सच्या 'द ब्ल्यू गोल्ड ऑफ राजस्थान' या माहितीपटाने तर 'आफ्टरनून क्लाउड्स' या लघुपटाने महोत्सवात प्रथम क्रमांक पटकाविला. माहितीपटामध्ये द्वितीय क्रमांक 'हिमालयीन रिफ्युजी', तर याच विभागासाठीचा उत्कृष्ट दिग्दर्शकाचा दर्पण बजाज यांनी 'महाराजीन'साठी मिळविला. विशेष परीक्षक पुरस्कार 'इन सर्च ऑफ इंडिगो' आणि 'अ बिस्ट कॉल्ड ब्युटी' या माहितीपटाला.दिला. लघुपटामध्ये द्वितीय क्रमांक 'सो बी इट'ने (इटली) पटकाविला, तर 'कश्मीर' या लघुपटासाठी सुगंधा गर्ग यांना उत्कृष्ट दिग्दर्शनाचा पुरस्कार मिळाला. 'मारीसोल १९९८' आणि 'द विक्युलिअर ॲबिलिटज' या लघुपटांना परीक्षकांचा पुरस्कार मिळाला.

कल्या. या बादशाची अंतरा दोन प्रकारे पेश केला.

सुरांची चौफेर उधळण केली. सूरसुमनांची उधळण करीत त्यांनी स्वरमहाल दणाणून सोडला आणि रसिकांना आनंदाची अनुभूती मिळाली. शिवमत भैरव रागाने प्रारंभ करीत त्यांनी आपल्या संगीतातील पक्क्या बैठकीचे जणू दर्शनच घडवले.

'घेई छंद मकरंद'चे सूर त्यांनी आळवले आणि रसिकांना स्वरविश्वात तल्लीन केले. 'आधी हो रचिली पंढरी' हा संत नामदेवांचा शौनक अभिषेकी यांनी गायिलेला अभंग त्यांच्या स्वरांची निस्सीम भावपूर्ण साक्षीकरण केले. ख्याल गायिका, टप्पा गायिका अशी अनोखी ओळख निर्माण केलेल्या मालिनीताईंनी रागांचा विस्तार केला. 'बालमया परदेस,' 'म्हारो मन मोहर लीनो,' 'छेडो ना नींद म्हारी,' 'पिया मैं तुम पर वारी' अशा बंदिशींनी आसमंत उजळून निघाला. (प्रतिनिधी)

तरुणाईने तयार केलेल्या लघुपटांना व्यासपीठ मिळावे

शिवाजीराव पाटील : स्पिफ महोत्सवाचे पारितोषिक वितरण

पुरस्कार : स्मिता पाटील आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवात 'पांढऱ्या' या लघुपटासाठी सर्वोत्तम दिग्दर्शकाचे पारितोषिक संदीप माने यांना देण्यात आले. त्या वेळी (डावीकडून) माने, डॉ. अभिजित वैद्य, प्रतीक बब्बर, शिवाजीराव पाटील व सुमित्रा भावे.

पुणे : तरुणाई नवीन तंत्र, शब्द संकलित करून लघुपट तयार करून समाजप्रबोधनाचं काम करीत असतात त्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी असे व्यासपीठ उपलब्ध करून देणे महत्त्वाचे आहे, असे मत स्मिता पाटील यांचे वडील व माजी मंत्री शिवाजीराव पाटील यांनी व्यक्त केले.

आरोग्य सेना आयोजित ४ था स्मिता पाटील आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाच्या (स्पिफ २०१५) पारितोषिक वितरण समारंभावेळी ते एस. एम. जोशी सभागृहात बोलत होते. या वेळी अभिनेता प्रतीक बब्बर, ज्येष्ठ दिग्दर्शिका सुमित्रा भावे, महोत्सवाचे संचालक डॉ. अभिजित वैद्य आदी उपस्थित होते.

स्मिता पाटील यांच्या आठवणींना उजाळा देताना पाटील म्हणाले, "स्मिता ही राष्ट्रीय सेवा दलातून शिकली, पण अपघाताने ती या क्षेत्रात आली. पण या माध्यमांतूनदेखील केवळ तिने मनोरंजन केले नाही, तर महिलांच्या समस्या समाजासमोर मांडल्या, हेच तिच्या अभिनयांचे वैशिष्ट्य होते.

लघुपट हे ताकदीचे व उपेक्षितांचे माध्यम आहे. समाजाच्या आरोग्यासाठी संगीत, चित्रपट अपरिहार्य आहे. या महोत्सावात तरुणांनी जगातील अनेक समस्यांना लघुपटांच्या माध्यमातून स्पर्श केला आहे, तसेच या समस्या पाहून समाज कडाडून जागा होईल, या हेतूने तरुणांनी या समस्या जगासमोर मांडल्या, अशी भावना महोत्सवाचे संचालक डॉ. अभिजित वैद्य यांनी व्यक्त केली. या दोनदिवसीय महोत्सवात उत्कृष्ट लघुपट पांढऱ्या चित्रपट, माहितीपट वर्ल्ड विदाउट फॉर वॉल्स, लघुपट दिग्दर्शक संदीप माने तर माहितीपट दिग्दर्शक रोचक साहू यांना पारितोषिक देऊन सन्मानित करण्यात आले. (प्रतिनिधी)

> समाजप्रबोधन करण्यासाठी लघुपट व माहितीपट हे चित्रपटातील सर्वाधिक ताकदवान असे नावीन्यपूर्ण माध्यम आहे.
>
> **- सुमित्रा भावे, ज्येष्ठ दिग्दर्शिका,**

> स्मिताचे भारतासह इतर देशातदेखील चाहते आहेत. तसेच अजूनही स्मिताच्या आठवणींची पत्रे येतात. तिच्या नावाने हा महोत्सव भरविण्यात येतो, ही अभिमानाची गोष्ट वाटते.
>
> **- शिवाजीराव पाटील (स्मिता पाटील यांचे पिता)**

> तरुणांना कला सादर करण्यासाठी एक मोठे व्यासपीठ मिळावे, या उद्देशाने हा महोत्सव भरविण्यात येतो, या गोष्टीचा खरा आनंद होतो. तसेच या महोत्सवात आईच्या माध्यमातून छोटा तरी माझा सहभाग आहे, याचा सर्वाधिक अभिमान वाटतो.
>
> **- अभिनेता प्रतीक बब्बर (स्मिता पाटील यांचा मुलगा)**

हॅलो लोकमत सांस्कृतिक
पुणे, मंगळवार, दि. १७ डिसेंबर २०१९ | २

स्मिता पाटील आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाच्या पारितोषिक वितरणाप्रसंगी उपस्थित विजते स्पर्धक व आरोग्य सेनेचे प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य व अन्य मान्यवर.

डॉ. अभिजित वैद्य : स्मिता पाटील आंतरराष्ट्रीय महोत्सवाचे आयोजन

चित्रपट हे स्थित्यंतराचे प्रतिबिंब

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : विषयांचे बंधन कलेला बंदिवान बनविते आणि अभिव्यक्तीचा गळा घोटते. चित्रपट महोत्सवात जगभरातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि पर्यावरणीय स्थित्यंतराचे प्रतिबिंब उमटते. निर्माते, दिग्दर्शक, लेखक, छायाचित्रकार समाजमनाचा कानोसा घेत, सामाजिक-राजकीय-सांस्कृतिक बदलांचा ध्यास घेऊन लघुपट निर्माण करतात, असे मत आरोग्य सेनेचे राष्ट्रीय प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य यांनी व्यक्त केले.

निकाल पुढीलप्रमाणे

उत्कृष्ट लघुपट

प्रथम : क्रोज नेस्ट, दिग्दर्शक- फलाल वोन क्लेईस्ट, नेदरलँड्स

द्वितीय : ममत्व, दिग्दर्शक- कीर्ती, भारत

उत्कृष्ट दिग्दर्शक

लघुपट - नूरेह

दिग्दर्शक- आशिष पांडे, भारत

स्पेशल ज्युरी मेन्शन

प्रथम : लघुपट - आपके आ जाने से

दिग्दर्शक- शीलादित्य बोरा, भारत

द्वितीय : स्पेशल ज्युरी मेन्शन (प्रशस्तिपत्र)

लघुपट - द बूथ

दिग्दर्शक- रोहिणी रवींद्रन, भारत

उत्कृष्ट माहितीपट

प्रथम : कमाली (दिग्दर्शक- शाशा रैंबो, युनायटेड किंग्डम)

द्वितीय : वॉटर इज लाईफ (दिग्दर्शक- सॅम व्हीनल, युनायटेड स्टेटस)

उत्कृष्ट दिग्दर्शक

माहितीपट- कमाली

दिग्दर्शक- शाशा रैंबो, युनायटेड किंग्डम

स्पेशल ज्युरी मेन्शन (प्रशस्तिपत्र)

माहितीपट -कुमुदिनी, (दिग्दर्शक- जया जोस, राज सी. एल., भारत)

माहितीपट - व्हीलेज ऑफ दे लेसर गॉड (दिग्दर्शक- अनंत महादेवन, भारत).

आरोग्य सेनेच्या वतीने आयोजित ८व्या स्मिता पाटील आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाच्या पारितोषिक वितरणप्रसंगी डॉ. वैद्य बोलत होते. प्रमुख पाहुणे म्हणून दिग्दर्शक गगनविहारी बोराटे होते.

या वर्षी चित्रपट समीक्षक अशोक राणे, गगनविहारी बोराटे आणि सोहिल वैद्य यांनी ज्युरी म्हणून काम पाहिले. डिरेक्टर्स गिल्ड ऑफ अमेरिकेचा अत्यंत प्रतिष्ठेचा सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी दिग्दर्शक पुरस्कार मिळाल्याबद्दल सोहिल वैद्य यांचा विशेष सत्कार करण्यात आला.

योगेश जगम यांनी प्रास्ताविक केले. प्रा. प्रमोद दळवी यांनी सूत्रसंचालन केले.

Service By: VIDISHA MEDIA NETWORK, email: vidishamedianet@gmail.com/n.jalukar@gmail.com, Visit: vidishamedianet.blogspot.com, Call:9881736077/78

नवराष्ट्र पुणे, १७ डिसेंबर २०१९

विषयांचे बंधन कलेला बंदिवान बनविते!

डॉ. अभिजित वैद्य यांचे मत

पुणे : जगभरातील तरुणांच्या अभिव्यक्तीचे निर्भय व्यासपीठ अशी चित्रपट महोत्सवाची ख्याती झाली आहे. कारण इथे विषयांना बंधन घातले जात नाही. विषयांचे बंधन कलेला बंदिवान बनविते आणि अभिव्यक्तीचा गळा घोटते. त्यामुळे जगभरातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि पर्यावरणीय स्थित्यंतराचे तो प्रतिबिंब बनला आहे. जगातील अन्यायग्रस्त आणि दबलेल्या जनसमूहांचा तो आवाज बनला आहे, असे मत आरोग्य सेनेचे राष्ट्रीय प्रमुख समाजवादी विचारवंत डॉ. अभिजित वैद्य यांनी व्यक्त केले.

■ आरोग्यसेना आयोजित ८ व्या स्मिता पाटील आंतराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवाच्या पारितोषिक वितरण समारंभाच्या अध्यक्ष स्थानावरून डॉ. वैद्य बोलत होते. प्रमुख पाहुणे म्हणून 'सूर्योदय' आणि 'लाल सलाम' या जागतिक प्रसिद्धीप्राप्त चित्रपटांचे दिग्दर्शक आणि महोत्सवाचे ज्युरी गगनविहारी बोराटे हे होते.

■ यावेळी बोलताना डॉ. अभिजीत वैद्य म्हणाले की, लघुपट हे अर्थार्जनाचे साधन नाही. त्यामुळे ते निर्माण करणारे चित्रपट निर्माते, दिग्दर्शक, लेखक, छायाचित्रकार हे समाजमनाचा कानोसा घेत, सामाजिक-राजकीय-सांस्कृतिक बदलांचा ध्यास घेवून ते निर्माण करतात. त्यांच्या सर्जनशीलतेची कदर हा चित्रपट महोत्सव करतो. कोणत्याही अनुदाना शिवाय चालणाऱ्या या महोत्सवासाठी जगभरातील सुमारे ८० देशांमधून सुमारे २५० उत्तमोत्तम लघुपट दाखल होतात ही गोष्टच यावर शिक्कामोर्तब करते.

अन्यायग्रस्त, दबलेल्या जनसमूहांचा आवाज

दोन दिवसांचा हा चित्रपट महोत्सव २०१२ साला पासून प्रतिभावंत अभिनेत्री स्मिता पाटील यांच्या स्मरणार्थ आयोजित केला जातो. या महोत्सवासाठी जगभरातून किमान ८० देशांमधून दाखल झालेल्या सुमारे २५० लघुपटांमधून सुमारे ६० चित्रपट अंतिम फेरीसाठी निवडले जातात. यातून ६ पुरस्कार आणि काही ज्युरी स्पेशल पुरस्कार दिले जातात. या वर्षी जेष्ठ चित्रपट समीक्षक अशोक राणे, गगनविहारी बोराटे आणि सोहील वैद्य यांनी ज्युरी म्हणून काम पाहिले. यावेळी डिरेक्टर्स गिल्ड ऑफ अमेरिकेचा अत्यंत प्रतिष्ठेचा सर्वोत्कृष्ट विद्यार्थी दिग्दर्शक पुरस्कार आणि वर्ल्ड फेस्ट ह्युस्टनचा मानाचा 'रेमी पुरस्कार' महोत्सवाचे एक संचालक सोहिल वैद्य यांना त्यांच्या 'डिफिकल्ट पीपल' या लघुपटाला मिळाल्याबद्दल त्यांचा गगनविहारी बोराटे यांच्या हस्ते विशेष सत्कार करण्यात आला. हा लघुपट जगभरातील ४५ महोत्सवांमध्ये निवडला गेला, ज्यात पाच ऑस्कर क्वालीफाईंग महोत्सव होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक योगेश जगम यांनी केले. सूत्रसंचालन प्रा. प्रमोद दळवी यांनी केले.

XVI. **Dr. Babasaheb Ambedkar Annachatra** - Free dinner for 125 College students from drought affected rural areas for 2 months from 14th April 2016

पुढारी | पुणे, मंगळवार १९ एप्रिल २०१६

दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांसाठी अन्नछत्र

भाई वैद्य फाउंडेशन, आरोग्य सेनेचा उपक्रम

पुणे : प्रतिनिधी

दुष्काळामुळे गाव भयाण झाले आहे. प्यायला पाणी नाही, तरीही टँकरने पाणी पुरवले जात नाही. कारखान्यात वडिलांचा पगार थकला आहे. घरचे लोक पैसे कुणाकडून तरी घेऊन पाठवतात, अशा भावना दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांनी भाई वैद्य फाउंडेशन आणि आरोग्य सेना सुरू केलेल्या अन्नछत्रच्या उद्घाटनप्रसंगी व्यक्त केल्या.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५व्या जयंतीनिमित्त साने गुरुजी स्मारक येथे १२५ विद्यार्थ्यांसाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मोफत अन्नछत्र सुरू करण्यात आले. या अन्नछत्राचे उद्घाटन ज्येष्ठ समाजवादी नेते भाई वैद्य यांच्या हस्ते झाले. यावेळी आरोग्य सेनेचे प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य, संतोष म्हस्के, वर्षा गुप्ते, विलास वाघ, उषा वाघ उपस्थित होते. राज्यामध्ये दुष्काळाची भयानक अवस्था आहे. खेडेगावातून शहरात शिक्षणासाठी आलेल्या विद्यार्थ्यांना पैसे पाठविण्याची परिस्थिती कुटुंबीयांची नाही. त्यामुळे या विद्यार्थ्यांना जेवण देण्यासाठी अन्नछत्र सुरू करण्यात आले आहे. या अन्नछत्रामध्ये १२५ पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांना रात्री एकवेळ जेवण देण्याची व्यवस्था करण्यात आली आहे. भाई वैद्य यांना पुरस्काराच्या मिळालेल्या निधीतून त्यांनी अन्नछत्रासाठी १ लाख ५० हजार रुपये दिले आहेत, अशी माहिती डॉ. अभिजित वैद्य यांनी दिली.

येथून पुण्यात एमपीएमसीचा अभ्यास करण्यासाठी आलेला शैलेंद्र वीर म्हणाला, गावाकडे दुष्काळामुळे भयाण परिस्थिती झाली आहे. पिण्याला पाणी नाही तरीदेखील सरकार टँकरने पाणी पुरवत नाही. जनावरांसाठी चारा छावण्या उभारण्यात आल्या नाहीत. उद्योगधंदे बंद आहेत.

दुष्काळग्रस्त भागातून शहरात आलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी अन्नछत्र सुरू केले असून, विद्यार्थ्यांना जेवणाचे कूपन भाई वैद्य यांच्या हस्ते देण्यात आले.

XVII. **Christmas, Diwali and Ester Feast Week** - For Girl Inmates of an Orphanage – Since last few years Arogya Sena is arranging this feast at Sarvesham Seva Sangh Anathashram, Vadaon, Pune

सकाळ

सर्व धर्मांना सामावून घेणे, ही भारतीय संस्कृती : डॉ. वैद्य

पुणे : भारतीय संस्कृतीने वैदिक धर्माबरोबरच बौद्ध, जैन, ज्यू, इस्लाम, पारशी आदी धर्मांना सामावून घेत आहे. आज देशात भारतीय संस्कृती विरोधी वातावरण उभे केले जात असून, असहिष्णुता आणि द्वेषाचे वातावरण पसरवले जात आहे. नव्या पिढीने संस्कृतीच्या व्यापक शिकवणीकडे गेले पाहिजे, असे प्रतिपादन आरोग्य सेनेचे राष्ट्रीय प्रमुख डॉ. अभिजित वैद्य यांनी व्यक्त केले. ख्रिसमस व नवीन वर्षारंभानिमित्त आयोजित कार्यक्रमात ते बोलत होते. वडगाव बुद्रुक येथील सर्वेषां सेवा संघाच्या वतीने आयोजित या कार्यक्रमाला व्यवस्थापक बुधा बुरहाडे, वर्षा गुप्ते, नितीन केतकर आदी उपस्थित होते.

Pune, Pune-Today
06/01/2021 Page No. 3